

බුද්ධ ධර්මය

๖ ගේත්‍රීය

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රථම මුද්‍රණය	- 2014
දෙවන මුද්‍රණය	- 2015
තෙවන මුද්‍රණය	- 2016
සිව්වන මුද්‍රණය	- 2017
පස්වන මුද්‍රණය	- 2018
සයවන මුද්‍රණය	- 2019
සන්වන මුද්‍රණය	- 2020

සියලු හිමිකම ඇවිරිණි.

ISBN 978-955-25-0250-7

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින්
පානාජ්‍ය, පාදුක්ක පිහිටි රජයේ මුද්‍රණ නීතිගත සංස්ථාවේ
මුද්‍රණය කරවා ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී.

Published by: Educational Publications Department
Printed by: State Printing Corporation, Panaluwa, Padukka.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික හිය

ශ්‍රී ලංකා මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

සුන්දර සිරබරිනී, සුරදි අති සෝබමාන ලංකා

ධාන්‍ය දහය නෙක මල් පලනුරු පිරි ජය හුමිය රම්‍යා

අපහට සැප සිරි සෙක සදනා ජ්වනයේ මාතා

පිළිගනු මැන අප හක්ති පුරා

නමෝ නමෝ මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

ඔබ වේ අප විදාහ - ඔබ ම ය අප සතායා

ඔබ වේ අප ගක්ති - අප හද කුළ හක්ති

ඔබ අප ආලෝෂේ - අපගේ අනුප්‍රාණේ

ඔබ අප ජ්වන වේ - අප මුක්තිය ඔබ වේ

නව ජ්වන දෙමිනේ නිතින අප පුහුණ කරන් මාතා

යුන විරය වඩවලින රැගෙන යනු මැන ජය හුමි කරා

එක මවකගේ දරු කැල බැවිනා

යමු යමු වී නොපමා

ප්‍රේම වඩා සැම හේද යුරුර ද නමෝ නමෝ මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

අපි වෙමු වික මවකගේ දැරැවෝ
වික නිවසෙහි වෙසෙනා
වික පාටැති වික රැඩිරය වේ
අප කය තුළ දුවනා

විඛැවිනි අපි වෙමු සොයුරු සොයුරයෝ
වික ලෙස විනි වැඩෙනා
පිවත් වන අප මෙම නිවසේ
සොදීන සිරිය යුතු වේ

සැමට ම මෙන් කරුණා ගුණෙහි
වෙල් සමඟ දමිනි
රන් මිනි මුතු නො ව එය ම ය සැපනා
කිසි කළ නොම දිරනා

ආනන්ද සමරකෝන්

පෙරවදන

ලෝකය දිනෙන් දින සංවර්ධනය කරා පියමතින විට අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය ද සැමවිටම ආලුත් වෙයි. එබැවින් අනාගත අහියෝග සඳහා සාර්ථක ලෙස මූහුණ දිය හැකි ශිෂ්‍ය ප්‍රජාවක් බිජිකරලීමට නම් අපගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය ද නිරතරුව සාධනීය ප්‍රවේශ වෙත ප්‍රාගාචිය යුතු ය. එයට ස්වියක් වෙමින් නවලොව දැනුම සම්පූර්ණ කරන අතරම, යහුණුයෙන් පිරිප්‍රන් විශ්වීය පුරවැසියන් නිරමාණය කිරීමට සහයවීම අපගේ වගකීම වේ. ඉගෙනුම් ආධාරක සම්පාදන කාර්යයෙහි සක්‍රිය ලෙස ව්‍යාචාත වෙමින් අප දෙපාර්තමේන්තුව ඒ සඳහා දායක වනුයේ දැයේ දරුවන්ගේ නැණ පහන් දළ්වාලීමේ උතුම් අදිටනෙනි.

පෙළපොතක් යනු දැනුම පිරි ගෙවාවකි. එය විවෙක අප වින්ද්නාතමක ලොවකට කැදුවාගෙන යන අතරම තරක බුද්ධිය ද වඩාලයි. සැගවුණු විභව්‍යතා විකසිත කරවයි. අනාගතයේ දිනෙක, මේ පෙළපොත් හා සබඳ ඇතැම් මතක, ඔබට සුවයක් ගෙන දෙනු ඇතේ. මේ අනුර ඉගෙනුම් උපකරණයෙන් ඔබ නිසි පල ලබාගන්නා අතරම තව තවත් යහපත් දැනුම් අවකාශ වෙත සම්පූර්ණයෙන් සිදු කළ යුතු ය. නිදහස් අධ්‍යාපනයේ මහරු තිළිණයක් ලෙස නොමිලේ මේ පොත ඔබේ දේශීතට පිරිනැමේ. පාය ගුන්ප වෙනුවෙන් රුජ වැය කර ඇති සුවිසල් දෙනස්කන්ධයට අයයක් ලබා දිය හැක්කේ ඔබට පමණි. මෙම පෙළපොත හොඳින් පරිදිලනය කර නැණ ගුණ පිරි පුරවැසියන් වී හෙට ලොව එමිය කරන්නට ඔබ සැමට දිරිය ස්විය ලැබෙන්නැයි සුබ පතමි.

මෙම පෙළපොත් සම්පාදන සත්කාර්යය වෙනුවෙන් අප්‍රමාණ වූ දායකත්වයක් සැපයු ලේඛක, සංස්කාරක හා ඇගයුම් මණ්ඩල සාමාජික පිරිවරටන් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය මණ්ඩලයටන් මාගේ ප්‍රණාමය පළකරමි.

බඩාව්. එම්. ජයන්ත විකුමනායක,
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂන් ජනරාල්,
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව,
ඉසුරුපාය,
බන්තරමුල්ල.
2020. 05. 26

නියාමනය හා අධික්ෂණය :

චලිලිව. එම්. ජයන්ත විකුමනායක
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් ජනරාල්
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

මෙහෙයුම් :

චලිලිව. ඒ. නිර්මලා පියසිලි
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් (සංචර්ධන)
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සම්බන්ධීකරණය :

චි. එම්. ජයන්ත පුෂ්පකුමාර
නියෝජන කොමසාරිස් (පාලන)
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සංස්කාරක මණ්ඩලය :

1. මහාචාර්ය, පූජ්‍ය දේශාලේගම මේධානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ කැලණීය විශ්වවිද්‍යාලය
2. අති පූජ්‍ය, ගන්තුනේ අස්සේල් මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේ විශ්වාමික කළේකාචාර්ය, ශ්‍රී ජයචර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
3. ආචාර්ය, පූජ්‍ය මාත්‍රිල්ගොඩ සුමනරතන ස්වාමීන් වහන්සේ නියෝජන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

සිංහල හාජා සංස්කරණය :

1. මහාචාර්ය, නිමල් මල්ලචාරච්චි
ඇංගාධිපති, සිංහල අධ්‍යයන අංශය, කැලණීය විශ්වවිද්‍යාලය

ලේඛක මණ්ඩලය :

1. කළීකාවාරය, පූජ්‍ය උඩුගම සුදස්ස හිමි
ආගම් දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම.
2. ගාස්තුපති, එස්.පී. විතාන
විශ්‍රාමික කළීකාවාරය, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම.
3. අධ්‍යාපනපති, බ්ලි.එෂ.සී. වේරගොඩ
ගුරු උපදේශක, කොට්ඨාස අධ්‍යාපන කාර්යාලය, වරකාපොල.
4. දරුණුපති, උදයරුවන් මල්ලිකාරවිච්චි
විද්‍යාල්පති, ඉහළ බෝමිරිය කනිෂ්ඨ විද්‍යාලය, කඩුවල.
5. ගාස්තුපති, ආර්.ඒ. ගුණවර්ධන
ගුරු උපදේශක, ගිරි/රුවන්ගිරි මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය, බොගමුල්ල.

සේව්දුපත් කියවීම :

1. එස්.ඩී.එම්. නිමල් ධර්මසිර
අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ,
ආගමික හා සාරධර්ම අංශය, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

විතු, රුප සටහන්, පිට කවරය සැකසීම :

1. අමිතා ඉන්දිරානි
සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ
කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, ගම්පොල

පරිගණක ගත කිරීම, පිටු සැකසීම :

1. බලලිව්.චී. නිමිමිකා
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව
2. ඒ.එන්. ගානිකා මධුගානී
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ බොද්ධ උපදේශක
මණ්ඩලයේ අනුමැතිය පරිදි, 2015 නව විෂය
නිර්දේශයට අදාළ ව මෙම පොත සම්පාදනය කර ඇත.

1. අසිරිමත් බෝසත් කුමරු	1
2. සිදුහත් කුමරුගේ පමා කාලය හා යොවුන් විය	7
3. තිලොවට ගුරු වූ බුදු සමිඳු	13
4. අපි පන්සල් යමු	24
5. පතුරමු සැමට මෙත් සිත්	31
6. රාජුල පොඩි හාමුදුරුවේ	35
7. දියුණුවේ රන් දොරටු	41
8. දිවී මග සරු කරන සිලය	46
9. පන්සිල් රකිමු	50
10. මතු එය ගුණ වරුණ	54
11. අහියෝග ජයගත් තරුණයෝ	60
12. අපේක්ම සුරකිමු	65
13. නොදු තරක හැඳින යහපතෙහි යෙදෙමු	70
14. වෙනස් වීමට ඔරොත්තු දෙමු	75
15. වරදින් මිදෙමු	80
16. රකිනවිට පරිසරය - රැකෙනු ඇත අප සැම	84
17. මිහිදු මාහිමි සමය වෙත යමු	90
18. ගාසනික දායාද සුරකිමු	96
19. අරපිරිමැස්ම දියුණුවට මගකි	101
20. රන් පිහාටු	106
21. සැදුහැ ගුණයෙන් සරු වෙමු	111

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ බොද්ධ උපදේශක මණ්ඩලය විසින් අනුමත
කරන ලද ගුරු වන්දනා ගාරාව සහ අධිෂ්ථාන පද්‍යය

ගුරු වන්දනා ගාරාව

මිවාද සිප්ප දානෙන්න
සික්බාපේති මමං ගරු
සගාරවේන විත්තෙන
අහං වන්දාම් තං ගරු

මවා සිප්	දීමෙන
මා හික්මවන	පේමෙන
අදුරු හද	බැතියෙන
වදිම් ගරු සිත පෙරටු	කරමින

පාසල් උදෑසන රෘෂ්වීම අවසානයේ කෙරෙන අධිෂ්ථානය

තෙරුවන පුදා සිහිකර මාපිය	දෙදෙන
ගුරු සිත දිනා ඔප කර ගෙන	දුණ නුවණ
කරමින සඛා විදුහල් මැණිගෙ	සිහින
සුරක්මි සදා මගේ රට ජාතිය	සසුන

රචක: පුරුෂ ගන්තුනේ අස්සර් නිමි

01

අසිරීමත් බෝසත් කුමරු

එදා පෝය නිවාඩු දිනයකි. බෝසත් ලමා සමාජයේ දරුවෝ විහාරස්ථානයට පැමිණ සිල් සමාදන් වූ පිරිසට ගිලන්පස පිළිගැන්වුහ. පසු ව ඔවුහු පොඩි හාමුදුරුවන් හමු වීමට කතිකා කර ගත්හ. පොඩි හාමුදුරුවෝ සංසාධාසයේ ආලින්දයේ වැඩ හිඳ බණ පොතක් කියවමින් සිටියහ.“අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ වෙසතුරු අත් බවින් නික්ම තුශීත දෙවිලොව අපමණ දෙවිසිරි විදිමින් සිටිසේක. එකල බුද්ධ කෝලාහලය නම් කෝලාහලයක් ඇති විය” යැයි පොඩි හාමුදුරුවෝ බණ පොත කියවීම නතර කළහ. දරුවෝ එතැනට ගොස් වැඳ අවසර ගෙන බිම වාඩි වූහ. ගාන්ත මෙසේ විමසී ය.

“අවසරයි පොඩි හාමුදුරුවනේ, මොකක් ද බුද්ධ කෝලාහලය කියන්නේ...?”

“ලෝකයෙහි දෙවියන් බුදු කෙනෙකු
උපදීන්නට අවුරුදු දහසකට පෙර
මෙයින් අවුරුදු දහසක් ඉකුත් වූ
කළ බුදු කෙනෙකුන් උපදීනවා යි
හබ තාගා කියමින් ඇවේදිනවා. අන්ත
ඒකට තමයි, බුද්ධ කෝලාහලය
කියන්නේ...”

“පොඩි හාමුදුරුවනේ බුදු කෙනෙක්
පහල වුණේ කොහොම ද කියලා
කියා දෙන්නකෝ.” කුමුදුනී ආරාධනා
කලා ය.

“මේ බුද්ධ කෝලාහලය මිනිසුන්ට
මෙන් ම දෙවියන්ට හා බමුන්ටන්
ඇශෙනවා. ඒ ඇහුණා ම දහසක්
සක්වල දෙවියන් බමුන් මේ මගුල්
සක්වලට ම රස් වෙනවා.

එසේ රස් වූ දෙවි බඹුන් අසවල් නම් ඇති කෙනෙකු බුදු වෙනවා සි දැන ගන්නවා. දැනගෙන ඒ වන විට තුසිත දෙවිලෝව වැඩ සිරින බෝසතුන් වෙත ගොස් ආරාධනා කරනවා. දේවාරාධනාව යනු එයයි.”

“ලෝ සතුන් සසර දුකින් මුදවනු පිණීස මබ වහන්සේ බුදුබව ප්‍රාරුතනා කරමින් දස පාරමි දම් පිරුවා. දන් ඒ පාරමි දම් පුරා අවසානයි. බුදු වන්නට කාලය පැමිණ ඇතැ”සි සහම්පති මහා බුහුමයා ප්‍රමුඛ දෙවියන්, බඹුන් මෙසේ ආරාධනය කළත්, බෝසතාණන් ඔවුන්ට පොරොන්දුවක් තොදී පස් මහ බැලුම් නම් වූ පංච මහා විලෝකනය කළා. එනම් බුදු වීමට සුදුසු කාලය, දිපය, දේශය, කුලය හා මථු යන මේ කරුණු පහ ගැන විමසා බැලීමයි. මෙසේ පස් මහ බැලුම් බැලු බෝසතාණන් මිනිස් ලොව උපදින්නට තීරණය කළා.

එදා මුළු දැඩිවි තලය ම සැණකෙලි පැවැත්වූ දිනයක්. මහාමායා දේවියත්, සුද්ධේධ්‍යන රජතමාත් ඊට සහභාගි වුණා. ඇසුල පෝය දා මහාමායා දේවිය පෙහෙවස් සමාදන් වී දුරි මහි යාවකාදීන්ට දන් දෙමින් කළේගත කළා. එදින මැදියම් රයේ දී ඇය ප්‍රමුඛ උපදිවන සිහිනයක් දුටුවා. සුදු ඇත් පැටවෙකු සුදු පියුමක් සොබින් ගෙන, තමා නීදා සිරින යහන වටා තෙවරක් පැදකුණු කොට තමන්ගේ කුසට ඇතුළු වීම ඒ සිහිනයයි.

සුදාවුන් රුද්‍රට සිහිනය දැන්වූ විට ඒ ගැන උගත් බමුණු පඩිවරුන්ගෙන් විමසුවා. එවිට ඔවුන් ප්‍රකාශ කළේ පින්වත් කුමරකු දේවියගේ කුස පිළිසිදු ගෙන ඇති බවයි. එබැවින් සුදාවුන් රජතුමා ඇතුළු රජ මාලිගයේ පිරිස මහාමායා දේවිය භොදින් රෙකබලා ගැනීමට කටයුතු කළා.

දස මසක් ඉක්ම ගිය ද වෙසක් පුර පසලාස්වක දිනය එළඹුණා. සුද්ධේය්දන රජතුමාගෙන් අවසර ගත් මහාමායා දේවිය ඇතුළු පිරිස අලංකාර පෙරහැරකින් තම මවුපියන් ජ්වත් වන දෙවිදහ නුවර බලා යාමට පිටත් වුණා.

මහාමායා දේවිය අතරමග මලින් පිරැණු ලුම්බිණී තම් සල් උයන දැක එහි මදක් නැවති යන්නට කළේපනා කළා. එහි මලින් බර වුණු අලංකාර සල් ගසක් දුටු ඇය එහි අත්තක් අල්ලා ගත්තා. ඒ වේලාවේ දී එතුමියගේ ගතට අමුත්තක් දැනුණා. ඒ බව තම සේවිකාවන්ට දැනුම් දුන් විට ඔවුන් දේවිය වටා තිර ඇද රෙකවල් දුම්මා. මොහොතකින් අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේ මවු කුසින් බිජි වුණා.

ඒ මොහොතේ සතරවරම් දෙවිවරුන් සාධුකාර පැවැත්තුවා. අහසින් සිසිල් හා උණුසුම් දිය දහරා දෙකක් මතු වූණා. මෙවැනි අසිරීමත් සිදුවීම් සමඟින් ම පොලොවෙන් මතු වූ නෙඳුම් මල් මත ප්‍රං්ඡා කුමරු පියවර හතක් ගමන් කර දකුණු ඇත් ද්‍රව්‍යගිල්ල අහසට දිගු කර මෙසේ සිංහනාද පැවැත්තුවා.

“අග්‍රෝ”හමස්ම් ලෝකස්ස - ජෝධෝ”හමස්ම් ලෝකස්ස
සෙවධෝ”හමස්ම් ලෝකස්ස - අයමන්තිමා ජාති නත්තිදානි ප්‍රනබිභවෝ”

මම ලොවට අගු වෙමි, මම ලොවට ජේෂ්ඨයා වෙමි, මම ලොවට ග්‍රේෂ්ඨයා වෙමි, මේ මගේ අන්තිම උපතයි. නැවත උපතක් නැත.

සුදොවුන් රුපට කරුණු සැලවුණා. ඒ වන විට දෙවිදහ නුවර සිට එහි පැමිණී පෙරහැරත් සමග මහාමායා බිසව සහ පින්වත් කුමරු කිහුල්වත් නුවර මාලිගයට ගෙන්වා ගැනීමට කටයුතු කළා.

දරුවනේ, අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේගේ ඉපදීම සිදු වූණේ මේ විදියටයි. බෝසතුන් බිහි වූ ඒ වෙළාවේ මූල් ලෝකයට ම සතුටක්, සැනසිල්ලක්, තිදහසක් ඇති වූණා.

සාරාංශය

- ★ සිදුහත් බෝසතාණෝ ආසන්න පෙර බවයෙහි තුළින දෙවිලොව දිවා ප්‍රිතුයෙකු වී සිටියන.
- ★ බෝසත් දෙවියන්ට, මිනිස් ලොව උපදින්නට සහම්පති බ්‍රහ්මයා ඇතුළු දෙවියෝ ආරාධනා කළේ ය.
- ★ පස්මන බැඳුම් යනු කාලය, දීපය, දේශය, කුලය හා මුව යන කරුණු විමසා බැලීමයි. එය පාව මහා විලෝකනය නමින් ද හැඳින්වෙයි.
- ★ බෝසතාණන් වහන්සේ මවු කුස පිළිසිද ගත්තේ ඇසළ පුන් පොහො දිනක ය.
- ★ බෝසත් කුමරු ඉපදුණේ වෙසක් මස පසලොස්වක පොහොය දිනයේ ලුම්බිණී සල් උයනේ දී ය.
- ★ කුමාරෝත්පත්තිය සමග සිදු වූ අසිරීමත් සිදුවීම් රසකි.

1. සතර වරම් දෙවිවරු සාධුකාර පැවැත්වීම
2. අහසින් සිසිල් හා උණුසුම් දිය දහරා මතුවීම
3. සත් පියුම් මත වැඩි කුමරු සිංහනාද පැවැත්වීම

කියාකාරකම

01. "ඒ" කාණ්ඩයේ ප්‍රකාශවලට ගැළපෙන පිළිතුර "ඩී" කාණ්ඩයෙන් තෝරා වරහන () තුළ රීට අදාළ අංකය යොදන්න.

ඒ

1. සිදුහත් බෝසතාණන් ආසන්න හවයේ සිටියේ

ඩී

i වෙසක්
පසලාස්වක දා ය.

2. මනුලොව උපදින්නට ආරාධනා කළේ ()

ii තුළිත දෙවිලොව ය.

3. මලුකුස පිළිසිද ගත්තේ

() iii ඇසුල පොහොය දා ය.

4. බෝසත් කුමරු ඉපදුණේ

() iv සහම්පතී මහා
ඛහ්මයා ප්‍රමුඛ
දෙවියන් ය.

පැවරුම

දෙමාපියන් සමග විනාරස්ථානයට ගොස් ඔබ නැරදි, බෝසත් වරිතයට අදාළ සිතුවමක් විතුයට නගන්න.

ප්‍රහුණුවට

සහමිති මහා බුහ්මයා තුසිත දෙවලාව දිව්‍යරාජයාට මනුලාව ඉපදින්නට
ආරාධනා කළ ගාලාව

කාලෝ'යේතේ මහාවීර
උප්පප්පේර මාතු කුවිෂයং
සදේවකং তাৰয়নেতো
ବୁଦ୍ଧକଷେତ୍ର ଅମନଂ ପଦଂ

(මහා විරුවාණි, මේ ඔබට මවු කුස ඉපදීමට කාලයයි. දෙවියන් සහිත
ලෝක වාසීන් දුකින් මුද්‍රාම්‍රිත් අමාරස ඇති නිවන අවබෝධ කරන්න.)

02

සිදුහත් කුමරුගේ ලමා කාලය හා යොවුන් විය

මෙවර වෙසක් සගරාවේ හය වන ග්‍රේණියේ දරුවන්ට තියමිත ව ඇත්තේ සිදුහත් කුමරු ලමා වියේ සිට තම සහජ දක්ෂතා මතු කර ගනීමින් ජීවිතය සාර්ථක කර ගත් අන්දම දැක්වෙන ලිපියක් සකස් කිරීම ය. සිදුහත් කුමරුගේ ලමා කාලය හා ශිල්ප දක්වීම පිළිබඳ ව එම දරුවන් සගරාවට ඇතුළත් කළ ලිපිය කියවා බලමු.

බෝසත් කුමරුගේ උපත පිළිබඳ පුවත මූල කිහිපිල්වත් පුරයේ ම පැනිර ගියේ ය. ඒ ගැන රට වැසියෝ ඉමහත් සතුවට පත් වුහ. සුද්ධේය්දන රජතුමාගේ ගුරුවරයා

වූ අසිත හෙවත් කාලදේවල තවුසා මේ පුවත දැන ගත් කල්හි කුමරු දැකීමට මාලිගයට පැමිණියේ ය. රජතුමා පුත් කුමරු රැගෙන ගුරුවරයාට වන්දවා ආසිරවාද ගැනීමට ආ විට එම කුමරාගේ සිගිති දෙපා අසිත තවුසාගේ ජටාව මත පිහිටියේ ය. එවිට තවුසාණෝ පළමු ව සිනා සී දෙවනු ව ඇඩුහ. එසේ කළේ මන්ද යි රජතුමා ඇසු විට තාපස තුමේදී මෙසේ පැවසුහ.

“රජතුමනි, මේ කුමරු ඒකාන්තයෙන් ම බුදු වෙනවා. එබැවින් මම සිනාසුණෙමි. කුමරු බුදු වන්නට පෙර මා මිය යන බැවින් හැඳුවෙමි.”

පසු ව අසිත තවුසා ප්‍රංශි කුමරුට දෙහොත් මුදුන් දී වැන්දේ ය. එය දුටු සුදොවුන් රජතුමා ද පුත් කුමරුට වැන්දේ ය. මෙය තම පුතුට මිය රජතුමාගේ පළමු වැඹුම ය.

එකල දැඩිව පැවති සිරිත අනුව දරුවකු බිභි වී පස් වන දිනයෙහි තම් තැබීමේ උලෙල පැවැත්වෙයි. බෝසත් කුමරුගේ නම් තැබීමේ මංගලයට බමුණු පඩිවරු 108ක් කැදවන ලදහ. ඒ අතරින් තෝරා ගත් ඉතා උගත් පඩිවරුන් අට දෙනාට එම කාර්යය පවරන ලදී. ඉන් සත් දෙනෙක් ම කුමරා ගිහිගෙයි විසුවාන් සක්විති රජකම ලබන බවත් පැවැදි වුවහොත් බුද්ධත්වයට පත් වන බවත් කිහි. එහෙත් වයසින් බාල කොණ්ඩක්කු නම් බමුණා එක ඇගිල්ලක් ඔසවා, ‘ගේර ලක්ෂණ අනුව කුමරා ඒකාන්තයෙන් ම බුදු වන බව’ පැවසී ය. ලොවට යහපතක් හෙවත් අර්ථයක් සිද්ධ කර දෙන බැවින් සිද්ධාර්ථ යැයි නම තැබිය යුතු බව සියලු පඩිවරු තීරණය කළහ.

සිදුහත් උපත සිදු වී සත් දිනකින් මහාමායා දේවිය කළුරිය කළා ය. ප්‍රංශි කුමරා හද වඩා ගැනීම මහාමායා දේවියගේ නැගණිය වූ මහා ප්‍රජාපති ගේත්මී දේවියට භාර විය. ඇය සිදුහත් කුමරු තමාගේ ම දරුවකු සේ හොඳින් රක බලා ගත්තා ය.

ගොකුර ජනපදයේ කුම්බුරු ගොවිතැන් කරන කාලයේ සී සැමේ උත්සවයකට එනම් වප් මගුල් උලෙලකට රජතුමා සිදුහත් කුමරු ද රැගෙන ගියේ ය. කුමරු කිරි මුවවරුන් භාරයට පත් කර රකවල් යොද රජතුමා කුම්බුරට බැස සී සැමේ එක් විය. ටික වේලාවකින් කිරි මුවවරුන් ද උත්සවය නැරඹීමට මදක් ඔබ්බට ගිය බව දුටු කුමරා, ආනාපාන සති භාවනාව වඩුමින් පලක් බැඳ සිටියේ ය. මේ බව දුටු කිරීමුවරු වහා ඒ බව රජතුමාට දැනුම් දුන්හ. ඉන්

මහත් පුදුමයටත් සතුවටත් පත් රජත්‍යමා පුත් කුමරුගේ භාග්‍යවන්තකම ගැන සිතා කුමරුට නමස්කාර කළේ ය. මෙය පිය රුපුගේ දෙවන වැදුමයි. මෙම අසිරිමත් සිදුවීම වන විට කුමරුට වයස මාස පහකි. කාලය ගෙවී ගියේ ය. කුමරු කෙළුදෙලන් මාලිගාවෙහි වැඩුණි.

සිප් සතර හැදැරීමට සුදුසු කළ පැමිණි විට සූද්ධේයේදන රජත්‍යමා සර්වමිතු නම් වූ බමුණු පඩිවරයා ගෙන්වා ඔහු ලවා සිදුහත් කුමරුන්ට සූසැට කළා ඕල්ප හා සියලු ගාස්තු ඉගැන්වී ය. කුමරු එහි දී කෙටි කළකින් ම සියලු සිප්සතර හදරා නිම කළේ ය. නමුත් සිදුහත් කුමරු තමා උගත් ඕල්ප කිසි විටෙකත් අන් අය හිංසාවට පිඩාවට පත් කිරීම සඳහා යොද ගත්තේ නැත. එහි දී කුමරු සමග ඕල්ප ගාස්තු උගත් නන්ද හා කාඩ්දයි යන කුමාරවරුන් සමග ද ඉතා සම්ගියෙන් කටයුතු කළේ ය. එසේ ම ගුරුතුමාට ඉතා කිකරු ව හොඳින් උගත්තේ ය. ගුරුතුමා යමක් ඉගැන්වූ විට ඒ මස්සේ තව බොහෝ දේ සෞයා බලා තම දැනුම දියුණු කර ගත්තේ ය.

කුමරුට වයස අවුරුදු දහසයක් විය. එකල වාරිතුය අනුව සූද්ධේයේදන රජත්‍යමා තම පුත් කුමරුට සුදුසු කුමරියක සරණ පාවා දීම සඳහා තම යුතින්ට පණුවුඩ යැවේ ය. එවිට “සිදුහත් කුමරු ඕල්ප කිසිවක් නොදත්තෙකැ’යි” යුතින් අතර

අ�ති වූ රාවය කුමරුට දැනගන්නට ලැබේණ. කුමරු එම අහියෝගයට නොසැලී මුහුණ දුන්නේය. දින භතක් අැතුළත තමා ගිල්ප දක්වන හෙයින් කිහිපාල්වත් නුවර ගිල්ප දක්වන භුමියට සියලු දෙනාට ම පැමිණෙන ලෙස අණබෙර ගැස්වීය. එහි දී සිදුහත් කුමරු සිය තැදැයින් ඉදිරියේ ඔවුන් විස්මයට පත් කරවමින් කඩු ගිල්ප, දුනු ගිල්ප ආදි ගිල්ප දෙළඟක් ප්‍රදරුණය කළේ ය. එහි දී දෙවිදහ නුවර සුප්‍රභුද්ධ රජුගේ දියණිය වූ යසේදරාව සිදුහත් කුමරු සමග සරණ බන්ධනයට ඉදිරිපත් වූවා ය.

ලමා වියේ සිට ම සහජ දක්ෂතා පෙන්වමින් ගිල්ප ගාස්තු මනා ලෙස හැදැරීමෙන් සිදුහත් කුමරුට අහියෝග ජය ගැනීමට හැකි විය. අපගේ ජීවිතවලට ද එම ආදරුණය එක් කර ගැනීමට උත්සාහ ගනිමු.

- ★ පිය රජතුමා තම පුතුට පළමු ව වැන්දේ අසිත තාපසතුමා කුමරුට වැන්ද අවස්ථාවේ දී ය.
- ★ බෝසත් කුමරුට නම් තැබීම සිදු කළේ ඉපදි දින පහකට පසු ව ය. ඒ සඳහා මාලිගයට බමුණේ 108ක් කැඳවනු ලැබූහ.
- ★ ලොවට අර්ථය සිද්ධ කර දෙන බැවින් බෝසත් කුමරු සිද්ධාර්ථ ලෙසින් නම් කෙරිණි.
- ★ කුමරු ඉපදි දින 7න් මහාමායා දේවිය කළුරිය කළෙන් මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් දේවිය සුළුම්වු ව්‍යවා ය.
- ★ වජ් මගුල් උත්සවයේ දී කුමරු පලක් බැඳ අනාපානසති හාවනාව කළ අතර එදින පිය රුතුගේ දෙවන වැඹුම සිදු විය.
- ★ සිදුහත් කුමරු ශිල්ප උගත්තේ සරවම්තු බමුණාගෙනි.
- ★ ශිල්ප හැදැරීමේ දී දක්ෂ ලෙස කටයුතු කිරීම සිදුහත් කුමාර වරිතයෙන් අපට ගත හැකි ආදර්ශයකි.
- ★ තම දක්ෂතා දැක්වීමට අවස්ථාවක් පැමිණි විට උගත් ශිල්ප මැනැවින් දක්වා අහියෝග ජය ගැනීමට සිදුහත් කුමරු සමත් විය.
- ★ දෙවිදහ තුවර සුපුබුද්ධ රජතුමාගේ දියණීය වන යසේදරා දේවිය සිදුහත් කුමරු සමග විවාහ වීමට ඉදිරිපත් ව්‍යවා ය.
- ★ තන්ද හා කාලදායි යනු සිදුහත් කුමරු සමග එකට හැඳුණු කුමරුන් දෙදෙනෙකි.

ත්‍රියාකාරකම

(1) පහත සඳහන් වගන්ති හරි නම (✓) ලකුණ ද වැයදී නම (x) ලකුණ ද යොදන්න.

- i. අසිත තව්‍යා සිනාසුලෙන් සිදුහන් කුමරු ඒකාන්තයෙන් ම බුදු වන බව දැන ගත් නිසා ය. ()
- ii. නම් තැබේමේ උලෙලට පතිවරු 102ක් සහභාගි වූහ. ()
- iii. පිය රුපුගේ දෙවන වැදුම වප් මගුල් ද සිදු විය. ()
- iv. කුමරු ඉපදී සත් දිනකින් මහාමායා දේශීය කළුරිය කළා ය. ()
- v. සිදුහන් කුමරුගේ ගුරුවරයා සර්වම්තු බමුණා ය. ()

(2) නිවැයදී පිළිතුර යටින් ඉරක් අදින්න.

- i. සුද්ධේයේදන රුපුගේ ගුරුවරයා (සර්වම්තු / අසිත) බමුණා ය.
- ii. සිදුහන් කුමරු ආචාර වූයේ (යෙසෝදාරා / විශාබා) කුමරිය සමග ය.
- iii. නම් තැබේමේ උලෙල පැවැත්වූයේ කුමරු ඉපදී (පස් වන / දෙවන) දිනයේ දී ය.
- iv. එක ඇගිල්ලක් ඔසවා කුමරු බුදු වන බව ප්‍රකාශ කළේ (කොන්ඩ්ස්ක්ලා / වප්ප) බමුණා ය.
- v. යෙසෝදාරා දේශීය (සුපූඩ්දා / සුද්ධේයේදන) රුපුගේ දියණිය යි.

පැවරුම

- i. සිදුහන් කුමාර වරිතයේ උපතේ සිට ඕල්ප දැක්වීම තෙක් වැදගත් සිදුවීම පෙළ ගස්වා රැප රාමු සහිත ව ඉදිරිපත් කරන්න.
- ii. සිදුහන් කුමාර වරිතයේ පාඩමට නියමිත කොටසින් ශිෂ්‍යයෙකුට ගත හැකි ආදර්ශ නම් කර පාසල් බිත්ති ප්‍රවත්පතෙහි පළ කරන්න.

03

තිලොවට ගුරු වූ බුද්ධ සම්ඟ

සිදුහත් බෝසත් කුමරු බුද්ධත්වය ලබා ගැනීමේ දී නොයෙක් අහියෝගවලට මූහුණ දුන්නේ ය. ඒ හැම අහියෝගයක් ම ඉතා නොදින් ජය ගන්නට එතුමාට හැකි විය.

උසස් ඉගෙනුමක් ලත් සිදුහත් කුමරුන්ට වයස අවුරුදු දහසය පිරුණි. මනා ව වැඩුණු සිරුරින් ද, නොඅඩු ව ලැබූ සිප් සතරින් ද පිරිපුන් වූ කුමරුන්හට රාජ්‍යය භාර දීමට සුද්ධේද්‍යන රජතුමා කටයුතු කළේ ය. කුමරුගේ වාසය පිණිස එක් එක් කාලයට සරිලන පරිදි රම්‍ය, සුරම්‍ය භා සුබ යනුවෙන් මාලිගා තුනක් සාදවා දෙන ලදී. දෙවිදහ නුවර සුපුබුද්ධ රජුගේ දියණීය වන යසේදරා කුමරිය ඉතා ම රැමත්, යහපත් ගුණධර්මවලින් පිරි දියණීයක් වූවා ය. බෝසත් සමයේ සිට ම සිදුහත් කුමරු භා යසේදරා කුමරිය නොයෙක් ආත්ම හවයන්හි එක් ව ඇසුරු කිරීමෙන් භා පාරමිතා පිරිමේ දී එකිනෙකාට උපකාරී

වීමෙන් ඇති වූ බැඳීම ද සිදුහත් යසේදරා දෙපලගේ එක් වීමට උපකාරී විය. ඔවුන්ගේ සරණ මංගල්‍යය ඉතා උත්සවාකාරයෙන් සිදු විය.

සිදුහත් කුමරු යසේදරා දේවිය සමග ආදර්ශවත් යුග දිවියක් ගත කළ අතර මාලිගයේ දැසි දස්සන්ට පවා කරුණා දයාවෙන් යුතු ව සැලකුවේ ය. උසස් අන්දමින් රජ සැප විදිමින් අවරුදු දහතුනක් ම සිදුහත් කුමරු රට පාලනය කිරීමට සහාය විය. රට වැසියන්ට ද ඉතා ම යහපත්, සැපවත් ජීවිත ගත කරන්නට අවස්ථාව ලැබුණි.

මාලිගයේ ජීකාකාරී ජීවිතයෙන් මිදි බැහැර ලෙස්කය ගැන වීමසිලිමත් වන්නට සිතු සිදුහත් රජ කුමරු දිනක් විනෝදය පිණිස උයන් ක්‍රිඩාවට යැමට පිටත් විය. අශ්ව රථයෙන් උයනට යන ගමනේ දී පලමු ව ඔහු සැරයටියක් අතින් ගත් මහලු මිනිසකු දුටුවේ ය. පෙර තුදුටු ඒ වැහැරී ගිය රුව දැක පුදුම වී තම රියුදුරු ජන්න ඇමැතිගෙන් ඒ ගැන අසා තමනුත් එබදු අවස්ථාවකට පත් වෙන බව අවබෝධ කර ගත් කුමරුවාණේ උයන් ක්‍රිඩාවට නොගොස් ආපසු මාලිගාව වෙත ගමන් ගත්හ.

දෙවන දිනයේ දී කුමරු රෝගී වූ මහලු මිනිසකු දුටුවේ ය. කවදා හෝ තමා ද මෙවැනි තත්ත්වයකට පත්වන බව ජන්න ඇමැතිගෙන් අසා දැනගත් කුමරු එදින ද උයනට නොගොස් ආපසු හැරුණේ ය.

තුන්වන දිනයේ දී මළ සිරුරක් දැක පුදුම විය. එදින ද කුමරු ජන්නගෙන් අසා තමන්ට ද මෙබදු මරණයක් උරුම බව දාන සිත කළකිරීමට පත් වී ආපසු හැරී මාලිගාවට ගියේ ය.

සිව්වන දිනයේ දී අමුතු ම පැවැත්මක් ඇති, ඉතා සන්සුන් ගමනින් යුතු කසාවතක් පොරවා ගත් ගාන්ත වූවෙකු දුටු කුමරු, ජන්නගෙන් ඒ පිළිබඳ ව විමසුවේ ය. කළින් දුටු ලෙඩ වීම, මහලු වීම, මරණය, ආදී දුක් පිඩාවලින් මිදිමට ගිහිගෙය අතහැර පිළිවෙත් පුරන හෙතෙම තවුෂේකු බව කුමරු දාන ගත්තේ ය. කුමරුන් තුළ උපන්නේ පැහැදිමකි. එදින උයන වෙත ගිය සිදුහත් කුමරු උයන් සිරි නරඹීම් කාලය ගත කළේ ය.

එසේ කාලය ගත කළ සිදුහත් කුමරුහට පියරජු විසින් එවන ලද සේවකයකු විසින් යසේදරා දේවියට පුත් කුමරකු ලැබුණු බව දන්වන ලදී. මෙම පුවත

අැසු කුමරුට රාභුලයෙක් උපන්නා; ගිහිගෙයි බැමීමක් ඇති ව්‍යුණා යැයි කියවුණි. (රාභුලෝ ජාතෝ බන්ධන ජාත්) රාජ සේවකයා ඒ පුවත සූදාවුන් රජතුමාට දැන්වී ය. සිදුහත් කුමරුගේ මුවින් පිට වූ රාභුල යන වචනය ම ප්‍රත්කමරාට නම වශයෙන් තබන ලදී.

සිදුහත් රජ කුමරු රාජත් අලංකාර රථය මාලිගාව බලා ගමන් කරන්නට විය. පැවිදි විමේ ආගාව නිසා කුමරුගේ මුහුණේ වෙනදාට වඩා පියකරු සන්සුන් විලාසයක් දක්නට ලැබුණි. මග දෙපස සිටි ජනතාව ද කුමරුගේ සන්සුන් විලාසය අගය කරමින් බලා සිටියහ. කිසාගේතම් කුමරිය ද සිදුහත් කුමරුගේ සන්සුන් බව දැක මහත් සතුටට පත් ව මෙසේ ප්‍රකාශ කළා ය.

“නිබ්බූතා තුන සා මාතා - නිබ්බූතෝ තුන සේ පිතා
නිබ්බූතා තුන සා නාරි - යස්සායෝ රැඳීසේ පති”

(නිසැක ව ම මේ පුතුගේ මව නිවුණු කෙනෙක්, මේ පුතුගේ පියා නිවුණු කෙනෙක්, මේ හිමිගේ බිරිය නිවුණු කෙනෙක් වන්නේ ය.)

නිවිමේ සුවය පිළිබඳ එම ප්‍රකාශය, කුමරුගේ සිත තුළ හට ගෙන තිබුණු ගිහිගෙයින් නික්ම යාමේ අදහසට ආලේපයක් විය. තමන් ඇසු ගාජාවෙන් වැදගත් පාඨමක් ඉගෙන ගන්නට ලැබුණු නිසා සතුට වූ රජකුමරු තම ගෙලෙහි පැලදි අගනා මුතුහර කිසාගේතමියට තැගි කර යවා මාලිගයට ගියේ ය.

පෙරනිමිති දැකීමෙන් ගිහි ජීවිතය පිළිබඳ මහත් සේ කළකිරුණු සිදුහත් කුමරා ගැඹුරින් කළේපනා කරමින් ම සිටියේ ය. වෙන දා මෙන් මාලිගාවට නාට්‍යකාංගනාවෝ පැමිණ ගයමින්, වයමින්, නටමින් කුමරු සතුට කරන්නට උත්සාහ කළහ. එහෙත් කුමරා ඒ ගැන තැකීමක් නොකොට ම රෝ පිටු පා නිදන්නට විය. තම රුගුම් කෙරෙහි කුමරුගේ කිසි ම ඇල්මක් නොමැති බව දා ගත් නාට්‍යකාංගනාවෝ ද ඒ ඒ තැන්වල වැට් නිදන්නට වූහ. මද වේලාවකට පසු කුමරා අවදි ව වටහිට බැලුවේ ය. රුගුම් රුගන විට දෙවගනන් සේ සිටි නාට්‍යකාංගනාවන් නිදා සිටින ආකාරය දැක වඩාත් කළකිරුණු හෙතෙම එදින ම ගිහිගෙය අතහැර යාමට තීරණය කළේ ය. ජන්න ඇමැති අමතා කන්ථික අසු සූදානම් කරන ලෙස නියම කළ සිදුහත් කුමරා මාලිගාවෙන් පිටත් ව යාමට පෙර එදින උපන් තම ප්‍රත් කුමරාත්, යසේදාරා

දේවියත් බැලීමට සිරියහන් ගැබට ගියේ ය. පූංචි පුතා වඩා ගැනීමට සිතුණුන් යසේදුරා දේවිය අවදි ව්‍යවහාර්ත් එය ගමනට බාධාවක් වෙතැයි සිතා ඔහු එතැනින් නික්මුණේ ය. ඒ වන විට සිදුහන් කුමරුට වයස අවුරුදු විසි තවයකි.

එදින ඇසළ පුන් පොහොය දිනයකි. රජ සැප හැර දුම් සිදුහන් කුමරා ජන්න ඇමැති සමග කන්ථක අසු පිට නැගී මාලිගයෙන් නික්ම ගියේ ය. මෙසේ ගිහිගෙය හැර යාම මහාහිනිෂ්කමණය ලෙස හැදින්වෙයි. නොයෙකුත් බාධක මැද සිදුහන් කුමරුන් ගිය මේ ගමන ලෝක සත්ත්වයා දුකින් මූදාලීමට උපකාරී වූ ගමනකි.

පසු දා හිමිදිරියේ අනොමා ගෙගන් එතෙර වී ගං තෙරට සැපත් වූ බේසත් කුමරා මදක් වෙහෙස නිවා තමා විසින් ම කඩුවෙන් හිස කෙස් කපා සටිකාර බුහ්මයා විසින් පිළිගන්වන ලද සිවුරු පිරිකර හාර ගෙන පැවිදි විය. රජ ඇශ්‍රම් ජන්නට හාර කළේ ය.

“ඡන්න මේ අසුත්, ආහරණත් මවුපියන්ට භාර දෙන්න. මා පැවිදී වූ බව මවුපියන්ට දැනුම් දෙන්න,” සි බෝසතාණේ පැවසුහ. තම ස්වාමියා අතහැර යාමේ ගෝකයෙන් කන්ථක අසු ලය පැලී මරණයට පත් විය.

පැවිදී වූ බෝසතාණේ අනෝමා ගග අසබඩ අනුපිය නම් වනයෙහි සතියක් විවේකී සුවයෙන් කල්ගත කළහ. පැවිදී ව අට වන දින එතුමාණේ රජගහනුවරට පැමිණ පිඩුසිගා වැඩියහ. එහි පාලකයා ව සිටි බීමිබිසාර රජතුමාට මේ බව දුන ගන්නට ලැබේණි. රජතුමාට බෝසතාණන් පිඩුසිගා වැඩ පාණ්ඩව පර්වතය පාමුල දන් වළඳන බව සැලවිය. එහි පැමිණී බීමිබිසාර රජතුමා තොරතුරු වීමසා මේ සිදුහත් කුමරු බව දුන තම රාජ්‍යය දෙකට බෙදා පාලනය කරන්නට ආරාධනය කළේ ය. සිදුහත් බෝසතාණේ

එම ආරාධනාව ප්‍රතික්ෂේප කළහ. තමා ගිහිගෙය අතහැර දමා දුකින් මිදිමේ මග සෞයා යන බව එතුමාණේ රුදුට පැහැදිලි කළහ. එට ආකිරවාද කළ බීමිබිසාර රජතුමා “මුදු බව ලබා පළමු ව මගේ රාජ්‍යයට වඩින්නැ” සි ඉල්ලා සිටියේ ය.

රජුගෙන් සමූ ගත් සිදුහත් බෝසතාණේ පාණ්ඩව පර්වතයෙන් නික්ම හර්ගව තවුසා වෙත පැමිණියහ. එතුමාගේ ධර්මය ඉක්මනින් හදාරා තමන් සොයන සත්‍යය එහි නොමැති බව වටහා ගත්හ. පසු ව එතුමාණේ විශාලා මහනුවර ආලාරකාලාම නම් තවුසා වෙත පැමිණියහ; නොබෝ දිනකින් ම ඔහු දැන සිටි ධර්මය අවබෝධ කර ගත්හ. එම දහම අනුව ද තමා සොයන නිවන අවබෝධ කර ගත නොහැකි බව වටහා ගත් සිදුහත් තවුසාණේ උද්දකරාමප්‍රත්ත නම් තවුසාණන් වෙත පැමිණියහ. එතුමන් වෙතින් ද තම අරමුණ ඉටුකර ගත නොහැකි බව තීරණය කළ බෝසතාණේ තමන් ම උත්සාහ කර නිවන් සෙවීමට අධිෂ්ථාන කර ගත්හ.

බෝසතාණන් වහන්සේ උරුවේලා ජනපදයේ සේනානි නම් නියම් ගමට පැමිණියහ. එහි නේරංඡරා ගං තීරය අසල සිත්කලු වන ලැහැබක් තිබුණි. එම පෙදෙස නිවන් ලබා ගැනීම සඳහා පිළිවෙත් පිරිමට සුදුසු තැනක් බව එතුමාණේ සිතුහ. එබැවින් එහි තැවති ගැරියට දැඩි දුක් දෙමින් තවුස් දම් පුරන්නට එතුමාණේ තීරණය කළහ.

වික දිනකට පසු ව කොණ්ඩ්ස්, වජ්ප, හද්දීය, මහානාම හා අස්සජ් යන තාපසවරු පස්දෙනෙක් එහි පැමිණිය හ. සිදුහත් තවුසාණන් දැන හැඳින ගත් මවුහු එතුමන් දුකින් මිදීමේ මග සොයා පිළිවෙත් පුරන බව දැන ගත් පසු සතුවු ව එතුමන්ට උපස්ථාන කරමින් එහි ම රඳී සිටියහ.

සේනානි නියම් ගමට පිතු සිගා වැඩ ආහාර වැළඳ බෝසතාණේ පසුව සිය ආහාර වේල කුමයෙන් අඩු කළහ. ඉන් පසුව උන්වහන්සේ තමන් විසු වන ලැහැබෙන් සොයා ගත් අල වර්ග හා පලවැල පමණක් ආහාරයට ගත් හ. පසුව එය ද බර ආහාරයක් යැයි සිතු බෝසතාණේ තමන් සෙවණ ලබා සිටි ගස මුලට වැවෙන කොළ ගෙඩි පමණක් ආහාරයට ගත්හ. මෙසේ කුමකුමයෙන් ආහාර අඩු කිරීම නිසා බෝසතාණන් වහන්සේගේ ගැරිය අතිශයින් ම කෙටවු විය. මුළ සිරුර ම දුරවල විය. උන් වහන්සේ නොයෙක් වර ක්ලාන්ත වී වැටුණහ. එහෙත් දැඩි අධිෂ්ථානයෙන් හා වීරයෙන් යුක්ත වූ සිදුහත් තවුසාණේ දිගට ම දුෂ්කර ක්‍රියාවහි යෙදුණහ.

සිරුරට අධික දුක් දීමෙන් තමන් සොයන විමුක්තිය ලබා ගත නොහැකි බව එතුමන්ට අවසානයේ දී වැටහිණි. එබැවින් එතුමාණෝ ගරීරය පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ආහාර ගනිමින් දුෂ්කර තපස් ව්‍යත අතහැර දමා නැවත පිළුසිගා වැඩිම ආරම්භ කළහ. වැඩි සැපයත්, වැඩි දුකත් යන දෙක ම නිවන ලබා ගැනීමට මාර්ගය නොවන බව වටහා ගත් බෝසතාණෝ එම අන්ත දෙකට ම නොපැමිණ මැදුම් පිළිවෙත අනුගමනය කළහ. එම පිළිවෙත අනුගමනය කරන්නට වීම නිසා අමනාපයට පත් පස්වග තවුසේ බෝසතාණන් වහන්සේ හැර දමා බරණැස ඉසිපතනයට ගියහ. බෝසතාණන් වහන්සේ සේනානි නියමි ගමෙහි පිහිටි විශාල තුළ ගස මූල වැඩ සිට භාවනා කරමින් තහිව ම කාලය ගත කළහ. මේ වන විට මහඳුනික්මනින් වසර හයක් ගත ව තිබිණ. වෙසක් පුන් පොහොයට පෙර දින එළඹිණ.

එද අලුයම් කාලය එළඹිත් ම බෝසතාණන් වහන්සේ විවිධ වූ අර්ථ ඇති සිහින පහක් දුටු සේක. අලුයම අවදි වූ උන් වහන්සේ එම සිහින පහ හා

එහි අර්ථය වෙන වෙන ම විමසා බැඳුන. එම සිහිනවල තමන් වහන්සේ නිසැකයෙන් ම බුදු වන බවට පැහැදිලි පෙරතිමිත්තක් වූයෙන් මුහුණ දොවා පිරිසිදු ව පිතු සිගා වැඩිමට සුදුසු වේලාව එළඹීන තුරු ප්‍රසන්න මුහුණීන් යුතු ව අජපල් තුළ රුකු මුල වැඩ සිටි සේක.

එ වෙසක් පුර පසලුස්වක පොහොය දිනයකි. පෙර දිනයක සුජාතා නම් සිටු දුව එම තුළ රුකේ දේවතාවාට කරන ලද භාරයක් නිදහස් කිරීමේ අදහසින් කිරිබතක් රන් තලියක බහා රගෙන පැමිණියා ය. සුජාතාව එම රන්තලිය සිදුහත් තවුසාණන්ට පුජා කළා ය. එසේ පුජා කළේ මගේ අදහස ඉටු වුවා සේ ම ඔබේ අදහස ද ඉටු වේවා යි යන ප්‍රාර්ථනයෙනි. සුජාතාවගේ කිරිබත් පිළිගත් බෝසතාණන් වහන්සේ නේරංජරා නදියට ගොස් දිය නා එහි ම වැඩ සිට කිරිබත් පිතු කොට වැළඳුන. කිරිබත් තිබූ රන් තලිය ගෙන අද මා බුදු බව ලබන්නේ නම්, මේ තලිය උඩු ගං බලා යේවා යි අධිෂ්ථාන කර ගෙහි පා කර හැරියේ ය. කෙමෙන් ගග මැදට ගිය එම තලිය උඩු ගං බලා ගමන් කළේ ය. සිදුහත් බෝසතාණන්ගේ හිත සතුවට පත් විය. අසල වන ලැහැබකට වැඩි බෝසතාණන් වහන්සේ සවස් වන තෙක් ම විවේක සුවයෙන් කළේ ගත කළන.

සටහන් යාමයේ ඇසකු බෝමූල කරා ගමන් ගත් උන් වහන්සේට අතරමග දී සෞත්‍රීය නම් බමුණා මුණුගැසුණි. බෝසතාණන් දුටු හෙතෙම ඉතා සතුවට පත් වී තමන් සතු වූ කුසතන මිටිවලින් අටක් එතුමන්ට පූජා කළේ ය.

බෝමූල කරා ගිය බෝධිසත්වයන් වහන්සේ එම කුසතන මිටි අට එහි අතුරා වතුරංග සමන්නාගත වීරයයෙන් යුතු ව විදුරසුනෙන් (ව්‍රාසනයෙන්) වැඩ සියෙහි. අනතුරු ව බුද්ධත්වය ලබා මිස නොනැගිටිම සි අධිෂ්ථාන කර, දිවි තොර වූව ද වීරයය අත් නොහරින බවට ස්ථීර සාර වූ අදහසෙහි පිහිටා ක්‍රියා කළහ. ඒ වනවිට උන් වහන්සේගේ වයස අවුරුදු තිස්පහකි. බෝසතාණන් වහන්සේ ආනාපාන සති භාවනාව වඩුමින් සිත සමාධිගත කළහ. එදින රාත්‍රීයෙහි පෙර අත්බව සිහි කරන නුවණ හෙවත් පුබ්බේනිවාසානුස්සති ක්‍රාණය උන් වහන්සේට පහළ විය. මධ්‍යම යාමයේ දී සත්ත්වයන්ගේ උත්පත්තිය භා මරණය සිදු වන ආකාරය දැකීමේ නුවණ හෙවත් වුතුපාත ක්‍රාණය පහළ විය. පශ්චිම යාමයේ දී උන් වහන්සේ පටිච්ච සමුප්පාදය පදනම් කොට ගෙන විද්‍රිගනා වඩා සියලු කෙලෙස් නසන නුවණ හෙවත් ආසවක්බය ක්‍රාණය උපදාවා ගත්හ. ත්‍රිවිද්‍යා නමින් හැදින්වෙන මෙම යාන තුන උපදාවා ගත් සිදුහත් බෝසතාණේ වතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කොට ගෙන සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් වූහ.

බෝසතාණන් වහන්සේ විමර්ශනයිලි ව සංජු තීරණ ගතිමින් කටයුතු කළ ආකාරය ඉහත සිදුවීම්වලින් පැහැදිලි වේ. අපි ද බෝසත් වරිතය ආදර්ශයට ගතිමින් ජීවිත අභියෝග ජය ගතිමු.

සාරාංශය

සිදුහත් කුමරු යසේදරා කුමරිය සරණ පාවා ගත්තේ ය.

ගිහිගෙයි විසු සිද්ධාර්ථ කුමරු සතර පෙරනීමිත දැක මහාහිතිෂ්තුමණය කළේ ය. අනෝමා ගෝ තෙරින් එතෙර ව සටිකාර බුහ්මයා විසින් පිළිගන්වන ලද සිවුරු පිරිකර හැඳු පැවිදි විය.

සිදුහත් තාපසයාණේ භග්ගව, ආලාරකාලාම, උද්දකරාමපුත්ත ආදී තවුසන් දත් සියලු දහම ඉතා කෙටි කළකින් ඉගෙන හමාර කළහ. ඒවා තමා සොයන සත්‍යය නොවන බව ද තේරුම් ගත්හ.

බෝසත් සිදුහත් තාපසයාණේ නේරංඡරා ගග අසල වන ලැඟැබෙහි පස්වග තවුසන්ගේ ද උදුවූ ඇති ව සය අවුරුද්දක් දුෂ්කර ක්‍රියා කළහ. ගිරියට දක් දීමෙන් තමා සොයන සත්‍යය අවබෝධ කර ගත නොහැකි නිසා උන් වහන්සේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කරන්නට වූහ. එමගින් බෝසතාණේ සියලු කෙලෙසුන් නසා වෙසක් පුන් පොහො දිනක ලොවිතුරා බුද්ධත්වයට පත් වූහ.

ත්‍රියාකාරකම

01. ඔබ කණ්ඩායමට ලැබේ ඇති මාතෘකාව කියවා එම අවස්ථා හා එහි දී මුහුණ දුන් අභියෝග ජය ගත් ආකාරය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

1. සිදුහත් කුමරුගේ ගිල්ප දැක්වීමේ සිට සතර පෙර නීමිත දැකීම දක්වා
2. මහාහිතිෂ්තුමණයේ සිට දුෂ්කර ක්‍රියාව දක්වා
3. දුෂ්කර ක්‍රියා කාලයේ සිට බුද්ධත්වය දක්වා

පැවරුම

පහත සඳහන් පැවරුම දෙකෙන් ඔබ කැමැති එකක් තෝරා ගන්න.

1. ඔබ මුහුණ දුන් අහියෝගයක් හා එය ජයගත් ආකාරය පිළිබඳ වාර්තාවක් පිළියෙල කරන්න.
2. ඔබගේ මධ්‍යමයන් සැනසීමට ඔබට කළ හැකි දේ ලැයිස්තු ගත කරන්න.

පුහුණුවට

සුබේ බුද්ධානෂ උප්පාදේ

සුබා සද්ධම්ම දේශනා

සුබා සංසස්ස සාමග්ගී

සමග්ගානෂ තපෝ සුබේ

බුදු උපත

සද්ධම්ම දෙසුම

සග සමඟිය

සමගි සග ගණ තපස

සැපතකි

සැපතකි

සැපතකි

සැපතකි

අප පන්සල් යමු

සූර්යාලෝකය කෙමෙන් කෙමෙන් පොලොවට පතිත වූයේ හිමිදිරි උදෑසන කුරුලේන්ගේ නාදයන් සමග ය. පෙර දින ගුරුතුමිය දැනුම් දුන් පරිදි ප්‍රමුණ් මල්, පහන්, සුවඳ දුම්, ගිලන්පස හා පිරිකර ද හිඳ ගැනීමට සුදුසු ඇතිරිල්ලක් ද අතැති ව වෙනඟාට වඩා අලුයමින් පාසල වෙත පිය තැගුවේ විභාරස්ථානයට යන අරමුණිනි.

පෙර දිනයේ දී ගුරුතුමිය පංතියේ සියලු ම සිසුන් කණ්ඩායම් කොට විභාරස්ථානයට ගොස් ඉටු කළ යුතු කාර්යයන් පැවරුවා ය; සිදු කළ යුතු වත් පිළිවෙත් පැහැදිලි කළා ය; කාසතික වචන හඳුන්වා දී ඒවා සුදුසු පරිදි හාවිත කරන ලෙස ද විභාරස්ථානයේ දී ඔවුන් සිදු කරන සැම ක්‍රියාවක් ම තමා නොදින් නිරික්ෂණය කරන බව ද පැවසුවා ය.

අප විභාරස්ථානයට ගොස් වන්දනාමාන සිදු කරන්නේ කිසිවකුගේ නියමයක් නිසා නොශේෂී සියලු සිරිමට නොවේ. එයින් අපට සිදු වන යහපත සලකාගෙන ය. අපට යහපත සැලසෙන්නේ වඩාත් ගුද්ධාවෙන් හා ගොරවයෙන් එම වන්දනාමාන හා පූජා කළ විට ය. මූලික වත්පිළිවෙත් සිදු කරන ආකාරයෙන් ගුද්ධාවන්ත හාවය පැහැදිලි වේ. වත් නොපුරන්නා සිල් නොපුරයි යන කියමන සිහිපත් කළේ ගුරුතුමියයි.

සිසුහු සුදේ සුදු කොක් රෙනක් සේ සුදු වතින් සැරසී එකිනෙකා පසුපස පාසලේ සිට විභාරස්ථානයට පියමන් කළහ. ඔවුන් පූජා භූමියට ඇතුළු වූයේ හිස් වැසුම් පාවහන් ගලවා නියම ස්ථානයේ තබමිනි. ඔවුන් විභාරස්ථානයේ වැඩ සිටි ස්වාමීන් වහන්සේට පළමුවෙන් ම පසග පිහිටුවා වැද නමස්කාර කළේ තම ගුරුතුමිය අනුගමනය කරමිනි. සියලු දෙනාට ම ආයිරවාද කිරීමට උන් වහන්සේ අමතක නොකළ සේක. අනතුරුව ඔවුහු පූජා භූමිය පවිතු කිරීමේ කටයුතුවල නිරත වූහ.

මවුන් පරමල් හා මකුල දැල් ඉවත් කර බුදු මැදුර පිරිසිදු කළ අතර, මළුපෙන් මං ඇමදීමේ දී සෑ මළුව, බෝ මළුව හා විහාර මළුව පිරිසිදු කළේ කොළ රෝඩු පමණක් නොව ඇතැම් තැනක තිබූ තණ කොළ ද ඉවත් කරමිනි. අපදුච්‍යා නිසි තැන්වලට දුම්මට කවුරුත් වග බලා ගත්හ.

අනතුරුව මවුහු අත් දේවනය කර සම්බුද්ධ ප්‍රජාවට සුදුසු පරිදි අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය පිළියෙල කළහ. මල් බඳුන් කළාත්මක ව සකස් කර මල් දේවනයටත්, හාජන පිරිසිදු වැස්මකින් ආවරණය කර තැබීමටත් කවුරුත් අමතක නොකළහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගාරීරික ධාතු තැන්පත් කළ වෙහෙර වහන්සේට පලමුවත්, උන් වහන්සේ පරිහෝග කළ බේදින් වහන්සේට දෙවනුවත්, බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා තැනු ප්‍රතිමා වහන්සේට තෙවනුවත් සිසුහු වන්දනාමාන කළහ.

පහන්, සුවදුම්, මල්, ගිලන්පස ආදි වශයෙන් පූජා ඉව්‍ය පිළිවෙළින් අත්ගස්වන විට සියලු දෙනාගේ සාඩ නාදයට සෑක්ටා නාදය ද එක් විය.

අනතුරු ව ස්වාමීන් වහන්සේගේ මග පෙන්වීමෙන් හඩ නගා තාලානුකුල ව ගාරා හා පාය සංශෝධනා කළේ පහත සඳහන් අනුපිළිවෙළට ය.

නමස්කාරය

නමෝ තස්ස හගවතෙය් අරහතෙය් සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස හගවතෙය් අරහතෙය් සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස හගවතෙය් අරහතෙය් සම්මා සම්බුද්ධස්ස

තිසරණ සිරණ යාම

බුද්ධ සරණ ගච්චාමි
ධම්ම සරණ ගච්චාමි
සංසි සරණ ගච්චාමි

දුතියම්පි බුද්ධ සරණ ගච්චාමි
දුතියම්පි දම්ම සරණ ගච්චාමි
දුතියම්පි සංසි සරණ ගච්චාමි

තතියම්පි බුද්ධ සරණ ගච්චාමි
තතියම්පි දම්ම සරණ ගච්චාමි
තතියම්පි සංසි සරණ ගච්චාමි

පන්සිල් සමාදන් වීම

පාණාතිපාතා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි
අදින්නාදානා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි
කාමේසු මිච්චාවාරා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි
මුසාවාදා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි
සුරාමේරය ම්‍රේෂපමාදවියානා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි

බ්‍රී ගුණ සිහි කරන පායය

ඉතිපි සේය් හගවා අරහං, සම්මා සම්බුද්ධේය්,
විෂ්ජාවරණ සම්පන්නෝ, සුගතෝ,
ලෝකවිද්‍යා, අනුත්තරෝ පුරිසයදම්මසාරී,
සත්ත්‍රා දේවමනුස්සානං, බුද්ධේය්, හගවාති.

දහම් ගුණ සිහි කරන පායය

ස්වාක්ඩාතෝ හගවතා ධම්මෝ, සන්දිචිකෝ,
අකාලිකෝ, ඒහිපස්සිකෝ, ඕපනයිකෝ, පච්චත්තං
වේදිතබෑබෝ වික්ද්‍යාහිති.

සග ගුණ සිහි කරන පායය

සුපටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේය්,
උප්පටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේය්,
කූයපටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේය්,
සාමීචිපටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේය්,
යදිදංචත්තාරි පුරිසයුගානි අටිය පුරිස පුර්ගලා
ඒස හගවතෝ සාවක සංසේය්, ආහුණෙයෝ,
පාහුණෙයෝ, දක්ඛිණෙයෝ, අංජලිකරණීයෝ,
අනුත්තරං පුර්ක්දක්බෙත්තං ලෝකස්සාති.

ත්‍රිවිධ චෙවතා වදින ගාරාව

වන්දාම් වේතියං සබැං - සබැඩාන්සු පතිචිතං
සාරීරිකධාතු මහා බෝධිං - බුද්ධ රුපං සකලං සදා

බෝධි වන්දනා ගාරාව

යස්සමුලේ නිසින්නෝව - සබැබාරි විෂයං අකා
පත්තෝ සබැඩ්ක්දුතං සත්ත්‍රා - වන්දේතං බෝධි පාදපං

පහන් පුරා කරන ගාරාව

සද්ධාය සම්පදිත්තේන්න - දිජේන තමධංසිනා
තිලෝක දිපං සම්බුද්ධං - පුරුෂයාම් තමෙර්තුදං

සුවද දුම් පූජා කරන ගාලාව

- සුගන්ධිකාය වදනං - අනන්ත ගුණ ගන්ධිනං
සුගන්ධිනාහං ගන්ධින - පූජයාමි තරාගතං

මල් පූජා කරන ගාලාව

පූජේම් බුද්ධං කුසුමේනනේන
පුණුසේදුනමේතේන ව හෝතු මොක්ඛං
පූජේං මිලායාති යථා ඉදං මේ
කායේතරායාති විනාස භාවං

පැන් පූජා කරන ගාලාව

- සුගන්ධං සීතලං කප්පං - පසන්න මධුරං සුහං
පාණීයමේතං හගවා - පතිගන්හාතු මුත්තමං

ගිලන්පස පූජා කරන ගාලාව

- අධිවාසේතු නො හන්තේ - ගිලාන පව්චය ඉමං
අනුකමිපං උපාදාය - පතිගන්හාතු මුත්තමං

දෙවියන්ට පින් දීම

- ඒත්තාවතාව අම්හේහි - සම්හතං පුණුසේදු සම්පදං
සබලේ දේවා අනුමෝදන්තු - සබල සම්පත්ති සිද්ධියා

මියගිය ඇතින්ට පින් දීම

- ඉදං වෝ ක්‍රාතිනං හෝතු - සුඩාතා හොන්තු ක්‍රාතයෝ
ඉදං වෝ ක්‍රාතිනං හෝතු - සුඩාතා හොන්තු ක්‍රාතයෝ
ඉදං වෝ ක්‍රාතිනං හෝතු - සුඩාතා හොන්තු ක්‍රාතයෝ

බුද්ධ රත්නය සමා කර ගැනීම

- කායේන වාවා විත්තේන - පමාදේන මයා කතං
අව්චය බෑම මේ හන්තේ - භුරිපණුසේදු තරාගත

පාර්ශ්වනා ගාලාව

- ඉම්නා පුණුසේදු කම්මෙන - මා මේ බාල සමාගමෝ
සතං සමාගමෝ හෝතු - යාව නිව්බාන පත්තියා

අවසානයේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ මග පෙන්වීමෙන් සියල්ලෝ ම මෙත්හාවනාව වැඩුහ. දිෂායන් විසින් සිදු කරන ලද සත් ක්‍රියාව අගය කරමින් උපදේශාත්මක අනුගාසනාවක් සිදු කිරීමට ස්වාමීන් වහන්සේ අමතක නොකළහ. වතාවත් සිදු කිරීමෙන් ලත් අත්දැකීම් ජීවිතයට එක් කර ගන්නා ලෙසත් සැම පොදු සේරානයක් ම පිරිසිදු ව තබා ගැනීමට වගබලා ගන්නා ලෙසත් උන් වහන්සේ වදාලුහ. එසේ ම නිවසේ සියලු දෙනා එක් ව ආගමික වතාවත් සිදු කිරීමට වේලාවක් වෙන් කර ගුද්ධාවෙන් වන්දනාමාන කළ යුතු බව ද උන් වහන්සේ පැවසුහ. සැම විට ම විහාරස්ථානයේ ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරු කරමින් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වී ගුණ ගරුක දරුවන් සේ ක්‍රියා කරන ලෙස ද උන් වහන්සේ සිහිපත් කළහ. අවසානයේ සාධුකාර මධ්‍යයේ පිරිකර පූජාව සිදු විය. ස්වාමීන් වහන්සේගේ දෙපා වැද සියලු දෙනා ම අවසර ගත්හ. පූජා ඉවත් සහිත භාජන පිරිසිදු කිරීමෙන් අනතුරුව දිෂා දිෂාවන් ගුරුතුමිය සමග පාසලට පැමිණියේ වෙන දා නොවු තරම් ප්‍රබේදයකිනි.

සාරාංශය

- ★ පන්සලට ගොස් සිදු කරනු ලබන වතාවත් අවබෝධයෙන් හා ගුද්ධාවෙන් සිදු කිරීම
- ★ පිළිවෙළින් ගාරීරික, පාරිභෝගික, උද්දේශික ලෙවත් වන්දනා කිරීම
- ★ බුද්ධ වන්දනාව සඳහා දවසේ වෙලාවක් වෙන් කර අරථාන්විත ව හා ගොරවාන්විත ව එය සිදු කිරීම
- ★ ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරින් ජීවිතය යහපත් කර ගැනීම
- ★ දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වීම

ක්‍රියාකාරකම

01. විහාරස්ථානයට ගොස් වන්දනාමාන කරන අනුපිළිවෙළ කුමක් ද?
02. ඉතිපිසේශ්.... පායිය නිවැරදි උච්චාරණයෙන් යුතු ව ස්ථේකායනා කරන්න.
03. විහාරස්ථානයේ දී අප අනුගමනය කළ යුතු වතාවත් ඇතුළත් ලේඛනයක් පිළියෙල කරන්න.

පැවරුම

බුදුරජාණන් වහන්සේ හා ස්වාමීන් වහන්සේ සම්බන්ධයෙන් හාවිත කිරීමේ දී පහත සඳහන් වචනවලට අදාළ ගාසතික වචන ලියා දක්වන්න

වතුර	_____
කැම	_____
කනවා	_____
යනවා	_____
වාඩී චෙනවා	_____
නිදිනවා	_____

05

පතුරමු සැමට මෙන් සිත්

අප ජ්‍යෙවත් වන සමාජය විවිධ පුද්ගලයින්ගේ සමන්විත ය. එහි වෙසෙන්නේ විටෙක කෙනාකුගේ දියුණුව පාර්පනා කරති; දුකක් කරදරයක් සිදු වූ විට එය තමාට වූ දෙයක් සේ සිතා ක්‍රියා කරති; පිරිසක් මිතුරු ස්වභාවය පෙන්වා සතුරුකම් කරති; දියුණුවට අකුල් හෙළති; දුක් කරදරයක දී මග හරිති. මේ විෂම වූ සමාජයේ කවර පුද්ගලයකු සමග වූව ද සාමයෙන් ජ්‍යෙවත් වීමට අපට හැකියාව තිබිය යුතු ය. ඒ සඳහා අප තුළ මෙමතිය හෙවත් මිතුරු සිතක් තිබිය යුතු ය. එය පියවරෙන් පියවර ගුණ ධර්මයක් සේ පුරුණ කළ යුත්තකි. එවිට ජීව අභ්‍යන්තරෙන් ම සියලු ලෝ වැසියන්ට ද මෙමතිය හෙවත් මිතුරු බව පැතිර විය හැකි ය.

මෙමත් භාවනාව වැඩිමට පාසලේ දී අපට බුදු මැදුර භාවිත කළ හැකි ය. විහාරස්ථානයකට ගොස් භාවනා වැඩිම වඩා සුදුසු ය. එහි දී පලමු ව ස්ථානය අතුපතු ගා පිරිසිදු කළ යුතු ය. ශිෂ්‍යයකු නම් බද්ධ පර්යෝගයෙන් ද (එරම්ණිය ගොතා) ශිෂ්‍යවක නම් අර්ධ පර්යෝගයෙන් ද (පාද පසු පසට නමා) හිඳ ගන්න. නමස්කාර පායය කියවා තෙරුවන් සරණ ගොස් පන්සිල් සමාදන් වී භාවනාව මෙසේ ආරම්භ කරන්න.

පියවර 1

මම නිදුක් වෙමිවා !

නීරෝගී වෙමිවා !

සුවපත් වෙමිවා !

(මෙසේ කියමින් සිතින් මෙනෙහි කරමින් තමාට මෙමතිය කිරීමට පූජුණු වන්න.)

පියවර 2

මම නිදුක් වෙමිවා !

නීරෝගී වෙමිවා !

සුවපත් වෙමිවා!

මා මෙන් ම,

මාගේ මවුපිය ගුරුවර හිතමිතුරෝ ද

නිදුක් වෙත්වා !

නීරෝගී වෙත්වා !

සුවපත් වෙත්වා !

(මෙසේ තම මවුපියන්ට, ගුරුවරුන්ට, හිතවතුන්ට මෙමතිය පතුරුවන්න.)

පියවර 3

මම නිදුක් වෙමිවා !

නීරෝගී වෙමිවා !

සුවපත් වෙමිවා!

මා මෙන් ම මාගේ මවුපිය ගුරුවර හිතමිතුරෝ ද මැදිහත් අය ද,
නිදුක් වෙත්වා !

නීරෝගී වෙත්වා !

සුවපත් වෙත්වා!

(මෙසේ මැදිහත් අයට ද මෙමතිය පතුරුවන්න.)

පියවර 4

මම නිදුක් වෙම්වා !
නීරෝගී වෙම්වා !
සුවපත් වෙම්වා!
මාගේ මවුලිය ගුරුවර හිතමිතුරෝ ද
මැදිහත් අය ද, හිතවත් අය ද, අහිතවත් අය ද,
නිදුක් වෙත්වා !
නීරෝගී වෙත්වා !
සුවපත් වෙත්වා !
(මෙලෙස අහිතවත් අයට ද මෙත්තිය පතුරුවන්න)

පියවර 5

මම නිදුක් වෙම්වා !
නීරෝගී වෙම්වා !
සුවපත් වෙම්වා !
මා මෙන් ම සියලු සත්ත්වයේ
නිදුක් වෙත්වා !
නීරෝගී වෙත්වා !
සුවපත් වෙත්වා !
(මෙලෙස සියලු ම සතුන්ට මෙත්තිය පතුරුවන්න)

මේ අයුරින් හොඳින් භාවනා කිරීමට පුරුදු වූ පසු මෙත් සිත ඔබ තුළ තහවුරු වෙයි. ගැටෙන සුලු සිතුවිලි තුරන් වී ඔබ සැමගේ මිතුරක බවත් හැම දෙනා ම ඔබේ මිතුරන් බවත් ඔබට දැනෙන්නට පටන් ගනී.

මෙත් සිත ඇති තැනැත්තා සුවසේ නිදයි. සුවසේ පිබිදෙයි. පාපී සහිත තොදිකියි. මනුෂයන්ට ප්‍රිය වේ. අමනුෂයන්ට ද ප්‍රිය වේ. දෙවියේ මෙත් සිත් ඇතැත්තා රැක ගනිති. ඔහුට ගින්නෙන්, වස විසෙන්, අවි ආයුධවලින් භානියක් වන්නේ නැත. ඔහුගේ සිත ඉක්මනින් සමාධිගත වෙයි. මුහුණ පැහැපත් වේ. හෙතෙම මුලාවෙන් තොර ව මිය යයි. මරණීන් මතු බඩුලොව උපදියි. මෙසේ මෙත් වැඩිමේ අනුසස් 11 ක් ඇතැයි බුදු දහමේ සඳහන් වේ. ලමා කාලයේ සිට ම අපී මෙත් වැඩිමට පුරුදු වෙමු.

କ୍ଷାରାଂଶୁ

සියලු සතුන් කෙරෙහි මිතුරු සිතින්, හිතවත් ව ක්‍රියා කිරීම මෙත්තියයි. මෙය භාවනාවක් වශයෙන් ප්‍රගුණ කළ හැකි ය. පාසලේ දී හෝ විභාරස්ථානයේ දී මූලික ආගමික වතාවත් සිදු කර තෙරුවන් සරණ සහිත පංච ශිලය සමාදන් ව භාවනාවට පිවිසෙන්න. ඕනෑම ඉරියවිවක් මේ සඳහා භාවිත කළ හැකි ය. පියවරෙන් පියවර භාවනා වඩා සියලු ලෙස්ක සත්ත්වයාට ම මෙත්තිය පතුරුවන්න. මෙත්ති කරන ප්‍රද්‍රේශයාට මෙලොව දී ලැබෙන ආනිංස රාඛියකි. පරලොව ආනිංස ද ලැබේ. අපි සතුරු මිතුරු සැමට මෙත්ති කිරීමට පුරුදු වෙමු.

කියාකාරකම

1. මෙමත් යන්නේන් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක් දැයි පැහැදිලි කරන්න.
 2. මෙමත් හාටනාව වචන පිළිවෙළ පෙන්වා දෙන්න.
 3. මෙමත් හාටනාවේ ආනිගෘස පහක් ලියන්න.

ଅୟବ୍ରତ

1. දින හතක් මෙමත් භාවනාව වඩා ඔබ තුළ ඇති වෙන වෙනස්කම් පොතක සටහන් කරන්න.

06

රාභුල පොචි හා මුදුරුවෝ

බෝසත් සිදුහත් කුමරුගේ හා යසෙය්දරා දේවියගේ එක ම පුතු වූයේ රාභුල කුමරු ය. පුත් කුමරු උපන් දින ම පියාණන් වූ සිද්ධාර්ථ බෝසතාණන්ගේ ගිහිගෙය හැර යාම හෙවත් මහතිනික්මන සිදු විය. සිදුහත් බෝසතාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත් වූ පසු එලඹී වෙසක් පුර පසලාස්වක පොහො දිනයේ කිහිපාල්වතට වැඩි තේක. ඒ පියරජුගේ ඉල්ලීම පරිදි ය. හික්ෂුන් වහන්සේ පිරිවරා ගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ වඩිනු දුටු යසෙය්දරා දේවියට ඇති වූයේ මහත් සතුවකි. රාභුල පුතු ඔසවා ගත් ඇය උඩු මහලට දිව හියා ය. සිය පුතුට බුදුපියාණන් වහන්සේ හඳුන්වා දුන්නේ මෙසේ ය.

“මා ආදර රාභුල පුතුණුවනි, රන් නෙඳම් මලක හැඩය ඇති රන්වන් පාදතලයක් ඇති ව මහ පොලාවට නොදුනෙන සේ මහපොලාව මුළු පාදතලයෙන් ම සිපගන්නා ආකාරයට වඩින්නේ ඔබගේ පියාණන් වහන්සේ ය. ඒ ඔබගේ පියාණන් වහන්සේ කොතරම් ලස්සන ද?” ආදි වශයෙන් ඇය ගාලා නවයකින්

බ්‍යුද සිරැර වර්ණනා කළා ය. නරසිභ ගාලා යනු ඒවා ය. අනතුරුව රාජුල මාතාව සිය පුතු අමතා,

“පූත රාජුල, මෙහි එන්න. ඒ ඔබේ පියාණන් ඉදිරියට යන්න. පියාණන්ගෙන් ඔබට ලැබිය යුතු දායාදය ඉල්ලා ගන්න.” දි කියා සිටියා ය.

මවගේ වදන් ඇසු කුඩා රාජුල පූතණුවන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉදිරියේ පෙනී සිටියේ මෙසේ කියමිනි.

“මහා ගුමණයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේගේ සෙවණැල්ලත් මට සැප ය. පිය කෙනෙකුගෙන් උරුම විය යුතු දේ ලබා දෙනු මැනැවි.”

මෙසේ කියමින් රාජුල කුමාරයා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අතෙහි එල්ලි උන් වහන්සේ සමග ම ගමන් ගත්තේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩිම කලේ කිහිප්පා තුවර නිගෝධාරාමය වෙත ය. එහිදී රාජුල කුමරු ඇමතු උන් වහන්සේ,

“රාජුලය, මම ඔබට මගෙන් ලැබිය යුතු උරුමය දෙමි” දි පවසා කුමරු සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ වෙත යොමු කොට පැවිදි කරවන ලෙස දැනුම් දුන්හ. කුමරුවාණෝ පැවිදි වීමෙන් පසු රාජුල හාමුදුරුවෝ ලෙස ප්‍රසිද්ධියට පත් වූහ.

කුඩා රාජුල කුමරු මවු සහ තම සියා වූ සුද්ධේයේදන රජු ඇතුළු රජගෙදර අයගේ හොඳ නිත හා ආදරය දිනා සිටියේ ය. එසේ ම පැවිදි වීමෙන් පසු ද බුදු පියාණන් ඇතුළු සගරුවනෙහි සිත් දිනා ගත්තේ ය. රාජුල පොඩි හාමුදුරුවෝ මැනැවින් බණ දහම් ඉගෙන ගත්හ. වැඩි කල් යන්නට මත්තෙන් උන් වහන්සේ

ඉතා සංවර ගති ඇති කිකරු හිමි නමක් වූහ. හැම විට ම ගුරුවරුන්ගේ අවවාද ලබා සිහියෙන් යුතු ව කියා කළහ. අවවාද අනුගාසනා ලබා ගැනීමට උන් වහන්සේ කොතරම් ඇල්මක් දැක්වී ද කිවහොත් දිනපතා පාන්දරින් තැගිට වැලි දෝතක් ගෙන එය අහසට දමා මෙසේ ප්‍රාර්ථනා කළහ.

“මේ වැලි දෝතේ වැලිකැට ප්‍රමාණයට මට ගුරුවරුන්ගේ අවවාද ලැබේවා!” රාජුල පොඩි භාමුදුරුවන්ගේ විනිත භාවය දුටු සමහර භාමුදුරුවරු උන් වහන්සේගේ එම ශික්ෂාකාමිත්වය පිරික්සීමට උන් වහන්සේ මළුපෙන් ඇමදීමෙන් පසු කුණු ගෙනවුත් එහි තැන තැන දමති; කොසු ඉදල් තැන තැන දමති; එසේ කොට රාජුල හිමියන්ට ඇසෙන සේ මෙසේ කියති;

“පෙනේ ද රාජුල මේදුල ඇමද තිබෙන ආකාරය?”

“පෙනේ ද රාජුල කොසු ඉදල් දමා තිබෙන හැටි?”

මෙවා ඇසු කුඩා රාජුල භාමුදුරුවන් වහන්සේ කිසි විටෙක තමාගේ නිදාස්කම පිළිබඳ ව ප්‍රකාශ කිරීමට නොහියහ. නොපමා ව පැමිණ කොසු ඉදල් ආදිය නියම තැන තබා මලුව පිරිසිදු කළහ. හික්ෂුන් වහන්සේ වෙත වැඩිම කර වැඳ සමා කර ගත්හ.

දිනක් සැරියුත් තෙරුන් වහන්සේ උන් වහන්සේගේ මත්‍යමියගේ තිවසට රාජුල පොඩි භාමුදුරුවන් සමග පිතු සිගා වැඩියහ. බොද්ධ කාන්තාවක නොවූ මෙම මව උන් වහන්සේලා දෙනමට ම දොස් කියමින් පිණ්ඩාත ආහාර පිළිගැන්වූවා ය. සැරියුත් භාමුදුරුවන් හෝ රාජුල භාමුදුරුවන් හෝ එයට කොප වූයේ තැත. බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ පිළිවෙත ප්‍රශ්නයාවට ලක් කළහ.

එක් සමයෙක රාජුල පොඩි භාමුදුරුවේ අම්බලට්ධීකා ආචාරයෙහි වැඩ වෙසෙන කළේ බුදුරජාණන් වහන්සේ රජගහ නුවර වේළවනයෙහි වැඩ වාසය කළහ. දිනක් බුදුරජාණන් වහන්සේ අම්බලට්ධීකාවට වඩිනු දුටු රාජුල පොඩි භාමුදුරුවන් විසින් වහා ම උන් වහන්සේට වැඩ සිටීමට අසුනක් පනවා සිරිපා දේවනය කිරීම සඳහා පැන් භාජනයක් ද තබන ලදී.

බ්‍යුදුරජාණන් වහන්සේ අපුනෙහි වැඩ හිඳ සිරිපා දේවනය කර ගත් පසු ව රාභුල පොඩි හාමූදුරුවෝ උන් වහන්සේට වන්දනා කළහ. අනතුරුව පා දේවනයට ජලය තැබූ හාජනය උපමා කර ගනිමින් බ්‍රුදුරජාණන් වහන්සේ දෙසු දහමෙහි පහත සඳහන් කරුණු ද ඇතුළත් විය.

- ★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලං්ඡා නැති තැනැත්තාගේ මහණකම හාජනයක පතුලේ ඉතිරි ව තිබෙන ජලය ස්වල්පයක් මෙන් හින වූවකි.
- ★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලං්ඡා නැති තැනැත්තාගේ පැවිද්ද හාජනයෙන් ඉවත දුම් ස්වල්ප ජලය මෙන් ඉවත දුම්වකි.
- ★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලං්ඡා නැති තැනැත්තාගේ මහණකම යටිකුරු කරන ලද හාජනයක් මෙන් කිසි ගුණ දහමක් තොපිහිටන්නකි.
- ★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලං්ඡා නැති තැනැත්තාගේ මහණකම උඩුකුරු කරන ලද ජලය නැති හාජනය මෙන් හිස් වූවකි.

මෙ නිසා විහිළවටත් බොරු කියන පුරුද්දක් ඇති තොකර ගත යුතු බවට බ්‍රුදුරජාණන් වහන්සේ අනුගාසනා කළහ. රාභුල පොඩි හාමූදුරුවෝ එම අනුගාසනාව ගෞරවයෙන් පිළිගත්හ. බ්‍රුදුරජාණන් වහන්සේ එහි දී රාභුල පොඩි හාමූදුරුවන්ගෙන් මෙසේ ද වීමසුහ.

“රාභුලයනි, කැඩිපතින් ඇති ප්‍රයෝගනය කුමක් ද ?”

“ස්වාමීනි, එය අවශ්‍ය වන්නේ තමාට තමා විමසා බැලීම පිණිසයි.”

“රාභුලය, ඔබ නිවැරදි ය, එසේ ම ඔබ කිසි යම් කටයුත්තක් කරන්නේ ද එය වඩා පරීක්ෂාවෙන් නැවත නැවත සොයා බලා කළ යුතු ය.”

“එසේ ම ඔබ වවනයෙන් යමක් කියන්නේ නම් හොඳින් විමසා බලා කිව යුතු ය. සිතින් යම් සිතුවිල්ලක් සිතන්නේ ද ඒ පිළිබඳ ව නැවත විමසිය යුතු ය.” බ්‍රුදුරජන්ගේ අවවාද නිමාවෙන් ම හිරු එළිය දුටු විට නෙළිම මලක් පිබිදෙන්නාක් මෙන් රාභුල පොඩි හාමූදුරුවන්ගේ මුහුණ බෙලන්නට විය.

"රාභුල ඔබ අතින් යම් වැරද්දක් සිදු වූවා නම් එය ගාස්තාන් වහන්සේට හෝ එකට වැඩි වෙසෙන හික්ෂණ් වහන්සේ නමකට හෝ පවසන්න. එසේ පවසා එම වැරද්ද තැවත තොකරන බවට අදිටන් කරගෙන සංවර වන්න." රාභුල භාමුදුරුවෝ මෙම බුද්ධාච්චාදය ඉතා සතුවින් පිළිගත්හ.

ගුණ තුවණින් හා දැන උගත්කමින් දිනෙන් දින වැඩුණු රාභුල භාමුදුරුවෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශෙනා කරන ලද වුල්ලරාභුලෝවාද සූත්‍රය අසා සියලු කෙලෙසුන් නසා රහත් බවට පත් වූහ. පසු ව බුදුරජාණන් වහන්සේ රාභුල භාමුදුරුවන්ට දික්ෂාකාම් හික්ෂණ් අතර අග තනතුර පිරිනැමු සේක. එතැන් පටන් උන් වහන්සේ රාභුල මහරහතන් වහන්සේ නමින් ප්‍රසිද්ධියට ද පත් වූ සේක.

කිකරුකම, අවවාද පිළිගැනීම, ඇත්ත කථා කිරීම, හරි වැරදි හඳුනා ක්‍රියා කිරීමට හැකි වීම, අනතිමානී බව රාභුල භාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් අපට ලබා ගත හැකි ආදර්ශ කිහිපයකි. මේ ගුණ දහම් අපගේ ජීවිතවලට ඇතුළත් කර ගෙන ජීවිත ආලෝකවත් කර ගනිමු.

සාරාංශය

සිදුහත් කුමරුගේ සහ යසේදරා දේවියගේ ප්‍රතා රාභුල කුමරු ය. මේ කුමරු පැවිදි වීමෙන් පසු රාභුල භාමුදුරුවන් නමින් ප්‍රසිද්ධ විය. කිකරුකම, අවවාද පිළිගැනීම, ඇත්ත කථා කිරීම, හරි වැරදි හඳුනා ක්‍රියා කිරීමට උත්සාහ කිරීම, අනතිමානී බව රාභුල භාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් ගත හැකි ආදර්ශයන් ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශෙනා කළ වුල්ලරාභුලෝවාද සූත්‍රය ඇසීමෙන් රහත් එලයට පත් රාභුල භාමුදුරුවෝ රාභුල මහරහතන් වහන්සේ ලෙස ප්‍රසිද්ධියට පත් වූ අතර දික්ෂාකාම් හික්ෂණ් අතර අගතනතුරට ද පත් වූහ.

ක්‍රියාකාරකම

1. රාජුල හාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් ඔබේ ජීවිතයට ගත හැකි ආදර්ශ හතරක් නම් කරන්න.
2. රාජුල කුමාරයාට බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් ලැබුණු දායාදය කුමක් ද?
3. රාජුල හාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙහි ඔබ සිත් ගත් අවස්ථාවක් විතුයට තගන්න.

පැවරුම

1. ඔබ කරන හොඳ වැඩ දිනපතා ම සාඛු වර්යා පොතේ සටහන් කර මූලිකයන්ට පෙන්වා අත්සන් කර ගන්න.
2. තරසීහ ගාල්‍ය තාලානුකූල ව ගායනා කරන්න.

07

දියුණුවේ රන් දාරවු

අභිත අතීතයේ දැඩිව බරණැස් නම් තුවරක් විය. එක් කලෙක එහි රජ කලේ බුහුමදත්ත නම් රජ කෙතෙකි. එකල බොහෝ සම්පත් ඇති පින්වත් සිටුවරයෙක් විය. ඔහුට ඉතා බුද්ධීමත් පුතෙක් සිටියේ ය. හෙතෙම ඉගෙනීමට මහත් උත්ත්තුවක් ඇත්තෙකි. එම දරුවාගේ ඉතා වැදගත් ලක්ෂණයක් විය. එනම් තමා නො දැන්නා දෙය ගුරු දෙගුරුන්ගෙන් හා වෙනත් වැඩිහිටියන්ගෙන් අසා දාන ගැනීමයි. ඔහු නිතර ම විමසුවේ දාන ගත යුතු වැදගත් කරුණු ගැනයි. දිනක් හෙතෙම තම පියාගෙන් මෙසේ ඇසේ ය.

“පියාණනි, මා බොහෝම කැමැතියි දියුණුවේම සඳහා ව්‍යවමනා කරන කරුණු දැන ගත්ත. කරුණාකර ඒවා මොනවා දැයි කියා දෙන්න ප්‍රාථමික දී?”

දරුවකු යමක් ඇසු විට බොහෝම සැලකිල්ලෙන් පිළිතුරු දීම බුද්ධිමත් මවුහියන්ගේ ගතියකි. එබැවින් එම පියා ඉතා භොධින් සිතා බලා ප්‍රතාට අගනා පිළිතුරක් දුන්නේ ය. දියුණු වේම සඳහා ප්‍රධාන දොරටු හයක් ඇති බව හෙතෙම පැවසී ය. දියුණු වීමේ දොරටු නම් දියුණු වේම සඳහා අවශ්‍ය කරුණු ය. පියා ප්‍රතාට කියා දුන් එම කරුණු සය මෙසේ ය.

1. නීරෝග බව
2. සිල්වත් බව
3. වැඩිහිටියන්ගේ උපදෙස් ලැබීම
4. භොඳ ඉගෙනීමක් තිබීම
5. දූහැම් ව ජ්වත් වීම
6. කම්මැලි නොවීම

අප ගිලන් වූ විට පාඩම් කළ නොහැකි ය. වෙනත් වැඩක යෙදීම ද අපහසු ය. කොපමණ සම්පත් තිබුණන් ඒවායින් නිසි ප්‍රයෝගන ගත නොහැකි ය. අලුතින් යමක් උපයා ගැනීමට ද හැකි නොවේ. පින් දහම් ආදි භොඳ වැඩ කිරීම ද අපහසු ය. එසේ වූ විට දියුණුවක් ඇති නොවේ. නීරෝගී බව (ආරෝග්‍ය) දියුණුවට අවශ්‍ය ප්‍රධාන කරුණක් ලෙස දැක්වූයේ එබැවිනි.

අප ජ්වත් වන්නේ තතිය ම නොවේ, පිරිසක් සමග ය. සමාජයක ජ්වත් වන විට අප කරන කියන දේ ඒ සමාජයට ද බලපායි. එබැවින් කඩා කිරීමේ දී හා වැඩ කිරීමේ දී පරිසසම් විය යුතු ය. සිතට එන හැම දෙයක් ම කිම හෝ කිරීම සුදුසු නැත. සමාජයේ ඇති භොඳ සිරිත් හඳුනා ගෙන ඒවාට ගරු කිරීමට සිදු වෙයි. පන්සල, පාසල වැනි තැන්වල හැසිරෙන ආකාරය ඒ ඒ තැන්වලට සුදුසු විය යුතුයි. ඒවා දැනගෙන ලඟ්ජා හය ඇති ව ජ්වත්වීම දියුණුවට හේතු වෙයි. එබැවින් ශිලාචාරකම (සිලෝ) දියුණුවේ දොරටුවක් ලෙස දක්වා ඇත.

කළ යුතු නොකළ යුතු දේ ගැන කුඩා අයට වඩා වැඩි දැනීමක් වැඩිහිටි අයට ඇත. ගුණ නුවණීන් හා වයසින් වැඩි අය අප අතර සිටිති. ඇතැම් වැඩිහිටියන් පොතපත ඉගෙනීමෙන් දැනුම ලබාගෙන ඇත. ඇතැම් අයට සමාජයේ ජ්වත්වීමෙන් ලැබුණු දැනුමක් ඇත. ඒ අයගේ උපදෙස් ලබා ගැනීම

ප්‍රයෝජනවත් ය. විශේෂයෙන් අපේ ලග ම වැඩිහිටියන් වන මවුමියන්ගෙන් හා ගරුවරුන්ගෙන් අප ඉගෙන ගත යුතු දේ ඇත. අප කරන වැඩ එබදු වැඩිහිටියන්ගේ උපදෙස් හා අනුමැතිය ද (වුද්ධානුමතං) ඇතිව කළ යුතු ය. එසේ කිරීම දියුණුවට උපකාර වේ.

ඉගෙනීමෙන් තොර ව ද දියුණු විය නොහැකි ය. දිනපතා පාසලෙන්, දහම් පාසලෙන්, පොත පත කියවීමෙන්, බණ ඇසීම ආදියෙන් අපි දැනුම ලබා ගනිමු. එය දියුණු වීමට උපකාර වේ. එම නිසා බහුභාෂ්‍යකම හෙවත් භෞද්‍ය ඉගෙන ගෙන තිබීම (සුතං) දියුණුවට අවශ්‍ය ප්‍රධාන කාරණයකි.

මිල මුදල් තිබුණු පමණින් කෙනෙකු දියුණු පුද්ගලයෙක් නොවේ. ගුණ ධර්ම ද ඔහු තුළ තිබිය යුතු ය. සතුන් මැරීම, සොරකම් කිරීම, දුම්බීම, සුරාපානය ආදි දුෂ්චිරින්වලට පුරුදු වූ තැනැත්තාව පිරිහීමක් මිස දියුණුවක් නොවේ. එබැවින් දැහැම ව ජ්වත්වීම (ධම්මානුවත්ති) දියුණුවේ දොරටුවක් ලෙස දැක්වෙයි.

කම්මැලි වුව භෞත් පාඩම් කළ නොහැකි ය. ගොවිතැන් වෙළෙඳාම් ආදිය ද කළ හැකි නොවේ. සිල් රකිම, හාවනා කිරීම් ආදියට ද කම්මැලිකම බාධාවකි. එනිසා කම්මැලි නැතිකම (අලිනතා) හෙවත් අලිනතාව දියුණුවට අවශ්‍ය ම දෙයකි.

තම පියාගෙන් මෙම කරුණු දැනගත් දරුවා කුඩා කළ සිට ම ඒ අනුව කටයුතු කළේ ය. ඒ නිසා සැප සම්පත්වලින් මෙන් ම ගුණ නුවණීන් ද දියුණු පුද්ගලයෙක් විය. එසේ දියුණු වීමට හැකි වූයේ කරුණු දන ගැනීමෙන් පමණක් නොනැවති නීරෝගකම ආදිය ඇති වන ලෙස කටයුතු කළ බැවිනි.

මෙය පන්සිය පනස් ජාතක පොතෙහි එන එක් කථා වස්තුවකි. එය අත්පස්සද්වාර ජාතකයයි. අත්පස්සද්වාර යන්නෙහි තේරුම දියුණුවේ දොරටු යන්නයි. එදා බුද්ධිමත් පියා ලෙස උපත ලබා සිටියේ අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ ය.

අපින් කුඩා කළ සිට ම නොදන්නා දේ දන්නා අයගෙන් අසා දන ගැනීමට පුරුදු වෙමු. භෞද සෞඛ්‍ය පුරුදු ඇති කර ගෙන නීරෝගකම යක ගනිමු. ලප්ජා භය ඇති ව ශිලාවාර ලෙස ජ්වත් වෙමු. වැඩිහිටියන්ගේ වැදගත් උපදෙස් පිළිගනිමු. ඒ අයගේ අනුමතය ඇති ව ම කටයුතු කිරීමට උත්සාහ

කරමු. සතුන් මැරිම සොරකම් කිරීම වැනි නපුරු ගතිවලිනුත් දුම්බීම වැනි දුසිරිත්වලිනුත් වෙන් වෙමු. අලස නොවී මහන්සියෙන් භෞද්‍යට ඉගෙන ගනිමු. එවිට අපට ද දියුණුවේ රන් දොරටු ඇරෙනු ඇත.

සාරාංශය

පුද්ගලයකුගේ දියුණුව සඳහා උපකාරී වන කරුණු හයක් අත්ප්‍රස්සද්වාර ජාතකයෙහි පෙන්වා දී ඇත.

දියුණුවේ දොරටු ලෙස හැඳින්වෙන එම කරුණු හය නම්,

1. නීරෝග බව
2. සිල්වත් බව
3. වැඩිහිටියන්ගේ උපදෙස් ලැබීම
4. භෞද ඉගෙනීමක් තිබීම
5. දූහැම් ව ජීවත්වීම
6. කම්මැලි නොවීම සි.

ක්‍රියාකාරකම

1. දියුණුවේ දොරටු සය නම් කරන්න.
2. කම්මැලිකම දියුණුවට බාධාවක් වන බවට කරුණු තුනක් ලියන්න.

පැවරුම

- පුහුණුවට ඇති කවිය පැහැදිලි ව ලියා ඔබේ නිවසේ පෙනෙන තැනක එල්ලා තබන්න

පුහුණුවට

ආරෝග්‍යම්විෂේෂ පරම්ව ලාභං
සීලං ව වුද්ධානුමතං සුතං ව
ධම්මානුවත්තී ව අලිනතා ව
අත්ථස්ස ද්වාරා පමුඩා ජලෙනෙ

නිරෝගී බව සිල්වත්කම වැඩිහිටි උපදෙස්
දහම් කරුණු සමග වෙනත් දායත් ඉගෙන ගෙන
දුෂ්චරිත් දුරුකර හැම විට අලස තොවී වැඩ
දෙමෙලාව ම දියුණුව සලසන කරුණු සයකි අනගි

ලැබීම

තිබීම

කිරීම

බෝම

08

දිවි මග සරු කරන සීලය

සසර දුක් සහිත ය. උපතත් සමග ඇතිවන ලෙඛ වීම, මහලු වීම, මරණය ආදි අප්‍රසන්න කටුක අත්දැකීම්වලින් යුත්ත ය. එකී සසර දුකින් අත්මිදීමේ මග බුදු දහමේ දැක්වේ. සංසාරගත ජීවිතය තුළ වුව ද නිරවුල් ව ප්‍රිතිමත් ව නීරෝගී ව භා සාමකාමී ව ක්‍රියා කරන්නට අවශ්‍ය මාර්ගය්පදේශනය බුදු දහමේ ඇතුළත් වේ. සැපවත් ව ජීවත් වීමටත් සසර දුකින් අත්මිදීමටත් උපකාර වන මාර්ගය බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් වදාල ආරය අඡ්‍යාංගික මාර්ගයයි. එය දුක්බ නීරෝධ ගාමිණී පටිපදා ආරය සත්‍යය නම් වේ.

අංග අටකින් සමන්විත ආරය මාර්ගය හෙවත් තිවන් මග සීල, සමාධි භා ප්‍රයා වගයෙන් දික්ෂා තුනකට බෙදා දක්වා ඇතේ. මෙය තුළික්ෂාව ලෙස ද හැඳින්වේ. අප මෙහි දී අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ සීල දික්ෂාව පිළිබඳවයි. එය දෙයාකාර ය. එනම්, විරමනය හෙවත් නොකළ යුත්ත නොකිරීම භා සමාදානය හෙවත් කළ යුත්ත කිරීම යනුවෙනි. එම සීල දික්ෂාවට සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත භා සම්මා ආර්ථ යන අංග තුන ඇතුළත් ය. සම්මා වාචා යනු යහපත් වවන කතා කිරීමයි. එය සතරාකාර ය.

1. බොරු කිමෙන් වැළකීම
2. කේලාම් කිමෙන් වැළකීම
3. පරුෂ වවන කථා කිරීමෙන් වැළකීම
4. හිස් වවන කිමෙන් වැළකීම

ඉහත දක්වන ලද්දේ වවනයෙන් සිදු වන අකුසල්වලින් වැළකීම ය. බොරුවෙන් අනුන් රට්ටීම නොකළ යුත්තයි. කළ යුත්ත නම් සත්‍යය කතා කිරීමයි. කේලාම් කිම නම් නම් නොකළ යුත්තයි. ඉන් වැළකී සමගිය, සමාදානය, ඇති කරන වවන කථා කිරීම කළ යුත්තයි. අන්‍යයන්ගේ සින් පිඩාවට පත් කරන නොසරුප් වදන් කිම නොකළ යුත්තයි. එය බැහැර කොට ප්‍රියදිලි වවන කථා කිරීම කළ යුත්තයි. නිසරු නිෂ්ප්‍රල වවන කතා කිරීම නොකළ යුත්තයි. එලදායී වූ යහපත් වවන කතාකිරීම කළ යුත්තයි.

මෙසේ වැරදි අනර්ථත් වවන භාවිතයෙන් වැළකී, නිවැරදි ව, අර්ථත් වවන භාවිත කරන තැනැත්තා සිය ජීවිතයේ දී සැමගේ විශ්වාසය භා ගොරවය දිනා ගන්නෙක් වෙයි.

සිල ශික්ෂාවෙහි ඇතුළත් දෙවැනි කරුණ සම්මා කම්මන්තයයි. එනම් යහපත් වූ ක්‍රියාවන්හි නිරත වීමයි. තව දුරටත් පැහැදිලි කරන්නේ නම් සම්මා කම්මන්තයෙන් අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ කයෙන් සිදු වන අකුසල්වලින් ඉවත් ව කටයුතු කිරීම සි. සම්මා කම්මන්තයට අයත් අංග වන්නේ,

1. ප්‍රාණීන් මැරීමෙන් වැළකීම
2. සෞරකම් කිරීමෙන් වැළකීම
3. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකීම

සත්ත්ව සාතනයෙන් හෙවත් ප්‍රාණීන් මැරීමෙන් වැළකීම දුරු කළ යුතු තිසයි, පන්සිල් අටසිල් ආදි සියලු ම ශික්ෂා පදවලට එය ඇතුළත් ව පවතින්නේ. සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම පමණක් නොව සතුන්ට අහය දානය දීම, ඔවුන්ට හිංසා පීඩා නොකිරීම ආදිය ද පුරුදු පුහුණු කළ යුතු ය. සියලු ම ප්‍රාණීන්ට කරුණාව, මෙමත් දැක්වීය යුතු ය. එවිට ඔබ සියලු ජීවීන්ගේ ආරක්ෂකයා ද මිත්‍යා ද වනු ඇත.

අන් සතු නුදුන් දේ තමන් සතු කර ගැනීමෙන්, උදුරා ගැනීමෙන්, පැහැර ගැනීමෙන් හෙවත් භෞරකමින් වැළකී අන් සතු සම්පත් තමාගේ මෙන් සලකා රෙක ගැනීම යහපත් වූ පුරුදේදකි. පොද්ගලික දේපල මෙන් ම පොදු දේපල ද සුරකිමේ ඇති වැදගත්කම මෙයින් වඩාත් තහවුරු වේ. වැරදි කාම සේවනයෙන් වැළකීම යහපත් සමාජයක් පවත්වා ගැනීමට උපකාරවත් වේ. ශිෂ්‍ය ජීවිතයේ දී කුමර කුමරි බණ්ඩර රෙකගෙන කටයුතු කරන්නට ද අප වග බලා ගත යුතු ය. එය අනාගත යහපතට ද හේතු වේ.

සිල ශික්ෂාවේ තෙවන අංගය සම්මා ආජ්වයයි. එනම් යහපත් දිවී පැවැත්මයි. සම්මා ආජ්ව භා මිචිජා ආජ්ව යැයි ජීවන ක්‍රම දෙකකි. අධාරමික වූත් අකුසල සහගත වූත් ජීවිකා වෘත්තියක නිරත වීම මිචිජා ආග්වයයි. මිචිජා ආග්වයෙන් බැහැර ව සම්මා ආග්වයෙන් ජීවත් විය යුතු ය.

ආරය අඡ්ටාංගික මාරුගයෙහි එන මෙකි සිල ශික්ෂාවේ යෙදීමෙන් අපේ පොද්ගලික ජීවිතය වඩාත් එලදායක කර ගත හැකි අතර, අපේ සමාජගත

ඡේවිතය ද සාර්ථක වෙයි. තමා වරිතවත් ව සංවර්ධීලි පුද්ගලයකු ලෙස කටයුතු කරමින්, අනුන්ට හානියක් නොකොට, ඔවුන්ට ආදර්ශයක් වන පරිදි ක්‍රියා කිරීමට සිල්වත් තැනැත්තා සමත් වන්නේ ය. සම්මා ආල්වයෙන් යුතු ව ජ්වත් වීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු නිවැරදි ජ්වන කුම කිහිපයක් බුදු දහමෙන් පෙන්වා දී ඇත. ගොවිතැන් කිරීම, ගවයන් රෝ බලා ගැනීම, රාජ්‍ය සේවය හා වෙළෙඳාම ඒ අතර වැදගත් වේ. මෙම රැකියාවන්හි නිවැරදි ව දූහැම් ව යොදීම බුදු දහම අවධාරණය කරයි. ගොවිතැන් කිරීමේ දී පරිසර හිතකාම් ව එම කටයුතු සිදු කළ යුතු ය. ගවයන් ඇති කිරීමේ දී සත්ත්ව කරුණාව පෙරවු කර ගත යුතු ය. රජයේ සේවය පොදු ජන සේවයක් ලෙස සාධාරණ ව ඉටු කළ යුතු ය. වෙළෙඳාමේ දී වංචනික ක්‍රියා බැහැර කොට, ලාභය ම අරමුණු නොකර ක්‍රියා කළ යුතු ය.

සිල්වත් ව කටයුතු කිරීමේ ආනිග්‍රස පහක් ගැන දහමෙහි සඳහන් වේ.

1. මහත් වූ හෝග සම්පත් ලැබීම
2. කිරිතිය පැතිරීම
3. පිරිස් මැද නොවිය ව කටයුතු කිරීමට හැකිවීම
4. මරණයට බිය නොමැති වීම
5. මරණීන් මතු සුගතියේ ඉපදීම

සිලය යනු කය වවන දෙකෙහි සංවර හාවයයි. එහි දී අදහස් කෙරෙනුයේ කයෙන් සිදු වන වැරදි තුනෙන් වැළැකීම හා වවනයෙන් සිදු වන වැරදි භතරෙන් වැළැකීම වේ.

සාරාංශය

සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත හා සම්මා ආල්ව යන අංග තුන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාරුගයේ සිල ඕක්ෂාවට අයන් වේ.

1. කය හා වවනයේ සංවර බව සිලයයි.
2. විරමනය හා සමාදානය යනුවෙන් සිලයේ දෙපැත්තක් ඇත.
3. සිලයේ ආනිග්‍රස පහක් දහමෙහි දක්වා තිබේ.

ක්‍රියාකාරකම

1. සීල ගික්ෂාවට අයත් මාර්ගාංග නම් කරන්න.
2. සම්මා වාචා පැහැදිලි කරන්න.
3. සම්මා කම්මන්ත විස්තර කරන්න.

පැවරුම

සීල ගික්ෂාව පිළිබඳ ව ර් සටහනකින් දක්වන සැලසුමක් සකස් කරන්න.

ප්‍රහුණුවට

කායේන සංවරෝ සායු
සායු වාචාය සංවරෝ
මනසා සංවරෝ සායු
සායු සබ්බත්ථ සංවරෝ

කය සංවර කර ගැනීම මැනැවි. වවනය සංවර කර ගැනීම මැනැවි. මනස සංවර කර ගැනීම මැනැවි. තිදොර ම සංවර කර ගැනීම මැනැවි.

පන්සිල් රකිමු

01. පාණාතිපාතා වේරම් සික්බාපදං සමාදියාම්

කිසි විට සතකු නොමරම් මම	නොමරවම්
වෙන අය මරන විට අනුමත	නොම කරම්
කඩු දුනු මූගුරු මගේ දැනීන්	බැහැරලම්
සතුනට දයාබර හිතවත් අයෙක්	වෙම්

02. අදින්නාදානා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාඳියාම්

නුදුන් දෙයක් සොර සිතකින්	නොගන්නෙම්
අනුන් ලවා සොරකම්	නොකරවන්නෙම්
හොරෙන් ගැනුම අනුමත	නොම කරන්නෙම්
ලැබෙන්නකින් සතුට ව දිවි	ගෙවන්නෙම්

03. කාමේසු ම්චිජාවාරා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාඳියාම්

වයසට නොගැලුපෙන කම් සැප දුරු	කරම්
කුමරුට කුමරියට හිමි බඹසර	වෙසෙම්
වරදට පොලුඩුවන ආය ඇසුරට	නොයම්
සැම විට වරිතයෙහි පිවිතුරු බව	රකිම්

04. මුසාවාදා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාඳියාම්

බොරු බස් කියා කිසිවකු	නොරවටන්නෙම්
කෙනෙකුන් ලවා බොරුවක්	නොකියවන්නෙම්
බොරු බස් කිම අනුමත	නොම කරන්නෙම්
සැබුවක් වුව ද නිසි තැනක ම	කියන්නෙම්

05. සුරාමේරය මජ්ජපමාද්වියානා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාඳියාම්

දුම්වැටි මත්වතුර මත්කුඩු	නොබොන්නෙම්
අන් කිසිවකු හටත් එවා	නොදෙන්නෙම්
බොන්නකු වෙතොත් අනුමත	නොම කරන්නෙම්
අන් සැම ලෙසින් මත් මත පිටු	දැකින්නෙම්

පව හැරදමා කුසලට සිත	යොමන්නෙම්
හැකි හැම දෙනාමත් පාපෙන්	වළක්වම්
පව අත හැරීමෙහි අනුසස්	කියන්නෙම්
මෙලෙසින් සැබැර පිරිසිදු සිල්	රකින්නෙම්

සිල්පය පහ ආරක්ෂා කළ යුතු අයුරු මෙම කවී පන්තියෙන් පැහැදිලි කොට ඇතේ. පන්සිල් සූරකීමේ දී සැම සිල්පදයක් ම අංග තුනකින් ආරක්ෂා කළ යුතු ය. එබැවින් එම සීලය ත්‍රිකෝට් පාරිගුද්ධී ශීලය යනුවෙන් හැඳින්වේ. එම අංග තුන නම්,

1. තමා වරදින් වැළකීම
2. අන් අය ලවා වැරදි නොකරවීම
3. අන් අය කරන වැරදි අනුමත නොකිරීම (වැරදි කරන්නන් සඳහා අනුබල නොදීම) වශයෙනි.

ශීලය දෙයාකාර ය. ඉහත දක්වන ලද්දේ වැළකීම හෙවත් විරතියයි. එනම් නොකළ යුතු දේවල් ය. ශීලය සම්පූර්ණ වීමට කළ යුතු දේවල් ද බුදු දහම අපට පෙන්වා දෙයි. වාරිතු හෙවත් සමාදාන යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ ඒවා ය. එනම්,

1. තමා යහපතෙහි යොදීම
2. අන් අය ද යහපත් ත්‍රියාවන්ට යොමු කරවීම
3. අනුන් කරන යහපත් ත්‍රියා අගය කිරීම යනුවෙනි.

පළමු සිල් පදය ගත් විට තමා ප්‍රාණසාතයෙන් වැළකීම ප්‍රමාණවත් නොවේ. අන් අය ලවා ද ප්‍රාණසාතය සිදු නොකළ යුතු ය. ප්‍රාණසාතයෙහි යෙදෙන්නන්ට අනුබල දීම හෝ එම ත්‍රියාව අනුමත කිරීම හෝ නොකළ යුතු ය. ප්‍රාණසාතයෙන් වැළකීම මෙන් ම සියලු සත්ත්වයින්ට කරුණාවෙන් දායාවෙන් මෙම්ත් සිතින් යුතු ව කටයුතු කිරීම, අන් අය ලවා ද එසේ කරවීම මෙන් ම සතුන්ගේ යහපත වෙනුවෙන් කරනු ලබන ත්‍රියා අගය කිරීම ද සිදු විය යුතු ය. දෙවන ශික්ෂා පදය සැලකු විට තමා සොරකම් නොකිරීම, අන් අය ලවා නොකරවීම මෙන් ම අනුබල නොදීම ද කළ යුතු ය. එම ශික්ෂා පදයෙහි සමාදානය ලෙස අදහස් කරන්නේ අන් අයගේ දේපාල ආරක්ෂා කිරීම, ඒ සඳහා අන් අය යොමු කරවීම ද, ආරක්ෂා කිරීමට අනුබල දීම ද වේ. ඒ අනුව සිල් පද පහ තුළ ම වැළකීමේ අංශයක් මෙන් ම හැසිරීමේ අංශයක් ද ඇතේ. පංච්‍යීලය නිසි පරිදි ආරක්ෂා කිරීම යනු මෙම දෙපාලයෙන් ම කටයුතු කිරීම බව අප තේරුම් ගත යුතු ය.

සාරාංශය

වැරදිනොකාට ඉන් වැළකීමෙන් පමණක් සිල්වතකු බවට පත්විය නොහැකිය. ඒ නිසා සිල් සමාදන් වීමෙන් අනතුරුව පිළිපැදිය යුතු නිවැරදි හැසිරීම ද තිබේ.

පරපණ තැසීම, සොරකම් කිරීම, වැරදිකම්සුව සෙවීම, බොරු බස් කිම, මත් ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීම වැරද්දක් මෙන් ම අන්‍යයන් ලවා කරවීම ද වැරද්දක් වේ. එපමණක් නොව එම වැරදි ක්‍රියා අනුමත කිරීම හා ඒ සඳහා අනුබල දීම ද වැරද්දකි.

තමා විසින් ම වැරදි කිරීමත්, අන්‍යයන් මගින් කරවීමත්, අන්‍යයන් විසින් කරන වැරදි අනුමත කිරීම හා ඒවාට අනුබල දීමත් යන කරුණුවලින් වැළකීමට යුතු කිරීම ත්‍රිකෝටී පාරිගුද්ධ ශිලය ලෙස හැඳින්වේ.

ක්‍රියාකාරකම

1. පංචිලයට අයත් ගික්ෂා පද ලියා ඒවායේ සරල අදහස ලියන්න.
2. ත්‍රිකෝටී පාරිගුද්ධ ශිලය යනු කුමක් ද?
3. විරමනය හා සමාදනය එක් සිල් පදයක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න.

පැවරුම

ඔබ විසින් සිදු කරන ලද යහපත් ක්‍රියා ලැයිස්තු ගත කරන්න.

ප්‍රහුණුවට

මෙහි දැක්වෙන කවි කටයාඩම් කර තාලයට ගායනා කරන්න.

මවු පිය ගුණ වරැණ

වැල්ලේ පිපෙන බිම්මල	වාසනාවන්
ගොල්ලේ පිපෙන පන්මල	වාසනාවන්
දෙපෝදට පුන්සඳ	වාසනාවන්
ජාතිත් අජේ මවුපියෙ	වාසනාවන්

වැල්ල ගොරෝසු ය. රඩ ය. තෙතමනය නොරදිය. එබදු වැල්ලේ ද බිම්මල පිපේ. ඒවාට වැලි බිම්මල යයි කියනු ලැබේ. පන්ගස් හැදෙන්නේ ගොල්ලේ ය. එනම් සමුහ වශයෙනි. එබදු පන් ගොල්ලක පිපෙන මල වාසනාවේ ලකුණක් වැනි ය. දෙපෝද යනු පුන් පෝයද ය. එදට පුන්සඳ පායයි. එයින් ද සිරියාව වැඩි වී වාසනාව උද වේ. එලෙසින් ම උපනුපන් ජාති ආදරය ද ආරක්ෂාව ද පෝෂණය ද අප වෙත ලබා දුන් මවුපියන් නැවත නැවතත් සසර දී ලැබෙන්නේ නම් එය වාසනාවකි.

අපට අජේ අම්මා තාත්තා තරම් වටිනා වස්තුවක් ලොව නැති බව මෙයින් කියැවේ. දුකේදින් සැඡේදින් අප අත නොහැර අප සමග ම සිරිමින් අපට පිහිට වන, අප රක ගන්නා ඉට දෙවිවරැන් වන්නේ අජේ අම්මා තාත්තා ය. ලමා ව්‍යවත්, තරුණ ව්‍යවත්, වැඩිහිටි ව්‍යවත් අජේ අම්මාට හා තාත්තාට අප කුඩා දරුවන් ය. මෙම දහම පරිසර තත්ත්වයන් ඔස්සේ ද අපට ප්‍රකට කෙරේ.

ලොව එළිය කරන්නේ සූර්යයා ය. එපමණක් නොව ලෝකයේ ජ්ව ගුණය පවත්වා ගැනීමට උපකාරී වන්නේ ද සූර්යයා ය. සූර්යයා නැති කළ ලෝකයක් නොපවත්නේ ය. හිරු පායන්නේ පෙරදිග හෙවත් නැගෙනහිර දිගාවෙනි. අප ලොවට ජනිත වූයේ මවුපියන් නිසා ය. ඔවුන් අජේ ලොවේ හිරු ය. අපගේ ස්වගුණය රක දෙන්නට ඔවුනු දිවිහිමියෙන් ම ක්‍රියා කරති. එසේ වූ ලොවක දෙමවුපියන් හා දරුවන් අතර පැවතිය යුතු අසහාය බැඳීම අප හොඳින් තේරුම් ගත යුතු ය.

මෙම බැඳීම තේරුම් ගැනීම සඳහා අපට උපකාර වන වටිනා බුද්ධ දේශනාවක් සූත්‍ර පිටකයේ දැක්වේ. ඒ සිගාලක සූත්‍රය හෙවත් සිගාලෝවාද සූත්‍රයයි. එය සිගාල ගෘහපති පුත්‍රයාට දේශනා කරන ලද්දකි. දරුවන් වන අප, අපගේ දෙමෙවුපියන්ට කෙසේ සත්කාර සම්මාන කළ යුතු ද යන්න සිගාලෝවාද සූත්‍ර දේශනාවේ ඇතුළත් කරුණුවලින් අවබෝධ කර ගත හැකි ය.

මෙහි දී බුදුරජාණන් වහන්සේ සිගාල අමතා පරිසරයේ ඇති දිගා හය, එකිනෙකට බැඳී සිටින සමාජ කණ්ඩායම් හයක් ලෙස පැහැදිලි කර දුන් සේක.

ඩුඩු දහමෙහි දෙමාපියන් හඳුන්වා දීමේ දී ඔවුන්ට මහා බුහුමයාගේ තත්ත්වය පිරිනමා ඇත්තේ ය. මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යන සිව් බණ විහරණයන්ගෙන් සම්පූර්ණ වන්නේ දෙමාපියන් ය. දෙමෙවුපියෝ මෙමත් සහගත ව දරුවන් රකිති; දරුවන්ගේ යහපත උදෙසා ම ක්‍රියා කරති; දරුවන්ගේ දුක සැප දෙකේ දී අත නොහැර සිටිති. මෙත්තා හෙවත් මෙමත් යනු මිතුරු සිත ය. එනම් තමන්ටත් අනුන්ටත් වෙටර නොකිරීමයි. කරුණාව යනු අනුන්ගේ දුක ගැන කම්පා වීම ය. ඒ දෙස දායාවෙන් බැලීම ය. දුකට පිහිට වීම ය. මුදිතා යනු අනුන්ගේ සැපත, ජයග්‍රහණය දුක ර්‍රේෂ්‍ය නොකිරීම ය; සතුවු වීම ය. උපේක්ෂා යනු මැදහත්කම ය; මැදහත් ව සිතා මැදහත් ව ක්‍රියා කිරීම ය. මෙකී ගුණ ධර්මයෝ දරුවන් පිළිබඳ ව මුවුපියන් වෙත ද දක්නට ලැබෙන්.

දරුවාගේ දියුණුව ම වෙනුවෙන් වෙහෙසෙන ආදරණිය දෙමාපියන්ට දරුවන් විසින් ගොරව දැක්වීය යුතු ය; ඔවුන්ගේ කාර්යයන්හි දී සහාය විය යුතු ය; ආදරය කළ යුතු ය; මෙමත් සහගත ව රක ගත යුතු ය; වැදුම් පිදුම් කළ යුතු ය. කොතෙක් උපකාර කළ ද දෙමෙවුපියන්ගෙන් සිදු වන සේවය වෙනුවෙන් දරුවන්ට ගෙය ගෙවා අවසන් කළ නොහැකි ය.

මගේ අම්මා මට හිත	කැමතියි
මගේ අම්මා මට සැප	කැමතියි
අැ මගේ වැඩි දියුණුව ම	පතයි
සිහිනෙන් වත් අවැඩික් නො	සිතයි

(හක්ති ගිත, පුරුෂ යක්කඩුවේ ප්‍රජාරාම නාහිමි)

ඉහත දැක්වූ කවියෙන් මව ගැන කියවුණත් පිය සෙනෙහස ද එයට දෙවැනි නොවේ. ඒ නිසා ම අපි දෙමාපියන්ට ඉහත කි පරිදි සැලකිල කළ යුතු වෙමු. එය මවුපිය උපස්ථානය නම් වේ.

සැම මනුෂ්‍යයෙකුට ම දෙම්වූපියන්ගෙන් ආදරය මෙන් ම ආරක්ෂාව ද පෝෂණය ද ලැබේයි. දෙම්වූපියන්ගෙන් ලැබෙන ආදරය හා සමාන ආදරයක් වෙනත් අයගෙන් ලැබෙන්නේ නැති. දරුවකුට දෙම්වූපියන්ගෙන් ලැබෙන ආරක්ෂාව තරම් ආරක්ෂාවක් ද වෙනත් කෙනෙකුගෙන් අපේක්ෂා කළ තොහැකි ය. දරුවන්ගේ කුසැගින්න දෙම්වූපියන්ටත් දැනේ. තමන් බඩිගින්නේ සිටිමින් දරුවන් පෝෂණය කරන දෙමාපියන් දරුවන්ට ආයිරවාදයකි.

ම්වූපියන්ට සැලකීම බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ද කරන ලද්දකි. සිගාලෝවාද සූත්‍රයට අනුව පහත සඳහන් අයුරින් අපට ම්වූපිය උපස්ථානය සිදු කළ හැකි ය.

1. ආහාර පාන සපයා දීම
2. අවශ්‍යතා ඉටු කර දීම
3. පරම්පරාව රැක ගැනීම
4. පරපුරෙන් පැවරී ඇති දේපල ආරක්ෂා කිරීම
5. දෙමාපියන් මිය ගිය පසු පිංකම් කොට පිං අනුමෝදන් කිරීම

මෙසේ උපහාර ලබන්නේ දරුවන්ට කරුණු පහකින් සංග්‍රහ කරන දෙමාපියන් බව අප සිහි තබා ගත යුතු ය. එම කරුණු මෙසේ ය;

1. දරුවන් පවින් වැළැක්වීම
2. යහපතෙහි යෙද්වීම
3. ශිල්ප ඉගැන්වීම
4. සුදුසු වයසේ දී ආචාර විචාර කර දීම
5. සුදුසු කළ දායාද පවරා දීම

මෙසේ සංග්‍රහ ලැබීම නිසා දරුවෝ මැනැවීන් යුතුකම් ඉටු කරන්නට නිතැතින් ම පෙළුණෙහි. දෙමාපිය දුරු සම්බන්ධතාව මැනැවීන් සුරක්කීම් ම්වූපියන් දරුවන්ට ආදරයෙන් සලකන්නා සේ ම දරුවන් ද දෙමාපියන්ට ආදරයෙන්, ගොරවයෙන් සැලකිය යුතු ය.

සාරාංශය

දෙමාපියන් දරුවන්ගේ වටිනා ම වස්තුවයි. ඔවුන් බුහ්ම නාමයෙන් හැඳින්වෙන්නේ ද එම ග්‍රෑෂ්ඩත්වය නිසා ය. දෙමාපියෝ සතර බඟ විහරණවලින් යුත්ත වන නිසා බුහ්ම නාමයට ඔවුහු සුදුස්සේ වෙති.

දෙමාපියන්ට දරුවන් උපස්ථාන කළ යුත්තේ කෙසේ දැයි සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ සඳහන් වේ. එසේ ම දෙමාපියන් දරුවන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ඉටු කළ යුතු කරුණු ද එහි දැක්වේ. දරුවන් දෙමාපියන්ට කරුණු පහකින් සැලකීම් කළ යුතු ය. දෙමාපියන් ද දරුවන්ට කරුණු පහකින් උපකාර කළ යුතු ය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ද මධ්‍යපියන් වෙනුවෙන් යුතුකම් ඉටු කළ සේක.

ක්‍රියාකාරකම

1. දරුවන් විසින් දෙම්වුපියන්ට ඉටු කළ යුතු යුතුකම් මොනවා ද?
2. දෙම්වුපියන්ගෙන් දරුවන්ට සැලසෙන යහපත ලියන්න.

පැවරුම

1. දෙමාපිය ගුණ සඳහන් වන කවි දෙකක් නිර්මාණය කරන්න.
2. දෙම්වුපියන් සතුරින් තැබීම සඳහා ඔබට කළ හැකි දේවල් ලැයිස්තුගත කරන්න.

ප්‍රහුණුවට

1. මබ දන්නා දෙමාපිය වන්දනා ගාර්යා දෙකට අමතර ව පහත සඳහන් ගාර්යා දෙක ද පාඩම් කර ගන්න.

- (i) දසමාසමුදරේ කත්වා
පෝෂේසි කරුණාය මං
මාතරං තං අහං වන්දේ
ප්‍රක්දීක්දා දත්වාන සාදරං

දස මස කුස දරා
කරුණා සිතින් මා හැඳු
මගේ මැණියන්හට
වදිම් අදරති සිතින් පින් දී

- (ii) පාපා මං නිවාරේත්වා
කලුයාණේ මං නිවේසයි
පිතරං තං අහං වන්දේ
ප්‍රක්දීක්දා දත්වාන සාදරං

පාපයෙන් වළකා
යහපතෙහි මා යෙද වූ
මගේ පියාණන්හට
වදිම් අදරති සිතින් පින් දී

(මිය ගිය දෙමාපියන්ට ද මෙම ගාර්යාවලින් වන්දනා කළ හැකි ය. පින් අනුමෝදන් කළ හැකි ය.)

අහියෝග ජයගත් තරුණයෝ

පෙර දච්සක මගධ රට රජගහ නුවර මගධ නමින් රජ කෙනෙක් විය. මෙම රජතුමාගේ පාලන කාලයේ බෛසතාණන් වහන්සේ එරට මවල ගමේ ඉතා ම කුලවත්, ධනවත් පවුලක කුමාරයෙක් ව උපන්හ. මේ පින්වත් කුමාරයාට මස යන නාමය තබන ලදී. කුමාරයා තරුණ වයසට එළඹෙන් ම මස මානවක යයි ප්‍රසිද්ධ විය.

උගත මතා ශිල්ප මැකැවින් උගත් මස දෙමාහියන්ගේ ආයිරවාද මත විවාහ දිවියට ඇතුළත් විය. හෙතෙම දූහැමි දිවි පෙවෙතක් ගත කළේ ය. නිරන්තරයෙන්

පන්සිල් රක්මෙහි නිරත විය. මස වාසය කළ නුවර පවුල් තිහක් පමණ වාසය කළේ ය. දානපතියෙකු වූ මස තරුණයා විසින් එක් දච්සක ගම මැද එක්තරා ස්ථානයක් පිරිසිදු කොට නවීකරණය කරන ලදී. එහෙත් වෙනත් අයෙක් එම ස්ථානය අත්පත් කර ගත්තේ ය. කිසි ම කළබලයක් නොකළ මස මානවක එම ස්ථානය ඔහුට ම පවරා වෙනත් තැනක් පෙර පරිදී ම සකස් කළේ ය. එහෙත් තවත් අයෙක් එම ස්ථානය පැහැර ගත්තේ ය. එම ස්ථානය ද හැර දීමා තවත් තැනක් සකස් කරන්නට

මස මානවක කටයුතු කළේ ය. එය ද තවකෙක් උදුරා ගත්තේ ය.

මේ අයුරින් කීප වතාවක් ම තමා සකස් කළ සේරාන අනුන්ට හිමි කළ හෙතෙම සිය උත්සාහය අත් නොහැරියේ ය. ඔවුන් සමග කලහයට නොහිරියේ ය. ඔවුන්ට මෙමතිය ම වැඩි ය. ගම මැද මණ්ඩපයක් ඉදි කළ මස එහි සැප පහසු අයුරින් ආසන සකස් කොට පැන් පහසුව ද ඇති කළේ ය. මේ නිර්මාණය් සමග ම මෙම ගම වැසි තිස් දෙනෙකුගෙන් යුතු පිරිසක් මස සමග එක් ව කටයුතු කරන්නට විය.

මස මානවක මෙම පිරිස පන්සිල්හි පිහිටුවා ඔවුන් සමග සමාජ සේවා පුළුල් ව සිදු කළේ ය. මහා මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය, වැව් පොකුණු ඉදි කිරීම, අම්බලම් ඉදි කිරීම ආදි සේවාවන්හි ඔවුහු නියැලුණෝ ය; සැම විට ම ධාර්මික ව කටයුතු කළේ ය. එසේ ඔවුන් ධාර්මික ව කටයුතු කරන විට එම ගමේ ජනතාව ද ධාර්මික ව කටයුතු කිරීමට පටන් ගත්ත. මවල ග්‍රාමය සැමට ම ආදර්ශවත් ගමක් විය.

ගම සඳාවාර සම්පන්න වීම එහි පාලකයා තුරුස්සන කරුණක් විය. වැරදිකරුවන් නොවීමත්, දඩ මුදල් අය කර ගැනීමට නොහැකි වීමත් මේ තුරුස්සන බවට හේතුව විය. හෙතෙම රජු හමු වී, ගමේ මං පහරන්නන් පිරිසක් ඇති බවත්, ඔවුන්ගෙන් ජනතාවට කරදර සිදු වන බවත් පැමිණිලි කර සිටියේ ය. රජකුමා ද කිහි ම වග විභාගයක් නොමැති ව මස ඇතුළු පිරිස අත් අධ්‍යාග්‍රාම ගෙන ඇතුන් ලවා පාගවා මරා දමන්නට අණ කළේ ය.

එම අවස්ථාවේ දී බියට පත් පිරිස කළබල වනු දුටු මස ඔවුන්ට මෙසේ අවවාද කළේ ය. ඔබ සියලු දෙනා ම තමන් ආරක්ෂා කරන සීලය සිහි කරන්න. කේළාම් කී අය කෙරෙහිත්, නිවැරද්දේදේ දඩුවම් නියම කළ රජු කෙරෙහිත්, අප වෙත එන ඇතු කෙරෙහිත්, තම තමන්ගේ ගරීරය කෙරෙහිත් එක ම අයුරින් මෙමති කරන්න. එවිට අපට අනතුරක් නොවනු ඇති. සැබැඳූ නායකයකු වගයෙන් මස තමාගේ පිරිස වෙනුවෙන් වගවීම මෙම ප්‍රකාශයෙන් පැහැදිලි වේ. පිරිස ද සිය නායකයාගේ අවවාද පිළිගනීමිත්, යහපත් අනුගාමික පිරිසක් ලෙසින් මෙමති කළහ.

වධකයේ ද මේ තිස් දෙනා වධක භූමියට ගෙන ගොස් බැඳ දමා ඇතුන් කෝප කරවා පාගවන්නට තැත් කළහ. එහෙත් පළමු ඇතා මේ පිරිස දකිත් ම

ඒයට පිළිතුරු දෙන මස මානවක ප්‍රකාශ කළේ “රජතුමනි, අපි සතුන් නොමරමිහ. සෞරකම් නොකරමිහ. කාමම්ත්‍යවාරයෙහි නොයෙදුමිහ. බොරු නොකියමිහ. රා නොබාමිහ. මෙමත් හාවනාව වඩමිහ. දත් දෙමිහ. මං මාවත් සදමිහ. පැන් පොකුණු තනමිහ. අම්බලම් ගාලා ආදිය කරමිහ. මේ යහපත් කියා අප සතු බලවත් මන්තුය වන්නේ ය.” මේ ඇසුර රජතුමා බලවත් සතුටට පත් ව කේළාම් කිසු තැනැත්තාට පරීහව කොට ඔහු සතු ධනය ද, ඔහු ද මෙම පිරිසට පවරා දුන්නේ ය. එතැන් පටන් ඔවුහු වඩවඩාත් කැපවීමෙන් කුසල ධර්මයන්හි යෙදුමෙක් ය.

මස මානවකගේ නිවසෙහි සුදර්මා, විත්‍රා, නන්දා, සුජාතා නමින් කාන්තාවේ සතර දෙනෙක් වූහ. මෙකල මස ඇතුළු පිරිස නගර මධ්‍යයේ විශාල ගාලාවක් ඉදී කළහ. සුදර්මා විසින් එහි කැණීමඩල තනවා දෙන ලදී. එපමණක් නොව මණ්ඩපය සම්පයේ පැන් හල් පිහිටුවා, එය වට කොට පවුරක් ද බලුවන ලදී. පවුර සම්පයේ තල් පැළ සිටුවා අලංකාර කරන ලදී. විත්‍රාවේ මණ්ඩපය සම්පයේ සිත්කළ උද්‍යානයක් ඉදී කළහ. නන්දා විසින් මනරම් පොකුණක් සාදුවන ලදී. එහෙත් සුජාතාවගෙන් කිසිදු දායකත්වයක් නොලැබිණ. මස මානවක ද පහත සඳහන් උතුම්වත් සතක් ආරක්ෂා කරමින් කටයුතු කළේ ය.

මවුපියන් පෝෂණය කිරීම, කුල දෙළුවන් පිදීම, ඇත්ත කරා කිරීම, මෘදු මොලොක් වචන කරා කිරීම, කේළාම නොකීම, මසුරු නොවීම, කෙටුධ නොකිරීම හෙවත් මෙත් කිරීම එම වත් සත ය. මේවා ආරක්ෂා කරමින් මස ඇතුළු පිරිස බාර්තික ව ජ්විත ගත කොට මරණීන් පසු දෙවිලොව උපත ලැබුහ. කිසිදු පොදු වැඩකට සහභාගි නොවූ සුජාතා ඒ අතර නොවූවා ය.

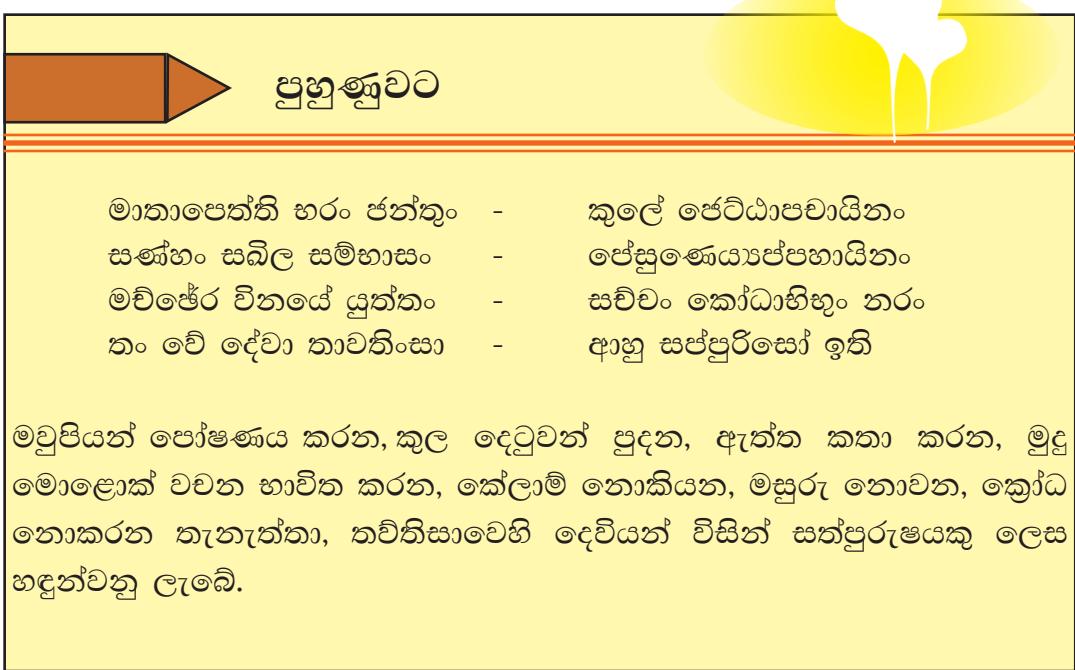
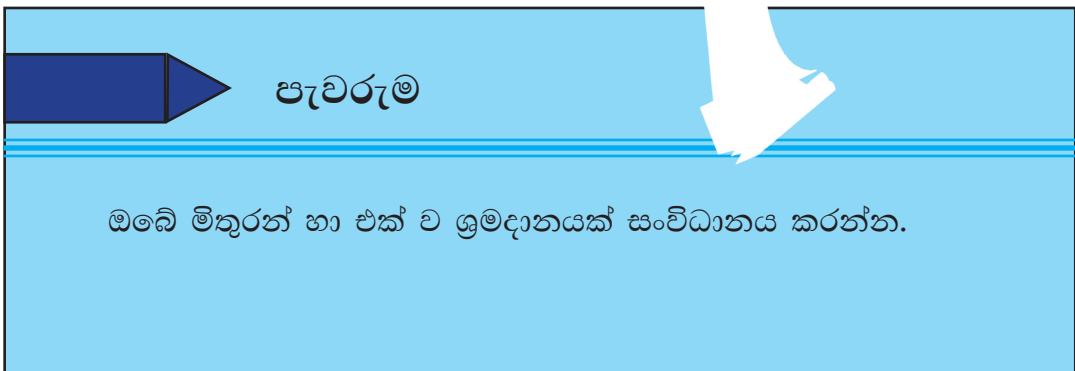
අහියෝගයන්ට මුහුණ දෙමීන්, කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් යුතු ව කටයුතු කිරීමෙන් හා සිය වගකීම් ඉටු කිරීමෙන් මස ඇතුළු පිරිස මෙලොව වශයෙන් ලත් ජයග්‍රහණ අප කාහටත් පූර්වාදුරුගයක් වන්නේ ය.

සාරාංශය

මස මානවක නිවැරදි ක්‍රියා කළ ප්‍රිය මනාප සමාජයේ තරුණයෙක් විය. නායකත්ව ලක්ෂණ ඔහු වෙතින් විශේෂයෙන් ම ප්‍රදරුගනය වූයේ ය. වගකීම හා වගකීම මස මානවකගේ වරිතයෙන් මැනැවීන් ප්‍රකට වේ. ඔහු මෙන් ම සෙසු තරුණයේ ද පන්සිල් රැක්කේ ය. මෙත් වැඩුවේ ය. අහියෝග ජයගත්තේ ය. තමන්ට මෙන් ම අනුන්ට ද මහත් මෙහෙවරක් ඉටු කළ ආදර්ශවත් තරුණයේ වූහ.

ක්‍රියාකාරකම

1. මස මානවක ඇතුළු පිරිස ආරක්ෂා කළ ප්‍රතිපත්ති නම් කරන්න.
2. එකමුතු ව වැඩ කිරීමේ අගය පෙන්වා දෙන වාක්‍ය පහක් ලියන්න.

12

අපේක්ම සුරකිමු

අප ඉගෙනුම ලබන පාසල අනෙකුත් පාසල්වලට වඩා අපට වැදගත් වන්නේ එය අපේ පාසල යැයි අප සිතන නිසා ය. අපේ පාසල අනෙකුත් පාසල්වලින් වෙන් කොට හැඳින ගත හැකි අනන්‍යතා ලක්ෂණ කිහිපයක් ඇත. පාසල් කොඩිය, පාසල් ගීතය ඒ අතර වඩා වැදගත් වේ. සිසුන් වශයෙන් අපි එවාට ගරු කරමු. රටක් පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ විට ද ඔනැම රටක් සතු ව, එම රට තවත් රටකින් වෙන් කොට හැඳින ගත හැකි විශේෂ ලක්ෂණ රසක් පවතී. සියලු රට වැසියෝ, එම ලක්ෂණ විදහා දක්වන සංකේතවලට ගරු කරති.

අපේ රට ශ්‍රී ලංකාවයි. මෙරට ජීවත් වන සැවොම ශ්‍රී ලාංකිකයෝ ලෙස සැලකෙති. අපි අපේ මාතා භූමිය වන්දනීය ලෙසත් පූජනීය ලෙසත් සලකමු. එම නිසා අප, රටට ආවේණික ජාතික සංකේත නිවැරදි ව හඳුනා ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. ජාතික කොඩිය, ජාතික ගීත, ජාතික වෘක්ෂය, ජාතික ප්‍රූජ්පය අපේ රටට ජාතික සංකේත අතර අතිශය වැදගත් ය. මෙම සංකේත ජාති ආගම් හේදයකින් තොර ව අප රටට අනන්‍යතාව ලෝකයාට ම පෙන්නුම් කරයි.

ජාතික කොඩිය

ජාතික කොඩිය යනු රටක අනතුතාව ලොවට පෙන්වන ප්‍රධාන සංකේතයකි. ශ්‍රී ලංකිකයින් වශයෙන් අපි ජාතික කොඩියට ගරු කළ යුතු හේතු සාධක රෝගක් ඇත. අපගේ ජාතික කොඩිය සිංහල ජාතිය ද මෙරට ජීවත් වන අනෙකුත් සියලු ජාතීන් ද බුදු දහම මෙන් ම සියලු ආගම ද පිළිබඳ කරයි.

ජාතික කොඩියෙහි අඩංගු සංකේත කිහිපයක අර්ථ

- කහ පාට සිංහයා - සිංහල ජාතිය, සිංහල ජනතාවගේ විනයගරුක බව, නිර්භිතකම, අහිමානය, නායකත්වය හා සාධාරණත්වය විදහා දක්වයි.
- අසිපත - ධාර්මික ව තීත්‍යානුකූල ව යුක්තිගරුක ව රට පාලනය කරමින් මුව්‍යෙමේ ආරක්ෂාව උදෙසා නැගී සිටීම පෙන්නුම් කරයි.
- බෝපත් සතර - බුදු දහමේ ඉතා වැදගත් ඉගැන්වීමක් වන මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යන සතර බහ්ම විහරණ මුර්තිමත් කරයි.
- තද රතු පාට - ශ්‍රී ලංකික ජනතාවගේ ජීව රුධිරය පෙන්නුම් කරන අතර කොළ හා තැකිලි පැහැ සිරස් පටි දෙකින් දෙමළ, මුස්ලිම, බරගර, මැලේ ඇතුළු අනෙකුත් ජාතීන් නියෝජනය කරයි.
- කහ තීරුව - සියලු ජාතීන් අතර එකමුත්ව ද එකිනෙකා අතර අවබෝධය ද නිරුපණය වෙයි.

ජාතික කොඩිය පරිහරණයේ දී අප සැලකිලිමත් විය යුතු කරගෙනු

- ජාතික කොඩිය රැගෙන යාමේ දී එහි යෝජිතය සංස්කරණ ව තබා ගැනීම
- ක්‍රිඩා උත්සවවල දී හෝ වෙනත් අවස්ථාවල දී තුළ විනෝදය උදෙසා ජාතික කොඩිය පරිහරණය නොකිරීම
- කිසිදු අවස්ථාවක එය බිංම නොකැඳීම
- ජාතික කොඩිය මසවන අවස්ථාවල දී සියලු දෙනා ම තැගී සිට සිරුවෙන් සිටීම
- සිංහ රුපයේ පාද පහළට සිටින සේ කොඩිය එස්වීම
- ජාතික කොඩිය එස වූ විගස ජාතික ගිය ගායනාය කිරීම
- හානියට පත් වූ හෝ අවලක්ෂණ වූ කොඩි භාවිත නොකිරීම

ජාතික ගිය

අප රටෙහි අනනුතාව ලොව හමුවේ පෙන්නුම් කරන තවත් වටිනා සංකේතයක් ලෙස ජාතික ගිය සැලකිය හැකි ය. එය ආනන්ද සමරකෝන් මහතා විසින් රවනා කරන ලද්දකි. ඒ මගින් ප්‍රධාන වශයෙන් අභේක්ෂා කෙරෙන්නේ තම රට පිළිබඳ අභිමානය ජනිත කරවීම ය. මාතා හුමියේ සෞන්දර්යය හා සෞඛ්‍යය ජාතික ගියෙන් පැවසේයි. එමෙන් ම ජයග්‍රහණය කරා යන ගමනේ දී බුදු දහමේ ද පෙන්වා දෙන,

- නැණවත් බව
- උත්සාහය
- එක ම මවකගේ දරු පිරිසක් මෙන් ක්‍රියා කිරීම

ආදි ගුණාංශවල වැදගත්කම එමගින් අවධාරණය කෙරේ. ජාතික ගිය එක් ජනවර්ගයකට පමණක් විශේෂ වූවක් නොවේ. එය ගායනා කරනු ලබන විට සියලු දෙනා ම සිරුවෙන් තැගී සිටිය යුතු අතර එහි අරුත් සිහි ගන්වමින් අභිමාන පෙරදුරි ව ගායනා කළ යුතු ය. ඇසෙන සැණින් අනෙකුත් කටයුතු නවතා හිටිවන ම ඊට ගරු බුහුමත් දැක්වීය යුතු ය. ගායනා කිරීමෙන් පසු ව හිස නමා ආවාර කළ යුතු ය.

ජාතික වෘක්ෂය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික වෘක්ෂය නා ගස ය. එම වෘක්ෂය ජාතික මෙන් ම ආගමික වශයෙන් ද අපට වැදගත් වේ. මංගල, සුමත, රේවත, සේහිත යන බුදුරජාණන් වහන්සේලා බුද්ධත්වයට පත් වූයේ නා ගස් සෙවණෙහි ය. මෙත් බුදුරඳුන් බුදු බව ලැබේමට නියමිත බව පැවසෙන්නේ ද නා ගස් සෙවණක ය. එනිසා නා වෘක්ෂය බෝධින් වහන්සේ නමක් ලෙස සැලකීමට හැකි වන අතර එය දෙවනි වන්නේ ඇසුතු බෝධි වෘක්ෂයට පමණි. නාමල් පිදීම මහානිංස ගෙන දෙන පිංකමක් ලෙස බොද්ධයෝ පිළිගනිති. ඉතා ගක්තිමත්, දිර්ස කාලයක් පවත්නා වෘක්ෂයක් වන නා ගස ජාතියේ ගක්තිය හා විර පැවැත්ම මුර්තිමත් කරයි.

නා මලින් ඉතා සෞම්‍ය, මිහිර සුවදක් වහනය වන අතර නා දැලුවේ වර්ණය ඕනෑම ම අයෙකුගේ සිත් ඇද බැඳ ගන්නේ නිරායාසයයෙනි. ජාතික මෙන් ම ආගමික වශයෙන් ද වැදගත් වන නා වෘක්ෂය ආරක්ෂා කිරීමට මෙන් ම ඊට ගරු කිරීමට ද අපි කුඩා කළ සිට ම පුරුදු වෙමු.

ජාතික ප්‍ර්‍රූථ්‍යාපය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ප්‍රූථ්‍යාපය නිල් මහනෙල් මල ය. එය නිවැරදි ව හැඳින ගැනීම ඉතා වැදගත් ය. මහනෙල් මල බුදුරඳුන්ගේ සිරි පතුලේ ඇතුළත් එකසිය අටක් වූ මංගල සංකේතවලින් එකකි. එය සුගන්ධවත් ය. පවිත්‍රත්වයෙන් යුත්ත ය. මෙම කරුණු නිසා මහනෙල් මල අතිතයේ සිට ම මංගල සංකේතයක් ලෙස බොද්ධයන් විසින් සලකනු ලැබේ.

එය දිය මත්තෙහි පිහිටා ඇති ආකාරය දුටු විට බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවිතය සිහි ගැන්වෙන්නේ නිරායාසයයෙනි. රාජකීය උත්සව සඳහා අනාදීමත් කාලයක සිට මෙම මල භාවිත කරනු ලැබේ ඇත. බලවත් රෝග සමනය කිරීමට සමත් සිසිල් ගුණයක් සහිත ඔශ්‍යයිය ප්‍රූෂ්පයක් ලෙස ද නිල මහනෙල් මල සැලකේ.

අප රට තුළ විවිධ ජාතීනු මෙන් ම විවිධ ආගමිකයෝ ද වාසය කරති. අප සියලු දෙනාගේ ම රට ශ්‍රී ලංකාවයි. එනිසා මෙහි දක්වන ලද ජාතික සංකේතවලට සියලු දෙනා ම ගරු කළ යුතු ය. සියලු ජාතින් අතර සමගිය හා සාමය වැඩි දියුණු කර ගැනීමට එය ප්‍රබල උපකාරයක් වෙයි.

සාරාංශය

- ජාතික කොඩිය, ජාතික ගිය, ජාතික වෘත්තය, ජාතික ප්‍රූෂ්පය අපේ රටේ ප්‍රධානතම ජාතික සංකේත ලෙස සැලකේ.
- ජාතික සංකේත රටක අනන්‍යතාව පිළිබඳ කරයි.
- ජාතික සංකේතවලින් පැවෙශෙන අර්ථ නිවැරදි ව වටහා ගැනීම වැදිගත් ය.
- හේද්‍යකින් තොර ව සංකේතවලට ගරු කිරීම අප සියලු දෙනාගේ ම වගකීමයි.

ක්‍රියාකාරකම

1. ජාතික කොඩියෙහි ඇතුළත් සංකේත හතරක් නම් කරන්න.
2. එම සංකේතවලින් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක් දුය පැහැදිලි කරන්න.
3. ජාතික කොඩියට ගරු කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග පහක් ලියන්න.

පැවරුම

මිලධි අභ්‍යාස පොතෙහි ජාතික කොඩිය අදින්න.

13 භොඳ නරක හැඳින යහපතෙහි යෙදෙමු

අප මීට පෙර පාඩමක දී ඉතා කීකරු, විනිත රාජුල ප්‍රංශි හාමුදුරුවන් වහන්සේ ගෙන ඉගෙන ගත්තා ඔබට මතක ඇති. රාජුල හාමුදුරුවන්ට අම්බලටියික රාජුලෝවාද නම් සූත්‍රයේ දී බුදු හාමුදුරුවෝ පෙන්වා දුන්තා කිසි යම් ක්‍රියාවක් භොඳ ද නරක දැයි මැන බලන්නේ කොහොම ද කියල.

මැනීම කියන වචනය සහ එම ක්‍රියාව අපට භොඳින් තුරපුරුදුයි. එදිනෙදා කටයුතුවල දී දිග පළල මැන බැලීමට අඩිකෝදුව, මීටරකෝදුව ආදී වශයෙන් පොදු මිනුම් දඩු අප හාවිතයට ගන්නවා. මෙම මිනුම් දඩු යොදා තොගත් භොඳ දිග පළල උස පිළිබඳ තිවැරදි අදහසක් කියන්න අපහසුයි.

එහෙත් අප විසින් සිත, කය, වචනය කියන තිදොරින් කරනු ලබන ක්‍රියා භොඳ ද නරක ද යන්න මැන බැලීමට එවැනි මිනුම් දඩු හාවිතයට ගන්න බැහැ. යහපත් දරුවකු වී ජ්විතය සාර්ථක කර ගැනීමට නම් භොඳ නරක කියන්නේ කුමක් දැයි කුඩා කළ සිට ම දැන සිටීම ඉතා වැදගත් වෙනවා. භොඳ නරක ක්‍රියා හඳුනා ගැනීමට යොදා ගත හැකි මිනුම් දඩු මොනවද කියලා අපි සොයා බලමු. බුදු හාමුදුරුවෝ රාජුල හාමුදුරුවන්ට දේශනා කළ විදියට,

01. කිසි යම් ක්‍රියාවක් තමන්ට අවැඩායක වේ ද
02. අනුන්ට අවැඩායක වේ ද
03. තමන්ට හා අනුන්ට අවැඩායක වේ ද
එය නරක ක්‍රියාවක්. අකුසල කරමයක්.

භොඳ ක්‍රියාවක් කියන්නේ මොන වගේ ක්‍රියාවකට ද කියලත් මේ විදියට ම පැහැදිලි කර ගන්න පුළුවන්.

01. කිසි යම් ක්‍රියාවක් තමන්ට වැඩායක වේ ද
02. අනුන්ට වැඩායක වේ ද
03. තමන්ට හා අනුන්ට වැඩායක වේ ද
එවැනි ක්‍රියාව භොඳයි. එය කුසල කරමයක්.

නරක ක්‍රියාව, අකුසලය හඳුනා ගැනීමට මේ නිදසුත ගැන සිතා බලන්න.

පියදාස ජ්‍රීවත් වුණේ අප පාසල අසල නිවසක. ඔහු මද්‍යසාර හාවිත කරන්නට පුරුදු වී සිටියා. ඒ නරක ක්‍රියාව නිසා වැඩි කළක් නොගෙස් පියදාස රෝගියෙක් වුණා. එසේ ම දිලිංග වුණා. අඩංගුරත් ඇති කර ගන්නා. එයින් දුකට පත් වුණා. ඒ වාගේ ම අසල් වැසියන්ටත් පියදාසගේ මේ නරක ක්‍රියාව නිසා බොහෝ කරදර සිදු වුණා. ඔවුන්ගේ නිදහස තැකි වුණා. පියදාසගේ අමුදරුවන්ටත් හිරිහැර වුණා. මේ හැටියට පියදාසටත් සිදු වුණේ අවැඩක්, නරකක්. අන් අයටත් සිදු වුණේ අවැඩක්, නරකක්. මෙහෙමයි නරක ක්‍රියාව අකුසලය මැන ගන්න පුළුවන්.

හොඳ ක්‍රියාව, කුසලය හඳුනා ගැනීමට මේ නිදසුත ගැන සිතා බලන්න.

පසුගිය සඳුදා උදෑසන පාසලට පැමිණෙම්න් සිටි උපාලි මහමග තිබේ හිමිකරුවක තැකි මුදල් පසුම්බියක් අහුලාගන්නා. අවංක අදහස් ඇති යහපත් දරුවකු එහි ඔහු පාසලට ගොස් විදුහල්පතිතුමාට එය භාර දුන්නා. එතුමා එහි තිබූ ලිපිනය බලා හිමිකරු පාසලට කැඳවා එම මුදල් පසුම්බිය ඔහුට භාර දුන්නා. බලන්න, මේ ක්‍රියාව දිනා. එයින් උපාලි සතුව වුණා. ඔහුට ප්‍රශ්නසාවකත් ලැබුණා. තමා අවංක බව ඔහු පෙන්නුම් කළා. ඒ වගේ ම පසුම්බිය හිමිකරුත් සතුව වුණා. ඒ අනුව උපාලින් පසුම්බිය හිමිකරුත් යන දෙදෙනාට ම සිදු වුණේ හොඳක්, යහපතක්. මේ විදියටයි හොඳ ක්‍රියාව, කුසලය මැන ගන්න පුළුවන්.

ඒ වගේ ම බුදු හාමුදුරුවෝ අම්බලට් රාජුලෝවාද සූත්‍රයේ දී පුංචි රාජුල හාමුදුරුවන්ට කැබිපතක් උදාහරණයට අරගෙන හොඳ නරක තව දුරටත් පැහැදිලි කරලා දිල තියෙනවා. අප කැබිපතක් පාවිච්ච කරන්නේ මුහුණේ අඩුපාඩු බලා ගන්න. කැබිපත ඉදිරියට ගිහිල්ල අප අපේ මුහුණේ අඩුපාඩු සකස් කර ගන්නවා. ඒ වගේ ම අප එදිනෙදා ජ්‍රීවිතයේ කයින්, වවනයෙන්, සිතින් කරන ක්‍රියා හොඳ ද නරක ද කියලා විමසිලිමත් වෙන්න ඕන. එහෙම විමසිලිමත් වෙලා තමන්ටත් අනුන්ටත් අයහපතක් වන ක්‍රියාවලින් වළකින්න ඕන. යහපතක් වන ක්‍රියාවල නිරත වෙන්න ඕන.

එක ද්වසක් බුදුහාමුදුරුවා ආනන්ද හාමුදුරුවාත් එක්ක පිණ්ඩාතේ වඩින වෙලාවේ ගොවියෙක් කුමුරක් සිසාමින් හිටියා. කුමුර දෙස බැලුව බුදු

හාමුදුරුවෝ, ‘ආනන්ද සරපයා දුටුවා ද?’ කියලා ඇඟුවා. ජේන්ත සරපයෙක් හිටියෙ නැති ව්‍යුණාට ආනන්ද හාමුදුරුවන්ට තේරුණා බුදු හාමුදුරුවෝ සරපයා කියලා අදහස් කළේ කුමකට ද කියලා. කුමුදුරක හොරු පිරිසකට මග හැරුණු මුදල් පසුම්බියක් ගැනයි බුදු හාමුදුරුවෝ මේ ප්‍රශ්නය ඇඟුවේ. ආනන්ද හාමුදුරුවෝ බුද්ධිමත් විදියට මේ ප්‍රශ්න තේරුම් අරගෙන “සරපයා දිටිම ස්වාමීනි” කියලා පිළිතුර දුන්තා. වික වෙලාවකින් එතැනට පැමිණී රාජපුරුෂයෝ මේ අහිංසක ගොවියා ගැන සැක කරලා දඩුවම් දෙන්න අරන් ගියා. මරණ බියෙන් සිටි ගොවියා, “ආනන්ද සරපයා දුටුවා ද? ආනන්ද සරපයා දුටුවා ද?” යනුවෙන් කියවන්න ගත්තා. මේ ප්‍රකාශය අනුව තොරතුරු සේයා බලදී මහු නිවැරදි ප්‍රදේශලයකු බවට කවුරුත් තේරුම් ගත්තා. එයා දඩුවම්න් නිදහස් ව්‍යුණා. මෙම සිද්ධිය මුල් කරගෙන බුදු හාමුදුරුවන් පහත දැක්වෙන ගාථාව දේශනා කළා.

න තං කම්මං කතං සාඩු	- යං කත්වා අනුතප්පති
යස්ස අස්සුමුබෝ රෝදං	- විපාකං පටිසේවති

යම් ක්‍රියාවක් නිසා පසුතැවිල්ල ඇති වේ ද, කඹුල පිරි දැකින් යුතු ව අඩමින් විපාක විදීමට සිදු වේ ද, එවැනි ක්‍රියා නොකිරීම හොඳයි. අමිහිරි, අසතුවුදායක, දුක්ඛඛායක, ප්‍රතිඵල ලැබෙන ක්‍රියා තරක බවයි මෙම ගාර්යාවෙන් ක්‍රියා දෙන්නේ.

ඩුදු භාමුදුරුවන්ගේ කාලේ සුමන නමින් මල්කරුවෙක් හිටියා. දච්චක් එයා බ්‍රිමිනිසාර රජ්පුරුවන්ට මල් අරගෙන යන කොට හික්ෂුන් වහන්සේලා පිරිවරාගෙන සවණක් රැස් විහිදුවමින් ගාන්ත ගමනින් මහමග වඩින බුදුරජාණන් වහන්සේ දැක්කා. මේ සූත්දර දරුගනය දැක්ක සුමන මාලාකාරයට පුදුම සතුටක් ඇති වුණා. ගුද්ධාවෙන් හිත පිරිල හියා. එයා හිත්වා රජ්පුරුවේ මොන දඩුවම දුන්නත් තමන් අරගෙන යන මල් බුදු භාමුදුරුවන්ට පුදා කරනවා කියලා. සුමන ඉතා ම ගුද්ධාවෙන් බුදු භාමුදුරුවන්ට මල් පුදා කළා ම, ඒ මල් ටික උන්වහන්සේ වටේ මල් වියනක් සේ තැන්පත් වුණා. මේ අසිරිමත් සිදුවීම දැක්ක බොහෝ අය සාදුකාර දෙන්න ගත්ත. සුමන ජීවිතේ කටදාවත් එදා වගේ සතුටක් විදුල තිබුණෙන නැ. රජ්පුරුවේ සුමන මල්කරුගේ උතුම ක්‍රියාව පිළිබඳ පැහැදි, මහුව ප්‍රශ්නය කර බොහෝ තැගි බෝග දුන්නා. සුමන මල්කරුගේ හොඳ ක්‍රියාව මුල් කරගෙන බුදු භාමුදුරුවා මේ ගාර්යාව දේශනා කොට වදාලා.

තංච කම්මං කතං සාඩු	- යං කත්වා නානුතප්පති
යස්ස පතිතො සුමනො	- විපාකං පටිසේවති

යම් ක්‍රියාවක් නිසා පසුතැවිල්ල ඇති නොවේ ද එහි විපාකය සොමිනසින් විදිය හැකි වේ ද, එවැනි ක්‍රියා කිරීම හොඳයි. මෙම ගාර්යාවෙන් කියැවෙන්නේ අමිහිරි නොවන, සතුට සොමිනස ලැබෙන හොඳ ප්‍රතිඵල ලැබෙන ක්‍රියා හොඳ බවයි.

මේ කරා දෙකෙන් අපට ඉගෙන ගන්න බොහෝ දේවල් තියෙනවා. පසුතැවෙන්න සිද්ධ වෙන කිසි ම කටයුත්තක් කරන්න හොඳ නැ. පාඩම් නොකර කම්මැලිකමට නිකරුගෙන් කාලය ගෙවා දුම්මොන් හොඳට ඉගෙන ගන්න බැරි වෙනවා. ඉගෙන ගන්න බැරි වුණ කි දෙනෙක් අද ඒ ගැන හිතල

පසු තැවෙනවද ද? වැරදි වැඩ කළාත් පසු ව ඒ ගැන හිතල දුක් වෙන්න සිද්ධ වෙනවා. ඒක නිසා ආදරණීය දුවේ පුතේ, පසුතැවීමට හේතු වන ක්‍රියා නොකර සිටීමටත් සතුවූ විය හැකි ක්‍රියා පමණක් සිදු කිරීමටත් අප හොඳින් හිතට ගන්න ඕනෑ.

සාරාංශය

- ★ තමාට හා අන් අයට අයහපතක් වන ක්‍රියා නරක ක්‍රියා වේ.
- ★ තමාට හා අන් අයට යහපතක් වන ක්‍රියා හොඳ ක්‍රියා වේ.
- ★ පසු ව පසුතැවීමට හේතු වන ක්‍රියා නොකළ යුතු ය.
- ★ පසු ව සතුවූ විය හැකි ක්‍රියා කළ යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. ක්‍රියාවක හොඳ නරක තෝරා ගැනීමට යොදා ගත හැකි මිනුම් දඩු තුන ලියන්න.
2. මෙම මිනුම් දඩු අනුව ඔබට සිදු කළ හැකි යහපත් ක්‍රියා පහක් නම් කරන්න.
3. ඔබ සිදු කර ඇති යහපත් ක්‍රියා ලැයිස්තුවක් ලියන්න.

පැවරුම

- මෙහි දැක්වෙන ධම්මපද ගාලා තාලයට සංශෝධනා කරන්න.
- සුමත මාලාකරුගේ කථා පුවත හා අසරණ ගොවියා පිළිබඳ කථා පුවත සද්ධරෘම රත්නාවලිය ඇසුරෙන් කියවන්න.

14

වෙනස් වීමට ඔරොත්තු දෙමු

ඒදින පුර පසලාස්වක පොහොය දිනයකි. මම උදෑසන ම පිබිදුණෙම්. හිමිදිරිය ඉතා ප්‍රබෝධවත් ය. කුරුලේන්ගේ කිවිවි නාදය දසත පැතිරේ. විවර කළ ජනෙල් පියන් අතුරින් ලා හිරු කිරණ මා නිදා සිටි කාමරයට ඇදී ආවේ ගතට මෙන් ම සිතට ද ප්‍රබෝධය වැඩි කරමිනි. මම ඇදෙන් නැගිට මුව සේදීමට ගෙමිදුලට ගියෙමි. මා දුටුවේ සූන්දර දුපුනකි. නිවස ඉදිරිපස ඇති වතුපුද්ද ගස මලින් පිරි තිබූ පොද වැස්සෙන් ගස්වැල් අමුතු ප්‍රබෝධයකින් පිරි ඇත. සිසිල් සුළුග ද හමා එයි. පාසල් නිවාඩු දිනයක් වූ මෙදින පරිසරයේ මා දුටුවේ අපුරු සූන්දරත්වයකි. අම්මා සාදා දුන් තේ කොළඹය රගෙන මම සාලයට ගියෙමි. සියා රුපවාහිනියේ විකාශනය වූ ධම්මෙන්තා වැඩිසටහනක් නරඹුමින් සිටියේ ය.

එම දෙසුමෙහි පෙන්වා දුන්නේ වෙනස් වීමට මුහුණ දෙන්නේ කෙසේ ද යන්නයි. මම ද එම දේශනාවට ආගාවන් සවන් දුනිමි.

“පින්වතුනි, බුදු දහමේ ඉතා ම වැදගත් ඉගැන්වීමක් තමයි අනිත්‍යතාව කියල කියන්නේ. එහි තේරුම ලෝකයේ පණ ඇති සහ පණ නැති සියල්ල සැම මොහොතක ම වෙනස් වෙනවා කියන එක. පරිසරය දිහා බැලුවම මේ කතාව හොඳින් තේරුම් ගන්න ප්‍රථමන්. පිපුණු මල් පර වෙනවා. සුදු වලාකුල තිබෙන අහස වහින්න ආසන්න වෙන කොට කළ වලාකුලවලින් පිරිල යනවා. දහවල පායල තියෙන ඉර, අහසේ එක ම තැන තියෙන්නේ නැතුව බැහැල යනවා. දුන් බලන්න ලදරුවා විකෙන් රික ලමයෙක් වෙනවා, තරුණයෙක් වෙනවා, රේඛගට වැඩිහිටියෙක් වෙලා අන්තිමට මහල්ලෙක් වෙනවා. ලදරුවාගේ සිට මහල්ලා දක්වා ඇති වෙන මෙම වෙනසට ලෝකේ කවුරුවත් කැමැති නැ. ඒ වුණාට වෙනස් වීමෙන් මිදෙන්න ලෝකේ කිසි කෙනෙකුට හැකියාවක් නැ. එක ස්වභාව ධර්මයක්.”

මම එකවරම සියාගේ මූහුණ දෙස බැලීම්. සියාගේ මූහුණෙහි හිමිදිරියේ මා දුටු ප්‍රබෝධය දක්නට තොලැබුණි. සියා ද වයසට ගොස් ඇත්තේ ලදරු, ලමා, තරුණ අවධි පසු කොට බව මට සිතුණි. මම දේශනයට දිගට ම සවන් දුනිමි.

"පින්වතුනි, සමහර දේවල් වෙනස් වෙනවට අප කැමැතියි. උදාහරණයක් විදියට ඔබ රෝගාතුර ව සිට සනීප වෙනව කියල හිතන්න. එවිට දැනෙන්නේ සතුටක්. හේතුව, ඒ වෙනස සිද්ධ වුණේ අපි බලාපාරොත්තු වුණ ආකාරයට නිසා. ඒත් ලෝක ගොඩාක් දේවල් තියෙනවා වෙනස් වෙනවට අප අකැමැති. උදාහරණ විදියට හිතවොත් අප තිරෝගී ව ඉඳල ලෙඩ වුණෙන්තු දුක් වෙනවා. මොකද අප කවුරුවත් ලෙඩ දුක්වලට මූහුණ දෙන්න

අකැමැති නිසා. සමත් වේ යැයි බලාපොරොත්තු වන විභාගයක් අසමත් වූණා ම දුක් වෙන්නේ අසමත් වීම නමැති වෙනස දරා ගන්න බැරි නිසා.”

දරම දේශක ස්වාමීන් වහන්සේ එහෙම දේශනා කපා ම මට මතක් වූණේ පසුගිය වර්ෂයේ දිජ්‍යත්ව විභාගය සමත් වීමට ලකුණු කිහිපයක් අඩු වීම නිසා මං කොච්චර දුක් වූණා ද කියල. විභාග ලකුණු අඩු වූණා කියල එදා දුක් වූණාට අද මට එහෙම දුකක් නැ. ගිය අවුරුද්දේ පහ ග්‍රේණියට හිටියට මේ අවුරුද්ද වෙන කොට මං හය ග්‍රේණියට සමත් වෙලා. පාවිච්ච කරපු ඇදුම පැලුණුම, පොතපතේ ඉදළ බොහෝ දේවල් හය ග්‍රේණිය වෙනකොට වෙනස් වෙලා කියල මට හිතුණේ ඒ වෙලාවේ.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ දේශනයට මම දිගට ම සවන් දුනිමි.

“මබේ ජීවිතය ගැන හිතල බලන්න. එක් එක් අවස්ථාවල දී විවිධ වෙනස්වීම්වලට මූහුණ දීමට සිදු වෙනවා. පුළුවන් හැම වෙලාවේ ම වෙනස් වීම අපේ යහපතට ගැලපෙන විදියට හරවා ගන්න කුවුරුත් හිතට ගන්න ඕන. උදාහරණයක් විදියට කියනව නම් වයසට යන එක අපට නතර කරන්න බැරි වූණාත්, ඒ වයස යැමත් සමග මහන්සී වෙලා ඉගෙන ගත්තොත් අපේ අනාගත ජීවිතය සාර්ථක කර ගන්න පුළුවන්. ලෙඛ වෙනවට අකැමැති නිසා නිරෝගී ව ඉන්න උත්සාහ කරන්න අපට පුළුවන්. මේ සියලු කරුණුවලින් අපට ඉගෙන ගන්න වටිනා පාඩමක් තියෙනවා. එය තමයි කුඩා කාලයේ ඉදළ ම වෙනස් වීමට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඇති කර ගන්න ඕන කියන එක.”

ධම්මවින්තා වැඩසටහන නිමා විය. කුමයෙන් හිමිදිරිය දහවල බවට වෙනස් වී ගියේ ය. හිමිදිරි පරිසරයේ මා දුටු ප්‍රබෝධය දහවල එලෙසින් දක්නට නොතිබුණි. ඉද හිට කුරුලු හඩ ඇසුණ ද උදැසන මෙන් එහි ගිතවත් බවක් නොදැනුණි. මම මිදුලට පැමිණියෙමි. වත්සුද්ද ගසෙහි මල් කිසිවකු විසින් තෙලාගනු ලැබ තිබුණි. උදැසන පිළි තිබුණු මල් කිහිපයක් මිලිනව ගස අවට බිම, වියලුණු කොළ අතරට එක් වී තිබුණි. උදැසන ලහිරු කිරණින් ගතට දැනුණු සුවය දහවල වන විට ඒ අයුරින් විදාගත නොහැකි විය. මා සිත් ගත් පරිසරය දහවල වන විට වෙනස් වී ඇතු. ඒ සමග ම වෙනස්වීම පිළිබඳ ස්වාමීන් වහන්සේ ලබා දුන් උපදේශය මසිතට නැගුණි.

වෙනස්වීම සෞඛ්‍යහමක් බවත් එයින් අධික දුකට හෝ සතුටට හෝ පත්වීම අපගේ ම අයහපතට හේතු වන බවත් මම තේරුම් ගතිමි.

සාරාංශය

- ★ ලොව පවතින පණ ඇති පණ තැති සැම දෙයක් ම වෙනස් වීමට යටත් වේ.
- ★ මෙම වෙනස් වීම, අනිත්‍යතාව යනුවෙන් බුදුදහමේ හැඳින්වේ.
- ★ අප ප්‍රිය කරන දේවල් වෙනස් වන විට දුක ඇති වේ.
- ★ අප අකැමැති දේ වෙනස් වන විට සතුට ඇති වේ.
- ★ ඕහෝ අවධියේ සිට ම වෙනස්වීම සෞඛ්‍යහමක් බව තේරුම් ගෙන එයට මැදිහත් ව මූහුණ දීමට අධිෂ්ථානයක් ඇති කර ගත යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

01. අනිත්‍යතාව යනු කුමක් ද? ඔබේ වචනයෙන් පැහැදිලි කරන්න.
02. වෙනස්වීමට නොසැලී මූහුණ දීම සඳහා ඔබට කළ හැකි දේ ලියන්න.

පැවරුම

- නිවාඩු දිනයක උදෑසන පරිසරය හොඳින් නිරීක්ෂණය කර ඔබට දක්නට ලැබෙන දේ සටහන් කර ගත්ත.
- සටස් වන විට එම දේවල් වෙනස් වී ඇති ආකාරය හැඳින සටහන් කරන්න.
- ගුරුතුමා සමග ඒ පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.

පුහුණුවට

පූජේම් බුද්ධං කුසුමේනන්න
පුද්දෙක්දන මේතේන ව හෝතු මොක්ඛං
පුජ්චං මිලායාති යථා ඉදං මේ
කායේ තථායාති විනාසභාවං.

· · · · ·

මේ මලින් බුදු සම්ඳු	පුදනෙම්
ඒ පිනෙන් මොක්සුව	ලැබෙවා
මෙමල මිලින ව යයි ද	යම් සේ
මෙගේ සිරුරත් එලෙස	වැනසේ

(පුජ්ච ගත්තුනේ අස්සජ් නාහිමි)

වරදින් මිදේමු

පාසල නිමා වී තිව්වට පැමිණි මා ධම්ම පදය කියවීමට උනන්දු වූයේ, “සුමෙධ, වෙසක් සතියේ එලිදක්වීමට නියමිත දහම් ලිපි සරණීය සගරාවට හොඳ ලිපියක් ලියන්න” යනුවෙන් අප විදුහලේ ධර්මාචාරය ස්වාමීන් වහන්සේ මා දැනුම්වත් කළ තිසා ය. කොතොක් උත්සාහ කළ ද ඉදිරිපත් කරන ලිපියට සිත් ගන්නා මාතෘකාවක් සකස් කර ගැනීමට එක් වර ම මට තොහැකි වූයේ අසල තිව්වේ ගුවන් විදුලි යන්තුයෙන් නිකුත් වූ කන් බිහිරි කරවන තරමේ අධික ගබාදය තිසා ය. අන් අයට හිරිහැර තොවන අයුරින් හැසිරීමට පුරුෂ විය යුතු ය යන්න බොහෝ අවස්ථාවල දී මා ඉගෙනගෙන තිබුණු අතර අධික ගබාදය ද අන් අයට හිරිහැරයක් බව අසල්වැසි තිවැසියන්ට තොතේරීම පිළිබඳ මට ඇති වූයේ කනගාවුවකි. සිත එකලස් කොට ගෙන ධම්ම පදයේ අනෙකුත් ගාරා ද භාඳින් කියවීම්. අවසානයේ ලිපිය සඳහා සිත් ගත් ධම්ම පද ගාරා දෙකක් තෝරා ගතිම්. තමා උපමා කොට අන් අයට හිංසා තොකළ යුතු බව එම ගාරා දෙකෙහි ම සරල අදහස විය.

සබඩේ තසන්ති දණ්ඩස්ස - - සබඩේ හායන්ති මවුවනො

අත්තාන් උපමා කත්වා - - න හනෙයා න සාතයේ

(ධම්ම පදය - දණ්ඩ වග්ගය)

සියල්ලේ දැඩුවමින් තැකි ගනිති. සියල්ලේ ම මරණයට බිය වෙති.

එහෙයින් තමා උපමා කොට අනුන් තොමරන්න, තොමරවන්න.

සබඩේ තසන්ති දණ්ඩස්ස - - සබඩේවිසං ජීවිතං පියං

අත්තාන් උපමා කත්වා - - න හනෙයා න සාතයේ

(ධම්ම පදය - දණ්ඩ වග්ගය)

සියල්ලේ දැඩුවමින් තැකි ගනිති. සියල්ලේ ම ජීවිතයට ප්‍රිය වෙති.

එහෙයින් තමා උපමා කොට අනුන් තොමරන්න, තොමරවන්න.

සගරාවට ඇතුළු කිරීම සඳහා මෙම ගාලා දෙක මූල් කොට ගෙන ලිපිය ලිවීමට මම අදහස් කළේමි. මගේ ලිපියේ මාත්‍යකාව ලෙස හිංසනයෙන් වැළකීම යොදා ගත්තේමි.

මෙලොට ජ්‍යෙන් වන අප සතුටින් සිටීමට කැමැති ය. අප මෙන් ම අන් අය ද එසේ ජ්‍යෙන් වීමට කැමැති ය. කිසිදු අයෙක් තමාට හිංසා පීඩා කරනවාට කැමැති නොවේ. එසේ ම දුක් මහන්සියෙන් තමා උපයා ගත් දේ කිසිවෙක විසින් සොරකම් කරනවාට අප අකැමැති ය. පොත් බැගයේ ඇති ප්‍රිය කරන දෙයක් අන් අයෙකු ගන්නවාට අපි කිසි විටෙක කැමැති නො වෙමු. පංතියේ සිටින අනෙකුත් සිසුපු ද ඔවුන්ගේ දේ තවකකු සොරකම් කරනවාට කැමැති නොවෙනි. අන් අයෙකු අප බොරුවෙන් රවටයි නම් හෝ අපට පරුස වවනයෙන් බැන වදියි නම් හෝ එමගින් ඇති වන්නේ වේදනාවකි. අන් අයට ද එවැනි ක්‍රියා පීඩාකාරී වන බැවැන් එවැනි ක්‍රියාවන්ගෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය. මේ අයුරින්, හිංසනයක් වන කිසිදු ආකාරයේ ක්‍රියාවකට තමා අකැමැති සේ ම අන් අය ද අකැමැති බව සිතිය හැකි නම් අපෙන් සිදු වන බොහෝ වැරදි අඩු කර ගත හැකි ය.

අන් අයට අයහපතක් වන ක්‍රියාවන්ගෙන් වැළකී සිටීමට මෙන් ම අන් අයට යහපතක් වන කටයුතුවල නිරත වීමට ද අප උත්සාහ කළ යුතු ය. ඉගෙනීමට දක්ෂ, එහෙත් දිලිඹු හා අසරණ බවට පත් වී සිටින සිසුන්ට උදවු කිරීම, ලෙඩ දුක්වලට හා විවිධ හිංසනයන්ට ගොදුරු වුවන් ඉන් මුදා ගැනීම, එවැනි ක්‍රියාවලට නිදසුන් ය. තමා ගැන සිතා අන් අයට අවැඩ පිණීස හේතු වන ක්‍රියාවන්ගෙන් වැළකී, වැඩ පිණීස හේතු වන ක්‍රියාවන්හි නිරත වීම, බුදු දහමේ අත්තුපනායික ධර්ම පරියාය ලෙසින් හැඳින්වේ. මෙම ඉගෙන්වීම තුළින් අපට ඉතා පහසුවෙන් හොඳ තරක තීරණය කර ගැනීමේ හැකියාව තිබේ.

ඇතැම් පුද්ගලයේ පස් පවි කරමින් ඊට ම ඇලි ගැලී තමාට අවැඩ පිණීස ම හේතු වන කටයුතුවල යෙදෙති. ඔවුන් වඩා අගය කරන්නේ හොඳ දේට වඩා නරක දේ ය. එවැනි අවස්ථාවල දී වැරදි ක්‍රියාවන්ට අනුබල දෙන්නන්ගේ සිත් අසතුවට පත් වුව ද අප සිදු කළ යුතු වන්නේ, ඔවුන්ට වැඩ පිණීස ම හේතු වන නිවැරදි ක්‍රියා පමණි. මෙනිසා තමාට හා අනුන්ට වැඩ පිණීස ම හේතු වන වඩා යහපත්, හොඳ දේ පමණක් සිදු කිරීමට අප සැලකිලිමත් විය යුතු ය. වරදට යොමු වුවන්ගේ සිත් සතුටු කිරීමේ අදහසින් වරදට අනුබල දීම හෝ වරදෙහි නිරත වීම නොකළ යුතු ය. උදාහරණයක් ලෙස වැඩිහිටියකු

ඉගෙනුමට අකැමැති දරුවකුට පෙරත්ත කොට ඉගැන්වීම එම දරුවාට හිංසනයක් ලෙස පෙනී ගිය ද අවසානයේ එය ඔහුට වැඩ පිණිස ම හේතු වන යහපත් ක්‍රියාවකි.

මිනිසුන් පමණක් නොව අතෙකුත් සියලු සත්ත්වයෝ ද හිංසාවට බිඟ වෙති. කුරැල්ලන්, සාවුන්, බල්ලන්, බලපුන් වැනි සතුන් අප දුටු විට පලා යන්නේ හිංසාවට ඇති බිඟ නිසා ය. ආදරයෙන් රක බලා ගන්නා සතුන් අපට ලෙන්ගතු ව සිටින්නේ ද රේට ඇති කැමැත්ත නිසා ය. එනිසා අප නිතර කටයුතු කළ යුත්තේ තමා මෙන් ම සියලු සත්ත්වයෝ ද නිදුක් වෙත්වා, නීරෝගි වෙත්වා, සුවපත් වෙත්වා, යන මෙති සහගත සිතිවිල්ලෙනි.

සාරාංශය

- ★ සියලු දෙනා දැඩුවමට අකැමැති නිසා තමා උපමා කොට ගෙන අන් අයට හිරිහැර කිරීමෙන් වැළකිය යුතු ය.
- ★ තමා උපමා කොට ගෙන අන් අයට වැඩ පිණීස හේතු වන ක්‍රියා සිදු කළ යුතු ය.
- ★ මෙම ඉගැන්වීම අත්තුපනායික ධර්ම පරියාය ලෙසින් බුදු දහමේ ඉගැන්වේ.
- ★ අන් අය කැමැති ව්‍යව ද අවැඩට හේතු වන වැරදි ක්‍රියාවන්ට අනුබල නොදිය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. අත්තුපනායික ධර්ම පරියාය යනු කුමක් දැයි පැහැදිලි කරමින් ජ්‍යෙෂ්ඨක් ලියන්න.
2. මෙහි දැක්වෙන ධම්ම පද ගාරා දෙක අහ්‍යාස පොතෙහි නිවැරදි ව ලියන්න.
3. එම ගාරා දෙකෙහි සරල අදහස ලියන්න.

පැවරුම

1. මෙහි දැක්වෙන ධම්ම පද ගාරා දෙක නිවැරදි උච්චාරණයෙන් යුතු ව තාලයට සහ්ස්‍යායනා කරන්න.

16

රකින විට පරිසරය - රැකෙනු

අැත් අප සැම

සැම වසරක ම ජූනි 05 දිනට යෙදෙන පරිසර දිනය වෙනුවෙන් බොහෝ පාසල්වල ගුමදාන, දේශන, පුදරුගන ආදිය පවත්වනු ලැබේ. එසේ ගුමදානයක යෙදුණු රුවන්ගිරි මධ්‍ය මහා වීද්‍යාලයේ 6 ග්‍රේනීයේ දරුවන් පත්ති කාමරය අසල අඩ සෙවණට කැඳවා ගත් පන්තිභාර ගුරුතුමිය පරිසර සුරක්ෂිතතාවෙහි ඇති වැදගත්කම පිළිබඳ ව ඔවුන් සමග සාකච්ඡාවක යෙදුණා ය.

“දරුවන් සැම වසරක ම ජූනි 05 දිනය තම් කරලා තියෙන්නේ ලෝක පරිසර දිනය කියලයි. මේ ද්වසේ ලෝකයේ සැම රටක ම පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමේ වැඩ සටහන් කුයාත්මක වෙනවා. අමේ පාසල්ත් අද උදය වරුෂේ පරිසරය පිරිසිදු කිරීමේ ගුමදානයක් පැවැත්වූයේ ඒ නිසයි. පරිසරය පිරිසිදු කිරීම වගේ ම ආරක්ෂා කිරීමත් අප කළ යුතුයි. එසේ තොකළ භාත් අපට බොහෝ භාති සිදු වෙනවා. භාදුයි ඕෂ්ඨයි දුව, කියන්න බලන්න පරිසරය කියන්නේ කුමක් ද කියලා?”

“ගුරුතුමියනි, පරිසරය කියන්නේ අප අපට ඇති වටාපිටාවයි.”

“පිළිතුර හරි දුවේ, මිනිසා ඇතුළු සියලු සතුන් ජ්වත් වන වටාපිටාවයි කියලා කියවුණා නම් හරියට ම හරි.”

“බුද්ධිකට කියන්න පුළුවන් ද මේ වටාපිටාවට අයත් අංග කිහිපයක් ?”

“මිනිස්සු, අනෙකුත් සියලු සතුන්, ගස්වැල්, ජලය, පස ආදිය තේද ගුරුතුමියනි?”

“මිව පුතේ, රේට අමතර ව හිරු එළිය, වාතය, කඹ, පර්වත, දියඇලි, ගංගා, ඇල දොල, වැවි පොකුණු එහෙමත් ඇතුළත් වෙනවා. පරිසරයට අයත් මේ සැම දෙයක් ම මිනිසාගේ පැවැත්මට උපකාරී වෙනවා.”

“එරංග, පරිසරයෙන් අපට ලැබෙන ප්‍රයෝගන මොනවා ද පුතේ ?”

- ★ භාදු වතුර ලැබෙනවා
- ★ ගාක ආහාර ලැබෙනවා
- ★ වාතාගුර ලැබෙනවා
- ★ හිරු එළිය ලැබෙනවා

“බල කිවු ඒවා හරි. අපේ පැවැත්මට අවශ්‍ය ආහාර, තිවාස, ඇශ්‍රම් හා මාෂධ සකස් කර ගන්නේ පරිසරයෙන්. උදාහරණයක් වශයෙන් අපට නිවසක් ඉදි කර ගැනීමට අවශ්‍ය දුව, ගබාල්, වැලි ආදිය ලබා ගන්නේ පරිසරයෙන්. අපේ ආහාරපාන සඳහා යොදා ගන්නා සෑම දෙයක් මත්, ඇශ්‍රම් සකස් කර ගැනීමට ගන්නා සෑම දෙයක් මත්, ශරීරයේ නීරෝගතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට යොදා ගන්නා මාෂධ වර්ගත් පරිසරයේ ඇති සම්පත් යොදා ගෙන තමයි නිෂ්පාදනය කරලා තියෙන්නේ. ඒ නිසා මිනිසාට පරිසරයෙන් තොර පැවැත්මක් තැහැ. පරිසරය විනාශ වූ දාට මිනිසා ඇතුළු මුළු මහත් මිහිතලයේ ම අවසානය සිදු වෙන බව හිතට ගන්න දුවේ, පුතේ.”

“මේ සුන්දර පරිසරය දූෂණය වෙන්නේ, විනාශ වෙන්නේ කොහොම ද කියලා නිපුන පුතාට කියන්න පුළුවන් ද?”

- ★ වනාන්තර විනාශ කිරීම
- ★ ගංගා ඇල දොළවලට අපදුවා බැහැර කිරීම
- ★ වනගත සතුන් මරා දුම්ම
- ★ සෙශ්ජාකාරී ගබා පිට කිරීම

“නිපුන කියු කරුණුවලට අමතර ව කරමාන්ත ගාලාවලින් පිට වන විෂ

වායු නිසා, රටවල් අතර පවතින පුද්ධවලින් වගේ ම අපේ අය කරන යම් යම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් පරිසරය අපිරිසිදු වෙනවා. බලන්න සමහරැන් ඉවක් බවක් තැකුව කරන දේවල් දිනා, මහ මග වාහනයක හෝ පයින් යන විට අප ආහාරයට ගන්නා කඩල, රටකුණු, බිස්කට්, යෝගට් ආදියේ ඉතිරි කොටස් මහ මගට දානවා. කොළඹල කැම ඔතා ගෙන ඇවිල්ලා ආහාරයට ගෙන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන බදුනක් හොයලා දාන්නේ තැකුව තැන තැන දාලා යනවා. සතුන් ඒවා ඇද දමලා මූල් පරිසරය ම අපවිතු වෙනවා. වතුර හා පැණිවීම බෝතල් භාවිතයන් එහෙමයි. කබේට බඩු ගේන්න නියමිත මල්ලක් හෝ බැගයක් අරගෙන තොයන නිසා පොලිතින් මලු රෝසක් ගෙදරට ගේනවා. මූල ගෙවත්ත ම මේ නිසා විනාශ වෙනවා. අපේ පාසලට පොලිතින් ගෙන ඒම තහනම් කරල තිබුණ්න් උදේ ඉමදානය වෙලාවේ මොන තරම් පොලිතින් හා ජ්ලාස්ටික් බෝතල් භුමුවෙලා විනාශ කළා ද? දරුවනේ ඒවා දිරන්නේ තැනි අපද්‍රව්‍ය නිසා පරිසරයට ප්‍රාගක් ම හානි කරයි.

බලන්න දරුවනේ, අපේ රටේ එතිභාසික හෝ සුන්දර ස්ථානයක් තැරැකීමට ගියා ම එම පරිසරයට කරලා තියෙන විනාශය! එම ස්ථානවල මොන තරම් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් මිනිසුන් දාල ගිහිල්ලා තියෙනව ද? ඒ නිසා එම සුන්දර පරිසරය විනාශ වෙලා. සමහර මිනිසුන් මේ ස්ථානවලට මත් වතුර බෝතල් අරගෙන ගිහින් බේලා ඒ බෝතල් එම ස්ථානවල ම බිඳලා ගිය අවස්ථා දකින්න පුළුවන්. ඒවා ඉතා ම තරක ක්‍රියා තේදි?

මේ වන විට අපේ රටේ විශාල වශයෙන් කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය හාවිත කෙරෙනවා. මේ නිසා ජලයට, පසට, ගහකොළඹලට මෙන් ම මිනිසා ඇතුළු ලොකු කුඩා සැම සත්වයෙකුට ම මහා හානියක් සිදු වෙනවා. ඒ නිසා සැම කෙනෙක් ම පරිසරයට ආදරය කරන්න ඕනෑ. පරිසරය විනාශ වෙනවා කියන්නේ අප සියලු දෙනාගේ විනාශයයි. අපේ මිනි වළ අප ම කපා ගැනීමක්. පරිසරය මේ විදියට දූෂණය වීමෙන් ඇති වන ගැටලු මොනවා ද කියල කාවින්දුව කියන්න පුළුවන් ද?”

- ★ ගහකොළ විනාශ වීමෙන් වැස්ස අඩු වෙනවා
- ★ බේමට පිරිසිදු ජලය තැනි ව යනවා
- ★ සතා සිවිපාවා විනාශ වෙනවා
- ★ නාය යැම් සිදු වෙනවා
- ★ මිනිසුන්ට බොහෝ රෝගාබාධ වැළඳුනවා
- ★ වගා කිරීමට ඇති පස නිසරු වෙනවා

“බොහෝම භොඳයි, කාවින්ද්‍රා කිසු කරුණු සියල්ල හරි. බල කිසු ආකාරයට ගහකොළ විනාශ වීමෙන් කාන්තාර ඇති වෙනවා. වැස්ස අඩු වීම නිසා බොහෝ ගැටලු ඇති වෙනවා. අද වන විට පාරිවිතේ ඇති මූල් ජල ප්‍රමාණයෙන් බීඩි ගත හැකි ජල ප්‍රතිශතය 0.34ක් වගේ සුළු ප්‍රමාණයක්. ඒ විකත් අපවිත වුණෙක් මිනිසුන්ට බොහෝ කරදරවලට මූහුණ පැමට සිදු වෙනවා. බොහෝ රෝගාබාධවලට හේතුව පරිසරය දුෂ්ණය වී තිබීමයි.

බඩා, මැලේරියා, බරවා, කොලරාව වැනි රෝගාබාධ පමණක් නොව වකුගත් රෝග, පෙණහැලි ආඩ්‍රිත රෝග, අධික රැකිර පීඩනය වැනි රෝග ඇති වීමට මේ තත්ත්වය බලපානවා. ඒ නිසා පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමට අප කුවුරුත් උත්තන්දු විය යුතුයි.

දුටුවේ, ප්‍රතේ, මේ ලෝකයේ නිහඹ සුන්දර පරිසරයට බෙහෙවින් ඇලුම් කළ ශේෂේය පුද්ගලයෙක් තමයි අපේ බුදු භාමුදුරුවෝ. උන් වහන්සේ තමන්ගේ ජීවිතයේ වැඩි කාලයක් ගත කළේ ස්වාභාවික පරිසරය ඇසුරු කර ගෙනයි. බුදු තෙමගුල සිදුවුණේ ස්වාභාවික පරිසරය තුළයි. නවීන්ට කියන්න පුළුවන් ද බුදු තෙමගුල කියන්නේ කුමක් ද කියලා?”

“සිදුහත් බෝසතාණන්ගේ ඉපදීම, බුදුවීම, පිරිනිවන් පැම නේද ගුරුතුමියනි?”

“එම තෙමගුල ම සිදු වූයේ පරිසරය ආඩ්‍රිතවයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට දක්වා ඇලුම එයින් පෙනෙනවා. උන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත් වෙලා සතියක් බෝධින් වහන්සේ දෙස බලා සිටියේ කළගුණ සැලකීමේ අය ලෝකයට පෙන්වුම් කිරීමට; එමෙන් ම ගහකොළවලට පවා ආදරය කළ යුතු බව ඉගැන්වීමට. එපමණක් නොව බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙපුවේ ද විවික භා වැඩි කාලය ගත කළේ ද ස්වාභාවික පරිසරය තුළයි; වනපෙත්, ගල් ලෙන් භා ආරාමවලයි. පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ බොහෝ ඉගැන්වීම් බුදු දහමේ ඇතුළත් වෙනවා. වන උයන් විනාශ කරනවා වෙනුවට ඒවා පිහිටුවීම භා ආරක්ෂා කිරීම නිසා මිනිසුන්ට පින් ලැබෙන බව උන් වහන්සේ දේශනා කරලා තියෙනවා. උපසම්පදා හික්ෂුන් වහන්සේලා ගස් වැළැ කැඳීම පමණක් නොව කොළ අතු කැඩීම පවා වැරද්දක් බව පෙන්වා දී තියෙනවා. නිල්වන් තණකොළ මත මලමුතා හෙළීම, කුණුරෝබු භා ඉඳුල් දුමීම පවා හික්ෂුන් වහන්සේලාට තහනම් කළා. වැසි කාලයේ හික්ෂුන් වහන්සේලාට නිශ්චිත ස්ථානයක වැඩ වසන ලෙස අනුදත් වදාරා තියෙනවා. ඒ සියල්ල කළේ පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණ ද පෙරදි කර ගෙනයි.”

ඡලයේ පිරිසිදු බව රක ගැනීම සඳහාත් බුදුරජාණන් වහන්සේ විවිධ උපදේශ දී තිබෙනවා. ඡලයට මලමුතා කිරීමත්, කෙළ ගැසීමත් හික්ෂාත් වහන්සේලාට තහනම කළේ ඒ නිසයි; වැස්ස මිතුරෙකු ලෙස හඳුන්වා දුන්නේ ද පරිසරයට තිබූණ ඇල්ම නිසයි. උන් වහන්සේ කරණීයමෙත්ත සුතුයේ දී සතුන් පිළිබඳ ව වර්ගීකරණයක් කරමින් සියලු ම සතුන්ට මෙමතිය කළ යුතු බව පෙන්වා දී තිබෙනවා. ඒ කුළුන් සියලු සත්වයින්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කළේ සතුන් ද පරිසරයේ කොටසක් වන නිසයි. සියලු ම සතුන් ආරක්ෂා කිරීම රජවරුන්ගේ වගකීමක් ලෙස දක්වූයේ ද පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණ ඇතිවයි.

එපමණක් නොවේ දරුවනේ, උන් වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන විට උපමා වශයෙන් පරිසරයේ ඇති සතුන්, ගාක, ඡලය ආදි බොහෝ දේ යොදා ගෙන තියෙනවා. ඒ මගින් ද පැහැදිලි වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට කොතරම් ඇශ්‍රුම් කළේ ද යන්නයි. ඒ නිසා අපි කවුරුත් පරිසරයට ආදරය කරන්න පුරුදු වෙමු. පරිසරයට අප ආදරය කළාත් පරිසරය අප ආරක්ෂා කරනු ඇත. ඒ වගේ ම පරිසරය වර්තමානයේ ජ්වත් වන මිනිසාට පමණක් අයත් වුවක් නොවේ. එය අනාගතයේ ජ්වත් වන මිනිසුන් ඇතුළු සියලු සත්ත්වයින්ට අයත් එකක්. එබැවින් අනාගත පරම්පරාවට ද සොඳුරු පරිසරයක් උරුම කර දීම අප කාගේත් යුතුකමක් බව ලෝක පරිසර දිනයේ අපි කවුරුත් සිතට ගනිමු.”

සාරාංශය

පරිසරය යනු මිනිසා ඇතුළු අප අවට ඇති වටාපිටාවයි. මිනිසා ඇතුළු ජීවීන්ගේ පැවැත්මට පරිසරය අතිශයින් ප්‍රයෝගනවත් වේ. පරිසරය දූෂණය වීමෙන් බොහෝ ගැටලු මතු වේ. ඒ නිසා එය ආරක්ෂා කර ගැනීම මිනිසාගේ පරම යුතුකමකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට බොහෝ සෙයින් ඇශ්‍රුම් කළ තිසා පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ ඉගැන්වීම් රෙසක් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම කරුණු ද සැලකිල්ලට ගෙන පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අපි කැප වෙමු.

ශ්‍රීයාකාරකම

01. ගෙවන්ත පිරිසිදු ව තබා ගැනීමට ඔබ කරන දේවල් මොනවා දැයි ලියා දක්වන්න.
02. පරිසරය දූෂණයට හේතු වන මිනිස් ශ්‍රීයාකාරකම් සතරක් ලියන්න.

පැවරුම

පරිසරයේ අලංකාරය, ආරක්ෂාව ඇති කිරීමට දිනපතා ඔබ කරන ශ්‍රීයාකාරකම් සාඛු වරියා ප්‍රස්තකයේ සටහන් කොට බුද්ධ ධර්මය විෂය උගන්වන ගුරුතුමාට හෝ ගුරුතුමියට හෝ සතිපතා පෙන්වන්න.

පුහුණුවට

- ආරාම රෝපා වන රෝපා - යේ ජනාසේතු කාරකා
පපක්ක්ව උද්‍යානක්ක්ව - යේ දදන්ති උපස්සයং
ධම්මචියා සිල සම්පන්නා - තේ ජනා සග්ග ගාමිනෝ
තේසං දිවාව රත්තොව - - සදා පුක්ක්කුං පවත්ති

කෙත් වතු - වන උයන් වවන්නා වූද, ඒ දැඩු (පාලම්) කරවන්නා වූද,
පැන්හල් පැන්පොකුණු කරවන්නා වූද, වාසස්ථාන කරවා දෙන්නා වූද,
සිල්වත් හා දැඩුම් වූද, ජනයා දෙවිලොවට යයි. ඔවුන්ට සැමදා දිවා රාත්‍රී
පින් වැඩි.

17

මිහිලු මානීම් සමය වෙත යො

අනුබුදු මිහිලු මහරජතන් වහන්සේ භාරතයේ විසූ ධර්මාගේක මහාධිරාජයාණන්ගේ ප්‍රත්‍යුවෝ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වසර 236දී පවත්වන ලද තුන් වන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ප්‍රදේශ නවයකට ධර්ම ප්‍රවාරක හික්ෂු පිරිස් පිටත් කර හරින ලදී. එහි දී ලක්දිව ධර්ම ප්‍රවාරක සේවාවේ මූලිකත්වය ගනු ලැබුවේ මිහිලු මහරජතන් වහන්සේ විසිනි. උන් වහන්සේ සමග ඉටධිය, උත්තිය, සම්බල, හද්දසාල නම් වූ රහතන් වහන්සේලා හතර නමක් ද සුම්න නම් සාමණේර නමක් ද හණ්ඩුක නම් උපාසක කෙනෙක් ද ලක්දිවට පැමිණියන.

පොෂාන් පොහො දින අප සිහිපත් කරන්නේ එම අසිරිමත් මහින්දාගමනයයි. එකල ලක්දිව පාලනය කළේ දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා ය. ඒ දිනය තැකැත් උත්සව දිනයකි. එහි විශේෂත්වය වූයේ පාලකයා ඔහුගේ පිරිස සමග මුව දඩියමේ යෙදීමයි. සිරිත් පරිදි පර්වතය අසල දඩියමේ යෙදුණු දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාට පර්වතය මතින් “තිස්ස, තිස්ස” යනුවෙන් කිසිවකු තමා අමතන හඩක් ඇසුණි.

රටේ පාලකයා වන තමාට නම කියා කතා කළ හැකි අයකු මෙරට නොමැති තිසා රජු පුදුමයෙන් වටපිට බැලී ය. එවිට රජතුමාට දක්නට ලැබුණේ තමන් මේට පෙර නොදුවු පිරිසකි. එම පිරිසගෙන් “ඔබ කවුරුන් දු?” යි හෙතෙම විමසී ය. එවිට ලැබුණ පිළිතුර මෙසේ ය.

සමණාමයෙන් මහාරාජ - ධම්මරාජස්ස සාචකා

තවේව අනුකම්පාය - ජම්බුදීපා ඉඩාගතා

“මහරජ, අපි ධර්මරාජයාණන් වහන්සේගේ ග්‍රාවකයෝ වෙමු. ඔබට අනුකම්පා පිණිස දැඩිව සිට මෙහි පැමිණියො” එම පිළිතුර දෙනු ලැබුවේ මිහිලු මහරජතන් වහන්සේ විසිනි.

එයින් දෙවනපැතිස් රජතුමාට සිහියට නැගුණේ එවකට භාරතයේ නායකත්වය දැරු සිය නොදුටු මිතුරු ධර්මාගෝක් රජතුමා ය. එම රජතුමා මීට පෙර බුද්ධින්, දහම්, සගුන් සරණ ගිය බවත් තමන්ට ද තෙරුවන් සරණ යන ලෙස කළ ඉල්ලීමත් දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාට සිහිපත් විය. රජතෙමේ තමා අත රඳුණු දුනු හි පසෙක ලා මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන මහ සගරුවනට වැද නමස්කාර කළේ ය.

ඒ අවස්ථාවේ මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ සහ රජතුමා අතර ඇති වූයේ මෙබදු සංවාදයකි.

“රජතුමනි, මේ ගස කුමක් දී?”

“ස්වාමීනි, මෙය අඩු ගසකි.”

“රජතුමනි, මේ අඩු ගස හැර තවත් අඩු ගස් තිබේ දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, තවත් අඩු ගස් තිබේ.”

“රජතුමනි, මේ අඩු ගසත් ඒ අඩු ගසුත් හැර තවත් ගස් තිබේ දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, නමුත් ඒවා අඩු ගස් නොවේ.”

“රජතුමනි, ඒ අඩු ගසුත් අඩු නොවන ගසුත් හැර තවත් ගස් තිබේ දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, ඒ මේ අඩු ගසයි.”

“රජතුමනි, ඔබට නැයෝ සිටිත් දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, බොහෝ සිටිති.”

“රජතුමනි, ඔබට නොනැයෝත් සිටිත් දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, බොහෝ සිටිති.”

“රජතුමනි, එම නැයෝත් නොනැයෝත් හැර තවත් අය සිටිත් දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, ඒ මමයි.”

මෙම අඩු ප්‍රශ්නයට භා ඇෂ්ති ප්‍රශ්නයට ලබා දුන් පිළිතුරුවලින් රජතුමා බුද්ධීමත් අයකු බව මිහිදු මාහිමියනට වැටහුණි. ඉන් අනතුරුව එතුමන් ඇතුළු රස් ව සිටි පිරිසට මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ වූලහත්පීපදේපම සූත්‍රයෙන් ධර්මය දේශනා කළහ. එම දේශනාව ඇසු රජු ඇතුළු පිරිස තෙරුවන් සරණ ගිය උපාසකවරුන් බවට පත් වූහ. තෙරුවන් සරණ යැම උපාසකයකු වීමේ මූලික පියවර වේ. මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ සමග වැඩිම කළ සූමන සාමණේරයන් වහන්සේ මෙම සූත්‍රය අසා රහත් වූහ. අනතුරුව මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන ධර්මදාතයන් වහන්සේලා විසින් දේවානාමිපියතිස්ස රජු ඇතුළු පිරිස ඉදිරියෙහි භණ්ඩුක නම් අනාගාමී උපාසකතුමා පැවිදි කරවන ලදී. මෙම සිදුවීම් අවසානයේ දී දේවානාමිපියතිස්ස රජතෙමේ දැඩි ලෙස පැහැදිමට පත් ව තම රාජ්‍යයේ අගනුවර වූ අනුරාධපුරයට වැඩිම කරන ලෙසට මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ ධර්මදාත පිරිසට ආරාධනා කළේ ය.

එම ආරාධනය පිළිගත් මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළු ධර්මදාත පිරිස පසු දින අනුරාධපුරයට වැඩිම කළහ. රජතුමා මේ පිරිස ගෞරවයෙන් පිළිගෙන රජ මාලිගයට වැඩිම කරවා දන් පිළිගැන්වී ය. දන් වළඳා අවසානයේ දේශනා

කරන ලද ධර්මය අසා මහානාග යුව රූපෝගේ විසිව වූ අනුලා දේවීය ඇතුළු කාන්තාවේ පන්සියයක් දෙනා සේවන් වූහ. මේ වන විට ධර්ම ගුවණයට විභාල පිරිසක් පැමිණ සිටි බැවින් රජ මාලිගය ඉඩ මදි වූ තිසා ඇත් හැඳ ද පිරිසිදු කර සකස් කර දෙන ලදී. එය ද ඉඩ මදි වූ බැවින් නන්දන උයන ඒ සඳහා සුදුනම් කෙරිණි. රාත්‍රී කාලයේ දී මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළු පිරිසට වැඩ සිටීමට මහමෙවුනා උයන පූජා කෙරිණි. එහි ඉදි කළ මුල් ම ගොඩනැගිල්ල කාලපාසාද පිරිවෙන තම් විය. එය අපේ මුල් ම පන්සලයි.

ධර්මදුත පිරිස දින විසිහයක් මහමෙවුනා උයනේ වැඩ සිටි බව සඳහන් වෙයි. අනතුරුව වස් විසිමට කාලය පැමිණි හෙයින් ඒ සඳහා වැඩම කළේ චේතියගිරියයි. චේතියගිරිය නම් වර්තමාන මිහින්තලයයි. වස් වසන දිනයේ රජතුමාගේ බැෂනණුවන් වූ අරිචි කුමාරයා ඇතුළු පනස් පස් දෙනෙක් පැවිද්ද ලබාගත්හ. බුද්ධ ගාසනයේ පැවිද්ද ලැබූ මුල් ම ශ්‍රී ලංකිකයා ලෙස ඉතිහාසගත වන්නේ ද අරිචි කුමාරයා ය. මේ සියලු ම ස්වාමීන් වහන්සේලාට වස් විසිම සඳහා රජතුමා විසින් මිහින්තලයේ ගල්ලෙන් රසක් ගුද්ධ පවිත්‍ර කරවා පූජා කරන ලදී.

වස් අවසානයේ මිහිදු මහරහතන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදි සුමත සාමෙශේරයන් වහන්සේ දැඟැවට වැඩම කළහ. උන් වහන්සේ විසින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දකුණු අකු දාතුන් වහන්සේ ලක්දිවට වැඩම කරවන ලදී. ප්‍රූජාරාම වෙතත්‍ය ඉදිකරන ලද්දේ එම දාතුන් වහන්සේ නිදන් කිරීම සඳහා ය. එය ලංකාවට බුදු දහම ලැබේමෙන් අනතුරුව ඉදි වූ ප්‍රථම ස්තුපයයි. පායමක චේතිය නමින් ද එය හැඳින්වේ.

වස් කාලය අවසානයේ අනුරාධපුර නගරයට වැඩම කළ මහ සගරුවනට වැඩ සිටීම සඳහා රජතුමා විහාර ආරාම කරවන ලදී. ඉස්සරසමණ විහාරය (ඉසුරුමුණිය), වෙස්සගිරිය හා චේතියගිරිය ඒවායින් කිහිපයකි. පැන් පොකුණු ද සංසාරාම රසක් ද සීමා මාලකයක් ද ඉදිකරවන ලදී.

මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළු ධර්ම දුත පිරිස ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කිරීමේ චේතිහාසික සිදුවීමත් සමග මෙරට ජනතාවට නිරමල ජේරවාද බුදු දහම සමග තවත් දායාද රසක් ලැබේණි.

- ★ අවිධිමත් ඇදහිලිවල නිරත ව සිටි ලක් වැසියන්ට විධිමත් පුද පූජා කුමයක් ලැබේම
- ★ හික්ෂු සමාජය ඇති වීම
- ★ සර්වයේ බාතුන් වහන්සේ වැඩම කරවීම
- ★ ස්ථූප ඉදිවීම
- ★ දුමින්දාගමනය

මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේට අප විසින් කළ යුතු උසස් ම ගෞරවය වන්නේ ධර්මානුකුල ජීවිතයක් ගත කරමින් මේ උතුම් ගාසනික දායාද ආරක්ෂා කිරීමයි.

සාරාංශය

බුදු දහම වැනි ශේෂේය දහමක් ශ්‍රී ලාංකික අපට උරුම වූයේ මහින්දාගමනය තිසා ය. පාලකයන් මෙන් ම ජනතාව අසංවිධානාත්මක ආගමික විශ්වාසවලින් බැහැර ව බුදු දහම වැළඳ ගැනීමත්, ඒ අනුව අඟේ සංස්කෘතිය සකස් වීමත් සිදු විය.

- ★ ශ්‍රී ලාංකික හික්ෂු පරපුරක් බිහි වීම
- ★ සර්වයේ බාතු තැන්පත් කොට ස්තූප ඉදි වීම
- ★ වෙහෙර විහාර ඉදි වීම
- ★ බොද්ධ පුද පූජා කුමයක් ඇති වීම
- ★ දේශීය සාහිත්‍යය පෝෂණය වීම
- ★ අධ්‍යාපනය සංවර්ධනයට පත් වීම

මහින්දාගමනයෙන් අප ලද දායාද රාජියෙන් කිහිපයක් පමණි. මෙම ආගමික දායාද ආරක්ෂා කර ගැනීම අප නැම දෙනෙකුගේ ම යුතුකම වේ.

ක්‍රියාකාරකම

01. මිහිදු මහරභතන් වහන්සේ ලක්දීව දී දේශනා කළ ප්‍රථම සූත්‍ර දේශනාව නම් කරන්න.
02. මිහිදු මාහිමියන් හා දෙවනපැශීලිස් රජතුමා අතර ඇති වූ දෙබස සංවාදාත්මක ව ඉදිරිපත් කරන්න.
03. පහත සඳහන් වගුවේ එක් එක් ශිර්පයට අදාළ පිළිතුරු ලියන්න.

මිහිදු මාහිමියන් සමග ලක් විමට වැඩම කළ පිරිස	පලමු වැනි ලාංකික හික්ෂුන් වහන්සේ	මුල් ම පන්සල	මුල් ම ස්තුපය හා එහි තැන්පත් කළ ධාතුන් වහන්සේ

පැවරුම

මහින්දාගමනය දැක්වෙන පින්තුරයක් සකස් කොට නිවසේ වන්දනා ස්ථානයෙහි තබන්න.

අවුරුද්දේ අවසාන පොහොය උදුවප් පුර පසලොස්වක ය. ශ්‍රී ලංකික බොද්ධීයිනට පොසොන් පොහොය තරමට ම මෙම උදුවප් පොහොය ද ඁගනික වශයෙන් ප්‍රධාන කරුණු දෙකක් නිසා වැදගත් වෙයි.

- ★ සංස්ම්තතා තෙරණීයගේ වැඩම්වීම නිසා මෙරට හික්ෂණී ඁගනාය ඇති වීම
- ★ ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැඩම කරවීම නිසා මෙරට සංස්කෘතික පරිවර්තනයක් ඇති වීම

මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේගෙන් බණ ඇසු අනුලා දේවිය ඇතුළු කාන්තාවන් පන්සියක් දෙනා තමන්ට ද පැවිදි වීමට අවශ්‍ය බව රුපුට දැන්වූහ. රුපු ද මේ පිරිස පැවිදි කරවන ලෙසට මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේගෙන් කාරුණික ව ඉල්ලීම් කර ඇත. මිහිදු හිමිපාණේ තමන්ට ස්ත්‍රීන් පැවිදි කිරීම කළ නොහැකි බව දන්වම්න් පැළපුජ් තුවර වැඩවසන තම නැගණීය වූ සංස්ම්තතා තෙරණීයත්, ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දක්ෂීණ ගාබාවත් වැඩම කරවීමට කටයුතු කරන ලෙස රුපුට දැන්වූහ. රජ තෙමේ තම බැණා වූ අරිචි කුමරුන් ඇතුළු දිත කණ්ඩායමක් සගමින් තෙරණීය ඇතුළු පිරිස වැඩම කරවීම සඳහා ධර්මාණෝක රජතුමා වෙතට යවන ලදී.

පැළපුජ් තුවර දී ධර්මාණෝක රජතුමා මෙම පිරිස පිළිගෙන ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම ඉටු කිරීමට කටයුතු කළේ ය. ඒ අනුව ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දක්ෂීණ ගාබාව රත්න පාත්‍රයක තැන්පත් කොට නිසි පුරා පවත්වා සගමින් තෙරණීය සමග ලංකාවට වැඩම කරලීමට කටයුතු කරන ලදී. රජතුමා විසින් බෝධින් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව හා වතාවත් සඳහා වෘත්තීන් (ඹිල්ප ග්‍රෑනී) දහංවකට අයත් ජන කොටස් ද මෙහි එවන ලදහ.

බෝධි ගාබාව රැගත් සගමින් තෙරණීය ඇතුළු පිරිස නැව් නැග දැඩිකොළ පටුන වරාය දක්වා වැඩම කළහ. ඉන් පසු දේවානම්පියතිස්ස රජතෙමේ කරවටක් දක්වා මූහුදේ බැස ජය ශ්‍රී මහා බෝධි ගාබාව ගොඩ බිමට වැඩම

කරවී ය. අනතුරුව දැඩිකොළ පටුනේ සිට මහ පෙරහැරින් බෝධීන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පිරිස විවිධාකාරයේ පුද පූජා සහිත ව අනුරාධපුර නගරයට වැඩිම කරවන ලදහ.

ලදුවප් පුර පස්සෙස්වක පොහො දින ලංකාවේ විවිධ පුදේශවලින් පැමිණී ජනතාවගේ පූජා උපහාර මධ්‍යයේ අනුරාධපුර මහමෙවිනා උයනේ දී බෝධී රෝපණය සිදු විය. ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ මෙරටට වැඩිම කරවීම බෝධී ආගමනය ලෙසත් දුම්න්දාගමනය ලෙසත් හැඳින්වේ. දුම්දු ලෙස හැඳින්වෙන්නේ ද බෝධීන් වහන්සේ ය.

ලිඹුවල් පොහොයෙහි අනෙක් වැදගත්කම වන්නේ මෙරට හික්ෂණී සමාජයක් ඇති විමයි. සගමිත් තෙරණියගෙන් පැවිද්ද ලබා ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් මේ වන විට අනුලා දේවිය ඇතුළු 500ක් දෙනා මෙහෙනු අසපුවක වැඩ සිටියනි. මේ පිරිස පැවිදි කරවීම මෙදින සිදු විය. ශ්‍රී ලංකාවේ පැවිද්දට පත් මුළු ම කාන්තාව ලෙස ගොරවාදයට පත් වන්නි දේවානම්පියතිස්ස රුපුගේ සහෝදර මහානාග යුවරජුගේ බිසව වූ අනුලා දේවියයි.

දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා විසින් සගමිත් තෙරණිය ඇතුළු හික්ෂණීන් වහන්සේලාට වැඩ සිටිමට ආරාමයක් කරවා පූජා කරන ලදී. හත්රාලක මෙහෙනුවර ලෙස එය හැඳින්විණි.

ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම්වීම අප රටේ විශාල සංස්කෘතික දියුණුවක් ඇති විමට හේතු විය. ලාංකික බෝද්ධයෝ ජ්වමාන බුදුරුදුන්ට ගොරව පුද සත්කාර කරන අයුරින් ම බෝධින් වහන්සේට ද සැලකිලි දැක්වීමට පෙළමුණහ. එයට ප්‍රධානතම හේතුව එය බුදුරජාණන් වහන්සේට, බුදුවීමට පිටුදුන් ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ ගාබාවක් විමයි. උන් වහන්සේට බුදුවීමට මෙය උපකාරී වූ නිසා ම පාරිභෝගික වෙතුයයක් ලෙස ද වන්දනාවට පාතු වේ.

මහින්දාගමනයට පෙර ලාංකිකයන් විභේද වන්දනාවෙහි නිරත ව සිටිය ද බෝධිය වැඩම කරවීමත් සමග ඒ තත්ත්වය වෙනස් වී ඔවුනු බෝධි වන්දනයට පුරු වූහ. අනුරාධපුර ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගෙන් හටගත් පලවලින් උපන් ගාබා ලබාගෙන ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල රෝපණය කිරීමත් සමග බෝධි වන්දනය ප්‍රවලිත විය. වර්තමානයේ බෝධි පූජා පැවැත්වීම සැම විභාරස්ථානයක ම සිදු කෙරෙන්නාක් බවට පත් වී ඇත. රෝගාබාධවලින් සුවය ලැබේම, අපල උවදුරු දුරු වීම, විවිධ ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීම, විවිධ ජයග්‍රහණ ලබා ගැනීම ආදි වශයෙන් නොයෙකුත් අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා බෝධි පූජා පවත්වනු ලැබේ.

බෝධින් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව සඳහා බෝධි ගාබාව සමග ධර්මාගෝක රජතුමා විසින් එවන ලද පිරිස් දහඅට, විවිධ ගිල්ප කලාවන්හි නිපුණතා ඇත්තේ වූහ. මේ අය නිසා මෙරට කලා ගිල්පවල විශාල දියුණුවක් ඇති විය. අප රටෙහි පවත්නා අහස්කුස සිපගන්නා ස්තුප, ලොවක් මවිත කරවන මුරති හා කැටයම්, අලංකාර ගෘහ නිර්මාණ, නෙත් සිත් පැහැර ගන්නා වූ සිතුවම්, කලා

රස වැශෙන සාහිත්‍ය නිරමාණ, ලෝකයේ සෙසු ජාතීන්ගේ සම්භාවනාවට ලක්වන උතුම් සිරිත් විරිත් ආදි සැම අංශයක ම දියුණුවක් ඇති වීමට දුම්න්දාගමනය ද හේතු විය. එබැවින් දුම්න්දාගමනය යනු ඩුදෙක් ලංකාවට ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැඩිම කරවීම පමණක් නොව මෙරට විශාල සමාජ සංවර්ධනයක සමාරම්හය ද වේ.

දිගු ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන මෙම සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීමට අප ක්‍රියා කළ යුතු ව ඇත. එතිහාසික ස්ථාන තැරිමට ගිය විට ඒවාට හානි නොවන ලෙස ලබා දී ඇති උපදෙස් අනුව ක්‍රියා කිරීමටත්, පැරණි සාහිත්‍ය පොතපත කියවා සාහිත්‍ය දැනුම වර්ධනය කර ගැනීමටත්, උතුම් පුද්සිරිත් ඒ ආකාරයෙන් ම පවත්වා ගෙන යැමටත්, පුරාවස්තු ආරක්ෂා කිරීමටත් කටයුතු කිරීම තුළින් බෝධි ආගමනයේ දායාද තව දුරටත් රක ගැනීමට අපට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

සාරාංශය

සංස්ම්ත්තා තෙරණීය විසින් ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දක්ෂීණ ගාබාව ලංකාවට වැඩිම කරවුයේ උදුවල් පුර පො දිනක ය.

බෝධින් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව හා වතාවත් සිදු කිරීම සඳහා ශිල්ප ග්‍රෑනී දහඳවක පිරිසක් ලංකාවට එවන ලදහ.

ශ්‍රී ලංකාවේ පැවිදි වූ මුල් ම කාන්තාව මහානාග යුතුව රුම්ගේ බිසව වූ අනුලා දේවියයි.

දිර්ස ඉතිහාසයක් ඇති අගනා සංස්කෘතික උරුමයක් වන ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ ලොව පැරණීතම එතිහාසික වෘක්ෂය ලෙස හැඳින්වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය හැදුරීම මගින් සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ පසුබිම සකස් වේ.

ක්‍රියාකාරකම

- ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැඩම කරවීම නිසා අපට ලැබුණු සංස්කෘතික දායාද දෙකක් ලියන්න.
- ලේතිහාසික පූජනීය ස්ථානයක් වැද පුදා ගැනීමට යන අයකුට අදාළ උපදෙස් මාලාවක් සකස් කරන්න.
- බෝධි පූජාවක් පැවැත්වීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු වතාවත් හතරක් ලියා දක්වන්න.

පැවරුම

- බෝධි පූජාවක් පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය පූජා භාණ්ඩ ලැයිස්තුවක් සකස් කරන්න.
- ශ්‍රී මහා බෝධි වන්දනා ගාර්ෂණීය සෞඛ්‍ය දැනගෙන ඒවා කියවන්න.

පූජාවට

පහත සඳහන් වන අනුරාධපුර ජය ශ්‍රී මහා බෝධි වන්දනා ගාර්ෂණීය කට පාඩම් කර ගන්න.

සුපතිවිධිත රටියනුරාධපුර
සමදිවිධිත දක්ඩිණ ගාබ හවම
සුහමේසවනම්බර මේස තිහං
ජයබෝධි මහං පනමාමි වරං

ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දකුණු ගාබාව වූ, අනුරාධපුර මහමෙවිනා උයනෙහි පිහිටියා වූ, ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ මම නමස්කාර කරමි.

19

අරපිරිමැස්ම දියුණුවට මගකි

අප ඉරුදීන දහම් පාසලේ උදෑසන වතාවත් ඉටුකිරීමෙන් අනතුරුව ප්‍රධානාචාරය ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් අනුගාසනාවක් පවත්වනු ලැබේ. පසුගිය ඉරුදීන අනුගාසනාවේ නිමිත්ත වශයෙන් ගොඳාගනු ලැබුවේ දහම් පාසල් සිසුන් විසින් ජල කරාමයක් බාගේට වසා තිබුමයි.

බෝසත් දරුවනි, අද හොඳ කථාවක් මම කියලා දෙනවා ඔය ලුමයින්ට. පූජාවලිය කියන බණ පොතේ ජ්වකාරාම පූජා කථාවෙහි තමයි මේක තියෙන්නේ. දුවේ, පුතේ ජ්වක කියන්නේ බුද්ධ කාලයේ හිටපු දක්ෂ වෙදදාවරයෙක්. වෙදකම ඉගෙන ගත්තේ තක්ෂිලා තුවර දිසාපාමොක් ඇදුරුතුමාගෙන්. ඉගෙනීම අවසන් කොට තම තුවරට එන අතරමග දී සාක්ත තුවර සිටුතුමාගේ දේවියගේ කාලයක පටන් පවත්නා හිසේ අමාරුවක් ගැන එතුමාට දැන ගත්ත් ලැබුණා. තරුණ ජ්වක වෙදදුරුතුමා මේ ආරංචිය ගැන සැලකිලිමත් වුණා. එතුමා කල්පනා කළා මේ තුළින් තමන් ඉගෙන ගත් ගාස්තුය අත්හදා බැලීමටත්, නිවසට යන විට කිසි යම් දනයක් උපයාගෙන යැමවත් පුළුවන් බව. ඒ නිසා සිටු දේවියට ප්‍රතිකාර කිරීමට තීරණය කරලා, එතුමා සිටු මාලිගයට හියා.

සිටු දේවිය මේ පාබාල වෙදදාවරයා ගැන මූලින් එතරම් පැහැදිමක් ඇති කර ගත්තේ නැහැ. රේට හේතුව මේට පෙර වයසින් මූහුකරා ගිය දක්ෂ වෙදදාවරුන් සිටු දේවියගේ රෝගය පරික්ෂා කර බලා විවිධ ප්‍රතිකාර ලබා දුන්නත් සුව නොවීමයි. එනමුත් සිටු නිවසට පැමිණී මේ වෙදදාවරයාගේ ඉල්ලීම මත ප්‍රතිකාර කිරීමට අවසරය ලබා දුන්නා. වෙදදාතුමා රෝගියා පරික්ෂා කොට සුවපත් කිරීම සඳහා ගිතෙල් රිකක් අවශ්‍ය බව දැනුම් දුන් විට සේවිකාවක් එය ලබා දුන්නා. ජ්වක වෙදදුරුතුමා තමා සතු ව ඇති බෙහෙත් ද මෙම ගිතෙල්වලට එකතු කොට සාදා ගත් බෙහෙත සිටු දේවියට නශ්‍ය කළා. නශ්‍ය කිරීමේ දී ගිතෙල් රිකක් බිමට වැටුණා. ඒ අවස්ථාවේ රෝගි සිටු දේවිය සේවිකාවකට කථා කර පුළුන් කැල්ලකට එම ගිතෙල් රික රෙගෙන ආරක්ෂිත ව තබන ලෙස නියම කළා.

එය දුටු ජ්වක වෙදාභවරයා සිටුදේවිය පිළිබඳ කළකිරීමක් ඇති කර ගත්තා. ඔහු සිතුවේ මැය දැඩි ලෝහී මසුරු තැනැත්තියකැයි කියලයි. වෙදාභවරයාගේ බෙහෙතින් ඇගේ හිසේ රුදාව සුව වී බොහෝ සතුට ව පත් වුණා. විභාල ධනයක් පරිත්‍යාග කර ඔහුට ස්තූති කළා. ඒ සමග ම මෙහෙම ප්‍රකාශයකුත් කළා.

“වෙදාභුමනි, බිමට වැටුණු තෙල් සේවිකාවක ලබා පුළින් කැල්ලකට රැගෙන පරිස්සම් කරන ලෙස උපදෙස් දුන් විට මම ලෝහී අයකු ලෙස වටහා ගත්තා නේද? තැහැ, වෙදාභුමනි අපි ගිහි ගෙවල්වල ඉන්න අයනේ. සම්පත්වල ආරක්ෂාව ගැන නිතර හිතනවා. අනවශ්‍ය ලෙස සම්පත් භාවිත කිරීමටත්, එවා ප්‍රයෝග්‍යනයට තොගෙන විනාශ වෙලා යනවා දකින්නටත් මම කැමැති තැහැ. නායුදේ දී බිමට වැටුණු ගිතෙල් රිකෙන් වුවත් බොහෝ ප්‍රයෝග්‍යන ගන්න පුළිවන්. එය ඇතැම් විට පහනක් දැල්වීමට භාවිත කරන්න පුළිවන්. කතේ අමාරුවක් හැඳුණෙන් භාවිතයට ගන්නත් පුළිවන්. දුප්පත් අසරණ අයෙකුගේ අතේ පයේ ගැමට තෙල් බිංදුවක් ඉල්ලා සිටියෙන් ලබා දෙන්නත් පුළිවන්.”

යනුවෙන් සිටු දේවිය තරුණ ජ්වක වෙදාභවරයාට සම්පත් භාවිතය පිළිබඳ ව වටිනා උපදේශයක් ලබා දුන්නා.

දරුවනේ, මේ සිද්ධියෙන් අපටත් පාඩුමක් ඉගෙන ගන්න තිබෙනවා. අඟේ තොසැලකිල්ල තිසා කොතරම් සම්පත් ප්‍රමාණයක් දෙනික ව අප අතින් විනාශ වෙනවා ද? අනවශ්‍ය ලෙස තිවෙස්වල, කාර්යාලවල විදුලි බල්බ මොනාතරම් ප්‍රමාණයක් දැල්වෙනවා ද? විදුලි පංකා වගේ ම වායු සමනය කිරීමට ඇති යන්තු තිකරුණේ ක්‍රියාත්මක කර තිබෙනවා ද? මේ තිසා මොන තරම් විදුලිය ප්‍රමාණයක් අපතේ යනවා ද? ඒ විතරක් නොවේ, තිවසේ හෝ කාර්යාලවල භාවිතයට ගන්නා උපකරණයක් සුළුවෙන් අඛලන් වුවත් අලුත්වැඩියා තොකර භාවිතයෙන් ඉවත් කර විනාශ වෙන්න හරිනවා. ඒ ගැන සොයා බැලීමක් තැහැ. අලුත්වැඩියා කොට භාවිතයට ගතහැකි ඩුගක් සම්පත් මේ තිසා විනාශයට පත් වෙනවා. සමහරු පොතක පිට කවරයක් ගැලවුණ ගමන් ඒ පොත පාවිචිචියට ගන්නේ තැහැ. ඇලුමක් රිකක් ඉරුණෙන්ත් එය මහලා අදින පුරුද්දක් තැහැ.

අපේ බුදුහාමූදුරුවෝ සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ බොහෝ උපදෙස් දිලා තියෙනවා. ඒ අතර දරුවනේ, අංගුත්තර නිකායේ කුල සූත්‍රයේ සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ උපදෙස් භතරක් උගන්වලා තියෙනවා.

- 01 විනාශ වූ දේ වෙනුවට අලුත් දේ සපයා ගැනීම
- 02 දිරා ගිය දේ සොයා බලා අලුත්වැඩියා කර ගැනීම
- 03 අසීමිත ව ආහාරපාන ගැනීමෙන් වැළකීම
- 04 වරිතවත් ස්ත්‍රීයක හෝ පුරුෂයක ප්‍රධානත්වයට පත් කිරීම

දුට්ටේ පුතේ අද උදේ මේ කරුණුවලින් මූල් කරුණු දෙක පිළිබඳ ව විශේෂයෙන් හිතා බලන්න. අපේ බුදුහාමූදුරුවෝ මේ ධර්මය දේශනා කළේ දනට වසර 2600කට පෙරාතුවයි. නමුත් ඒවා අද සමාජයටත් එක සේ වලංගුයි නොදු? අද මම මේ කරුණු වික කියලා දුන්නේ ඇයි ද කියලා මේ ලමයි දන්නවා ද? අද උදේ මේ අය පන්සල පිරිසිදු කිරීම හොඳින් කරලා තියෙනවා. එය පුණුරා ක්‍රියාවක්. දස පුණුරා ක්‍රියාවලට ගැනෙන හොඳ පිංකමක්. හැබැයි දරුවනේ, බුද්ධ පූජාවට එන විට අත් දේවනාය කිරීමට භාවිත කළ කරාමවලින් දෙකක් බාගෙට වහලයි ඇවිල්ලා තියෙන්නේ. මම මලුවට වඩින විට ඒවා දකලා වහලයි

මෙතැනට වැඩම කළේ. අපේ සමහර දරුවන් සම්පත් පරිහරණය කිරීමේ දී ඒ පිළිබඳ වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන බව නම් ජේත්තේ නැහැ. මොකද මම එහෙම කියන්නේ? පන්සලේ, පාසලේ, නිවසේ, සම්පත් පරිහරණය කළාට ඒ ගැන වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන්නේ නැහැ. ඒ නිසා තමයි අතු ගාන්න ගත්ත කොස්ස, ඉදල, අතුගාලා නියමිත තැන තියන්නේ නැත්තේ. ඒක ඔහේ දාලා යනවා. වතුර කරාමය ඇරලා බාගෙට වහලා යනවා. පන්තියේ ලියන්න ගෙනා රට ඩූංු කැල්ල අවසානයේ පරිස්සම් ඇති තැනක තියලා යන්නේ නැහැ. ඒවා තියෙන්නේ මිදුල්වල, කාණුවල. ඇතැම් ලමයින් අදින ඇගුම, පළදින සෙරෙජ්පුව පවා නියමිත ස්ථානයක තබා ආරක්ෂා කරන බවක් ජේත්තේ නැහැ. මේ ආකාරයට අප භාවිත කරන සම්පත් කොපමණ ප්‍රමාණයක් තියෙනවා ද? ඒවායේ ආරක්ෂාව ගැනත් සැලකිලිමත් විය යුතුයි නේද?

ඉතින් දරුවන් අද මම කියලා දුන්න මේ කරුණුත් හොඳින් හිතට ගෙන සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භා සැලකිල්ලෙන් යුතු ව භාවිතයට ගන්නා ලෙස බොහෝම දායාවන් ඉල්ලා සිටිනවා. ඔය දරුවන්ට පුළුවන් නම් පුරාවලිය ධර්ම ග්‍රන්ථය සොයාගෙන අර මා කියාපු කතාව කියවල බලන්න. තෙරුවන් සරණයි!

සාරාංශය

අප භාවිත කරන සියලු ම සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් යුතු ව භාවිත කිරීමට යොමු විය යුතු ය. බුදු දහම සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භාවිත කිරීමට අදාළ බොහෝ උපදෙස් ලබා දී ඇත. සම්පත් අරපිරිමැස්ම යනු ලේඛකම තොවන බව පැහැදිලි ය. වර්තමානයේ බොහෝ දෙනා සම්පත්වල ආරක්ෂාව භා අරපිරිමැස්ම ගැන සැලකිලිමත් තොවී කටයුතු කරන බව දක්නට ලැබේ. එය පුද්ගලයාගේ මෙන් ම රටේ ද දියුණුවට විශාල බාධකයකි.

ක්‍රියාකාරකම

- සම්පත් ආරක්ෂා කිරීමට අදාළ ව බුදුරුදුන් ලබා දුන් උපදේශය ලියන්න.
- අපගේ නොසැලකිල්ල හා අපරික්ෂාකාරී බව නිසා විනාශයට පත් වන පාසල් උපකරණ රෙක ගැනීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග පන්තිභාර ගුරුතුමා හෝ ගුරුතුමිය සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- පහත සඳහන් කවිය කියවා මතකයේ තබා ගන්න.

ජල නළයෙන් විතුර රැගෙන කරාමේ	වහමු
තමන්ගේ වැඩ අවසන් කොට විදුලිය	නිවමු
මිකක් ඉරුණු ඇශ්‍රුම මසා නැවතන්	අදිමු
සකසුරුවම ප්‍රං්ඥි කාලේ සිට ම පුරු	වෙමු

පැවරුම

- සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට යොමු කරවන උපදේශක්මක වාක්‍යයක් ලියා පන්ති කාමරයේ පූද්ගලනය කරන්න.
- සතියක් තුළ තම නිවසේ, පාසලේ හෝ පොදු ස්ථානවල සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ඔබ ගත් පියවර ඔබේ සාධුවරයා පොතෙහි සටහන් කරන්න.

20

රන් පිහාටු

පන්සය පනාස් ජාතක පොත කුරුණැගල යුගයේ රවනා වූ වැදගත් ම සාහිත්‍ය කෘතියයි. එය තරම් සිංහල ජන ජීවිතයට බලපෑ තවත් කෘතියක් නැති තරම් ය. බෝසන් වරිතය මුල්කොට ගත් කථා වස්තු පන්සය හතළිස් හතක් එම කෘතියෙහි ඇතුළත් ව තිබේ. සිංහල බොද්ධ ජනතාව එම කතන්දරවලට සමුහ වශයෙන් සවන් දී ධර්ම උපදේශ මෙන් ම ධාර්මික සුවයක් ද ලැබූහ. එම ජාතක කතා අතුරෙන් ස්වර්ණ හංස ජාතකය මෙහි විරිදුවට නාගා ඇත. දුඩ් ලෝහය දුකට පත්වීමට හේතු චේ යන්න මේ කතා වස්තුවෙන් දෙන ප්‍රධාන පණීවුවයයි.

1. තෙරුවන් සරණයි ඔබහට
රණහස ජාතක කථාව
 - සැමගෙන් අවසර මානට
 - විරිදුවලින් පැවසීමට
2. මහ බෝසන් උතුමාණෝ
උපන්නො ය හිමාලයේ
 - පෙර කළ පිං බල මහිමෙන්
 - ස්වර්ණ හංසයකු විලසින්
3. පෙර දිවියෙහි සිල් යකලා
පෙර අත්බව දකින පිනක්
 - යහගුණ දම් ඔප කරලා
 - ස්වර්ණ හංසහට ලැබිලා
4. පෙර බවයේ අමුදරුවන්
බැලමෙහෙවර කරන අයුරු
 - අසරණ වී දුක් විදිමින්
 - දුටුවා තම පින් බලයෙන්
5. ස්වර්ණ හංස හිත පුරවා
මුවනට සරණක් වන්නට
 - දරු සෙනෙහස මතු වුවා
 - පෙර නිවහන වෙත ආවා
6. බ්‍රිජ සමග දරු තිදෙනා
පෙර බවයේ තම වගතුග
 - දුටුව සැණීන් රණ තිසරා
 - මුවනට හෙළි පෙහෙළි කළා
7. හංසයා රන් පිහාටුවක්
නැවතත් එන බව පවසා
 - ගලවා බ්‍රිඥට දෙනවා
 - හිමවත වෙත පියුණුවා

<p>8. දුෂ්පත්කම නැති වෙනවා
හංස පිහාටුව විකුණා</p> <p>9. දින එක දෙක ගත වූණා
තණ්හාවෙන් පිරැණු බැමීණී</p> <p>10. රණ හංසය අල්ලාගෙන
ඉක්මනින් ම පොහොසත් වෙමු</p> <p>11. එපා අම්මේ එක වරක දි
පියාණන්ට නොහැකි වේවී</p> <p>12. දුවරැන්ගේ ඇවිරිලි සැම
රණ තිසරා අල්ලා ගෙන</p> <p>13. ගලවන ලද පිහාටු කිසි
සීමා නැති ආගාවෙන්</p> <p>14. අසරණ වූ ස්වර්ණ හංස
නැවත පියාපත් ආවත්</p> <p>15. සුදු පිහාටු වැඩුණු පසු ව
යැලි කිසි දා නොඑන පරිදි</p> <p>16. ලද පමණින් සතුටු නොවූ
බැමීණී නිසා අහිමි වූණා</p> <p>17. දුක් දොම්නස් ඇති වූණා
නැති බැරිකම් අගහිගකම්</p> <p>18. ගෙදර අයට රන් පිහාටු
ගොඩක් ගන්න ගිහින් බිරිය</p>	- බැලමෙහෙවර නවතිනවා - පවුල ම ජ්වත් වෙනවා - බත බුලතින් සරුවූණා - දියණීවරැන් අමතනා - පිහාටු හැම ගලවා ගෙන - එයයි ඇගේ යෝජනාව - පිහාටු සැම ගලව ගන්න - යැලි අහසට පියාඹන්න - ඉවත දැමු මවු බැමීණීය - ගලව ගත්ත පිහාටු සැම - එකක් නොමැත රන් වූයේ - තිබුණු දෙයත් නැති වූයේ - එම නිවසෙහි තනිවෙනවා - ඒ සියල්ල සුදු වෙනවා - හංස රාජ පියාඹනවා - හිමාල වනයට යනවා - ලෝඛ සිතට අවනත වූ - සැපත සතුට හිමි ව තිබු - හද සෝජිනි ඇවිඩානා - අහස උසට පැමුණුණා - එකක් බැහින් පුද කළේ ය - කළගුණ අමතක කළා ය

19. ස්වර්ණ හංස කතා පුවත
පසක් වේ ය මේ පුවතින් - දිග හැරුණා විරිදු ලෙසට
- තන්හාදීනව මොනවට
20. ලද දෙයකින් සතුව වෙන්න
සැනසිල්ලෙන් කල් අරින්න - සරල ව දිවි මග ගෙවන්න
- නිරතුරුව ම සිතට ගන්න

සාරාංශය

බෝසතාණේ එක් හවයක ස්වර්ණ හංසයෙක් ව ඉපදුණු. පෙර පින් බලෙන් ජාතිස්මරණ ඇානය ලැබූ මේ හංසයාට තමාගේ පෙර හවය දැකිය හැකි විය. දරු දෙදෙනෙකු හා බැමිණිය සමග තමා සතුටින් ජීවත් වූ බවත් හදිසියේ ම සිදු වූ තමාගේ මරණයෙන් දරු පවුල අසරණ වූ බවත් දුටුවේ ය. බැලමෙහෙවර කරමින් අසරණ ව ජීවත් වූ තම දරු පවුලට පිහිට වීමට අදහසක් හංසයාට පහළ විය. දිනපතා තමාගේ රන් පිහාවුවක් බැහින් දමා ගියේ ය. රන් පිහාවු විකුණා ඔවුනු ජීවිතය සැපවත් කර ගත්හ. දිනක් ඉක්මනින් ධනවත් වීමට සිතු බැමිණිය දරුවන්ගේ විරෝධය නොතකා හංසයාගේ පිහාවු එක වර ගැලවීමට තීරණය කළා ය. එසේ ගැලවු පිහාවු එකක් වත් රන් නොවූ අතර බැමිණිය තමා කළ මෝඩ ක්‍රියාවෙන් පසුතැවීමට පත් වුවාය. දැඩි ලෝහය විනාශයට මෙන් ම පිරිහිමිමට ද හේතු වන බව මෙම ජාතක කථාවෙන් අපට දෙන පණිවිධයයි.

ක්‍රියාකාරකම්

01. පහත සඳහන් වචනවල අර්ථය ලියන්න.

I	පෙර භවයේ	-
II	සරණක් වන්නට	-
III	නපුරු ක්‍රියා	-
IV	යහගුණ	-
V	අඩු දරුවන්	-

02. මෙම කතා පුවත නාට්‍යානුසාරයෙන් රග දක්වන්න.

03. පන්සිය පනස් ජාතක පොතෙහි සඳහන් ස්වර්ණ භංස ජාතකය,
ජාතක දේශනා ගෙලියෙන් කියවන්න.

පැවරුම

මෙබ් පන්තියේ සෙසු අය සමග අසරණ අයෙකුට පිහිටිවීමේ වැඩ
සටහනක් ක්‍රියාත්මක කරන්න.

21

සැදුහැ ගුණයෙන් සරු වෙමු

දහම් පාසලේ සිතුව නාද විය. හය ග්‍රෑශීයේ දරුවන්ගේ හේවිසි හඩ මැද්දේ බුද්ධ පූජාව සහිත මල් පෙරහැර බුදු මැදුර කරා ගමන් ගත්තේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉදිරියේ පූජාව තැන්පත් කළේ සුතිමල් හා කමල් ය. එහෙත් ඔවුන් එය කළේ කතාබස් කරමිනි. එය දුටු පොඩි හාමුදුරුවේ,

“දරුවනේ, බුදුරජාණන්වහන්සේට යමක් පූජා කරන විට බොහෝම ගුද්ධාවෙන් කරන්න ඕනෑ” යැයි පැවසුහ.

අදිසන ආගමික වතාවත්වලින් පසු දරුවේ පන්තියට ගියහ. ගුරුතුමිය පන්තියට ආවා ය.

‘ගුරුතුමී, මට අද පුංචි ප්‍රශ්නයක් අහන්න තියෙනවා’ සි ගාන්ත නැගිට කිවේ ය.

“මම් මොකක් ද ප්‍රශ්නත් ප්‍රශ්නය?”

“අද බුද්ධ පූජාව පූජා කරන කොට සුතිමලුයි කමලුයි කතා කළා. ඒ වෙළාවේ පොඩි හාමුදුරුවේ මේ කටයුතු බොහෝම ගුද්ධාවෙන් කළ යුතු බව පැවසුවා. ඉතින් ගුරුතුමී “ගුද්ධාව” කියන්නේ මොකක් ද? ”

“ගුද්ධාව ගැන කියලා දෙන්න මං ද්‍රලා ප්‍රතාලට පොඩි කතන්දරයක් කියන්නම්.”

පැරණි බොද්ධ තගරයක පිහිටි විහාරස්ථානයක සිල් සමාදන් වූ උපාසක මහතෙක් රාත්‍රි කාලයේ පන්සලේ බණමඩුවේ පැදුරක් එලා නිදා ගැනීමට සූදානම් වුණා. පැදුරේ හාන්සි වන විට ම මතක් වුයේ දෙපා ඇත්තේ ශ්‍රී මහා බෝධිය පැත්තට බව. වහා ම නැගිට හිස අනෙක් පැත්තට දමා නිදා ගැනීමට සූදානම් වුණා. එවිට දෙපා කතරගම කිරීවෙහෙර පැත්තේ ය. නැවත ඔහු පැදුර අනෙක් පැත්තට එලා නිදා ගැනීමට සූදානම් වූ විට, දෙපා ඇත්තේ කැලණී වෙහෙර පැත්තට ය. අනෙක් පැත්තේ ශ්‍රී පාදයයි. කොයි පැත්තකටවත් දෙපා දමා නිදා ගැනීමට නොහැකි වූ බැවින් ඔහු එම වන තුරු හිටියේ හිටගෙනයි. පසු දින සිල් පවාරණය කරවීමට ලොකු හාමුදුරුවන්, ධර්මණාලාවට වඩින විටත් ඔහු සිටියේ හිටගෙනයි.

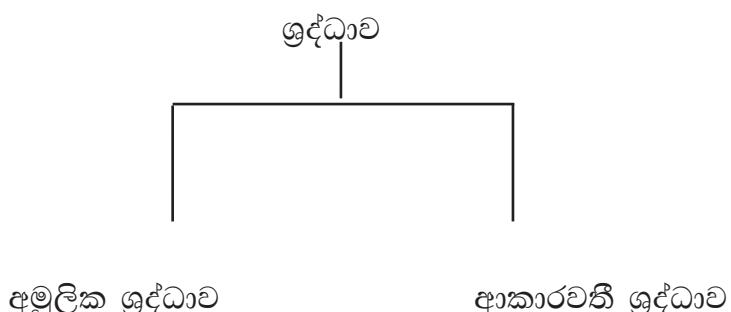
“මොක ද උපාසක උන්තැහේ හිටගෙන?”

“හාමුදුරුවනේ, මේ පැත්තේ කිරී වෙහෙර වහන්සේ, අර පැත්තේ ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ, අතික් පැත්තේ කැලණී වෙහෙර වහන්සේ, එහා පැත්තේ ශ්‍රී පාද පත්මය, ඉතින් කොහොම ද හාමුදුරුවනේ ඒ එක පැත්තකටවත් දෙපා දමා තිදා ගන්නේ?”

“උපාසක උන්තැහේ, ඔකට කියන්නේ අමූලික ගුද්ධාව” යැයි උන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළහ.

ගාන්ත මේ ප්‍රශ්න අහපු එක නොදිය. අපි අද ගුද්ධාව ගැන ටිකක් සාකච්ඡා කරමු.

ගුද්ධාව කියන්නේ බුදුන්, දහම්, සගුන් යන තෙරුවන කෙරෙහි ඇති වන පැහැදිමයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන උන් වහන්සේගේ බුද්ධත්වය ගැන පිළිගෙන පැහැදිමයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙසු දහම ගැනත් එය පිළිපැදිමෙන් උසස් තත්ත්වයකට පත් සංසරත්තය ගැනත් අවබෝධයෙන් යුත්ත ව පැහැදිම ගුද්ධාවයි. ගුද්ධාව ප්‍රධාන වශයෙන් දෙයාකාරයි.

මහි සඳහන් වූණු උපාසක මහතා තුළ ගුද්ධාව නිවැරදි ලෙස පිහිටා තිබුණේ නැහැ. උපාසක මහතා ලග තිබුණේ අමූලික ගුද්ධාවයි. අවබෝධයක් ඇති ව ඇති කර ගත් ගුද්ධාවක් නොවේ. අප ගුද්ධාව ඇති කර ගත යුත්තේ බුද්ධීමත් ව නොදු තිතලා බලලා අවබෝධයක් ඇතිවයි. එහෙම ඇති කර ගන්නා ගුද්ධාවට කියන්නේ ආකාරවත් ගුද්ධාව කියලයි.

අපට තියම ගුද්ධාවක් තියෙනවාදියි මැන බැලීමට උපකාර වන ගාලාවක් ඇත.

දස්සන කාමෝ සිලවත් - සද්ධම්ම සෝතුම්චති
විනෙයා මව්නේර මල් - සවේ සද්ධේති වුව්චති

මෙම ගාථාවට අනුව නියම ගුද්ධාවන්තයෙකු තුළ මෙම ලක්ෂණ පිහිටා තිබිය යුතු හි.

- සිල්වතුන් දැකීමට කැමැති වීම
- දහම් ඇසීමට කැමැත්ත තිබීම
- මසුරු මල දුරු කොට පරිත්‍යාග කිරීමට කැමැති වීම

අප හැමවිට ම ආගමික වතාවත්වල යෙදෙන විට ආකාරවත් ගුද්ධාවෙන් ක්‍රියා කළ යුතුයි. ඒ නිසා තමයි උරේ බුද්ධ පූජාව පවත්වන විට පොඩි හාමුදුරුවෙන් දරුවන්ට ගුද්ධාවෙන් ඒ කටයුතු කළ යුතු බව කියා දී තිබෙන්නේ.

අප පන්සලට ගිය විට ස්වාමීන් වහන්සේලා සිල්වත් නිසා උන් වහන්සේලා දැකීමට, කතාබහ කිරීමට හා වැදිමට අපි කැමැතියි. එහෙම ඇසුරු කළාට මදි. උන් වහන්සේලා ආදර්ශයට ගෙන අපේ ජීවිත හැඩගස්සවා ගත යුතුයි. ස්වාමීන් වහන්සේලා සමග කතා බහ කිරීමේ දී ගාසනික වවන හාවිත කිරීමට පුරුදු විය යුතුයි.

දිනපතා බුද්ධ පූජාව ගුද්ධාවෙන් යුතු ව කළ යුතුයි. දන් දීම කළ යුතුයි. සිතේ ලෝබකම තබාගෙන දන් දීමෙන් පලක් නැහැ. ගුද්ධාව ඇති පුද්ගලයා පරිත්‍යාගයිලි කෙනෙකි.

ලොව වැඩි ම සිල්වත් පුද්ගලයා බුදුරජාණන් වහන්සේයි. ඒත් අද අපට බුදුරජාණන් වහන්සේ රැඡ කායෙන් ජීවමාන ව දැක ගැනීමට නොහැකියි. එහෙත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ගුද්ධාව ඇති පුද්ගලයින්ට ධර්මය දැකීම තුළින් බුදු හාමුදුරුවන් දැක තම දෙලොව ජීවිතය සාර්ථක කර ගත හැකි හි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මය තමයි අද අපේ ගාස්තාවරයා. බුදු බණ තමයි අපට යා යුතු මග, නොයා යුතු මග කියා දෙන්නේ. ඒ උතුම් දහමෙහි වටිනාකම වැටහෙන්නේ එය තේරුම් ගත් පමණවයි. දහම වටහා ගැනීමට නම් ධර්ම දේශනාවලට සවන් දිය යුතුයි. ගුද්ධාව නැත්නම් බණ ඇසීමට කැමැත්තක් ඇති නොවේ.

යම් යම් දේ අපට අයත් කර ගැනීමට අප කැමැතියි. එහෙත් අපට අයත් දේ කෙනෙකුට හෝ පිරිසකට දීමට හිත හදා ගැනීම අපහසු යි. ගුද්ධාව තිබේ නම් පරිත්‍යාග කිරීම අපහසු තැත. ඒ නිසයි ගුද්ධාවන්තයාගේ ලක්ෂණයක් ලෙස මසුරු මල දුරු කර පරිත්‍යාගීලි වීම දක්වා තිබෙන්නේ. දරුවන් ලෙස අප කුඩා කළ සිට ම සිල්වත් ගුණවත් ගිහිපැවීදි උතුමන් ඇසුරු කිරීම පුරුදේක් කර ගත යුතුයි. බණ ඇසීම බණ පොත් කියවීම ජීවිත පුරුදේක් බවට පත් කර ගත යුතුයි. එසේ ම හැකි පමණින් දන් දීමට, පරිත්‍යාග කිරීමට කැමැත්තෙන් ම ඉදිරිපත් විය යුතුයි. අප සැදුහැති දරුවන් වන්නේ එසේ වූ විටයි.

සාරාංශය

- ගුද්ධාව නම් තෙරුවන් ගුණ කෙරෙහි පැහැදිමයි.
- ගුද්ධාවේ ප්‍රහේද දෙකක් ඇත.
- අමුලික ගුද්ධාව හා ආකාරවති ගුද්ධාව ඒ දෙකයි.
- බොද්ධයක තුළ පැවතිය යුත්තේ ආකාරවති ගුද්ධාවයි.
- “දස්සන කාමෝ සීලවතං.....” යන ගාර්යාව ඇසුරෙන් සැදුහැවතකුගේ ලක්ෂණ 3ක් පැහැදිලි වේ.
- ආකාරවති ගුද්ධාවෙන් යුතු ව ආගමික වතාවත්වල යෙදිය යුතුයි.
- ගුද්ධාව ජනනය වන ආකාරයේ ගාසනික වචන හාවිත කළ යුතුයි.
- ගුද්ධාවන්තයක වීමෙන් දෙලොව ජීවිතය සාර්ථක කර ගත හැකි ය.
- සිල්වතුන් ඇසුරු කිරීමට, බණ ඇසීමට, පරිත්‍යාගීලි වීමට කුඩා කළ සිට ම පුරුදු විය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

- (1) බුදු දහමේ සඳහන් තෙරුවන නම් කරන්න.
- (2) ගුද්ධාවේ ප්‍රහේද දෙක මොනවා ද?
- (3) බෝද්ධයකු තුළ පැවතිය යුත්තේ කුමන ගුද්ධාව ද?
- (4) සඳහැවතකු තුළ තිබෙන ලක්ෂණ තුන මොනවා ද?
- (5) අර්ථයෙන් සමාන වවන යා කරන්න

I

අවුල්පත්
දුහැත්
පැන්
වඩිනවා
සැකපෙනවා

II

ජලය
නිදාගන්නවා
අතුරුපස
බුලත්වීට
ඒනවා

ප්‍රහුණුවට

ගාසනික වවන සමහරක් හා ඒවායේ තේරුම කට පාඩම් කර ගන්න.

දෑත් දේවනය	-	අත් සේදීම
අවුල්පත්	-	අතුරුපස
දුහැත්	-	බුලත්වීට
මල් නෙලීම	-	මල් කැඩීම
පැන්	-	වතුර
ගිලන් පස	-	තේ, කොළඹ වැනි බීමට ගන්නා දේ
පැන් පහසුවෙනවා	-	දිය නානවා
අම්දිනවා	-	අතුගානවා
භේසජ්ස	-	බෙහෙත්
ආවාසය	-	ලැගුම් ගේ

